

VA -

ZRV

3376

tua

cuare

33

P
an

agatta Darttapt

agatta Darttapt

agatta Darttapt

J-50000936-1

EXERCICIO

IZPIRITUALA,

*Bere Salbamendua eguiteco de-
sira duten Guristinoentçat la-
guntça handitacoa.*

EDICIONE BERRIA,

Ordenarioco Meça latinaz emendatua.

*Bayonaco gure Jaun Aphezpicuaren
permisionearequin.*

BAYONAN,

DUHART-FAUVET eta MAURIN, Jaun Aphez-
picuaren imprimatçaileac baithan.

SALTCEN DA

BERNAIN, liburu marchantaren baithan,
Apumayuco carrican.

TABLA.

UR- THEA.	IGAN- DEA.	EPAC- TE.	HAUSTE.	BAZCO.
1835	d	j	4 March.	19 Apir.
1836	c b	xij	17 Oxail.	3 Apir.
1837	A	xxiiij	8 Oxail.	26 March.
1838	g	iv	28 Oxail.	15 Apir.
1839	f	xv	13 Oxail.	31 March.
1840	e d	xxvj	4 March.	19 Apir.
1841	c	vij	24 Oxail.	11 Apir.
1842	b	xviiij	9 Oxail.	27 March.
1843	A	*	1 March.	16 Apir.
1844	g f	xj	21 Oxail.	7 Apir.
1845	e	xxij	5 Oxail.	23 March.
1846	d	iiij	25 Oxail.	12 Apir.
1847	c	xiv	17 Oxail.	4 Apir.
1848	b A	xxv	8 March.	22 Apir.
1849	g	vj	21 Oxail.	8 Apir.
1850	f	xvij	13 Oxail.	31 March.
1851	e	xxviiij	5 March.	20 Apir.
1852	d c	ix	25 Oxail.	11 Apir.
1853	b	xxv	7 March.	22 Apir.
1854	A	vj	27 Oxail.	14 Apir.
1855	g	xij	21 Oxail.	8 Apir.
1856	f e	xxiiij	6 Oxail.	23 March.
1857	d	iv	25 Oxail.	12 Apir.
1858	c	xv	17 Oxail.	4 Apir.
1859	b	xxvj	9 March.	24 Apir.
1860	A g	vij	22 Oxail.	8 Apir.

URTHARILLA.

- 1 *La Circoncision.*
- 2 st. Basile.
- 3 ste. Geneviève.
- 4 st. Galatoire.
- 5 st. Sim.ⁿ st.¹⁰ *Vig*
- 6 *Les Rois.*
- 7 st. Théaume.
- 8 st. Lucien.
- 9 st. Furcy.
- 10 st. Guillaume.
- 11 st. Théodose.
- 12 st. Arcade.
- 13 Baptême N. S.
- 14 st. Hilaire.
- 15 st. Paul, erm.
- 16 st. Gér.^{ce}, st. Sév.^e
- 17 st. Antoine.
- 18 Ch.^{re} st. Pierre.
- 19 st. Fulgence.
- 20 st. Fab.ⁿ, st. Séb.ⁿ
- 21 ste. Agnès.
- 22 st. Vincent.
- 23 st. Sulpice.
- 24 st. Timothée.
- 25 Conv.ⁿ st. Paul.
- 26 st. Polycarpe.
- 27 st. Jean Chrys.^{me}
- 28 st. Valère.
- 29 st. Fr.^s de Sales.
- 30 ste. Bathilde.
- 31 st. Pierre Nol.^e

OXAILLA.

- 1 st. Ignace.
- 2 *La Purification.*
- 3 st. Blaise.
- 4 st. André.
- 5 ste. Agathe.
- 6 st. Amand.
- 7 st. Romuald.
- 8 st. J.ⁿ de Matha.
- 9 ste. Apollonie.
- 10 ste. Scolastique.
- 11 st. Benoit, ab.
- 12 ste. Eulalie.
- 13 st. Lesin.
- 14 st. Valentin.
- 15 st. Faustin.
- 16 ste. Julienne.
- 17 st. Sylvain.
- 18 st. Siméon, év.
- 19 st. Gabin.
- 20 st. Cyrille.
- 21 st. Pepin, duc.
- 22 ste. Isabelle.
- 23 st. Damien. *V. J.*
- 24 st. Matthias, ap.
- 25 st. Taraise.
- 26 st. Porphyre.
- 27 ste. Honorine.
- 28 st. Romain. *Vig.*

MARCHOA.

- 1 *Saint-Léon.*
- 2 st. Simplicie.
- 3 ste. Cunégonde.
- 4 st. Casimir.
- 5 5 Plaies de N. S.
- 6 ste. Colette.
- 7 ste. Perpétue.
- 8 st. J.ⁿ-de-Dieu.
- 9 ste. Françoisse.
- 10 40 Martyrs.
- 11 st. Sotor.
- 12 st. Nicéphore.
- 13 ste. Euphrasie.
- 14 st. Lubin.
- 15 st. Longin.
- 16 st. Cyrille.
- 17 st. Patrice.
- 18 st. Alexandre.
- 19 st. Joseph.
- 20 st. Joachim.
- 21 st. Benoît.
- 22 st. Aphrodise.
- 23 st. Eusèbe, év.
- 24 st. Simon.
- 25 *Annonc. N. D.*
- 26 st. Irénée.
- 27 st. Rupert.
- 28 st. Gontran.
- 29 st. Eustase.
- 30 st. Rieule.
- 31 st. Agace.

APIRILLA.

- 1 st. Hugue.
- 2 st. Franç. de P.^{1e}
- 3 st. Richard.
- 4 st. Isidore.
- 5 st. Vincent Fer.^r
- 6 st. Prudent.
- 7 st. Hégésippe.
- 8 st. Perpétue.
- 9 st. Zozime.
- 10 st. Macaire.
- 11 st. Léon, pape.
- 12 st. Jules.
- 13 st. Marcellin.
- 14 st. Tiburce.
- 15 st. Paterne.
- 16 st. Fructueux.
- 17 st. Anicet.
- 18 st. Apollinaire.
- 19 st. Timon.
- 20 ste. Hildegonde.
- 21 st. Anselme.
- 22 ste. Opportune.
- 23 st. George.
- 24 st. Cérèse.
- 25 st. Marc, év.^{te}
- 26 st. Clet.
- 27 st. Lupercule.
- 28 st. Vital.
- 29 ste. Marie égypt.
- 30 st. Eutrope.

MAYATÇA.

- 1 st. Jacq.^s st. Ph.^{pe}
- 2 st. Athanase.
- 3 Inv. ste. Croix.
- 4 ste. Monique.
- 5 st. Orens.
- 6 st. Jean P. L.
- 7 st. Justin.
- 8 st. Antonin.
- 9 st. Grég.^{re} Naz.^{ze}
- 10 ste. Rictrude.
- 11 st. Mamert.
- 12 st. Epiphane.
- 13 st. Servais.
- 14 st. Pacome.
- 15 st. Pierre, m.
- 16 st. Honoré.
- 17 st. J.ⁿ Népom.^{ne}
- 18 st. Félix.
- 19 st. Yves.
- 20 st. Célestin.
- 21 st. Lupin.
- 22 ste. Quitterie.
- 23 st. Didier.
- 24 st. François R.^s
- 25 ste. M.^{ne} de Pazzi.
- 26 st. Phil. de N.
- 27 st. Hildevert.
- 28 st. Germain.
- 29 st. Guillaume.
- 30 st. Hubert.
- 31 ste. Pétronille.

EREAROA.

- 1 st. Clair.
- 2 st. Pothin.
- 3 ste. Clothilde.
- 4 st. Optat.
- 5 st. Erasme.
- 6 st. Norbert.
- 7 st. Paul de C.
- 8 st. Médard.
- 9 st. Claude.
- 10 st. Cyriaque.
- 11 st. Barnabé, ap.
- 12 st. Basilide.
- 13 st. Ant.^{ne} de P.^e
- 14 st. Basile.
- 15 st. Guy.
- 16 st. Cyr, ste. Jul.^{te}
- 17 st. Avit.
- 18 st. Amand.
- 19 st. Gervais.
- 20 st. Silvère.
- 21 st. Raymond.
- 22 st. Paulin.
- 23 st. Eusèbe. *V. J.*
- 24 st. Jean-Bapt.^{te}
- 25 st. Prosper.
- 26 st. Anthelme.
- 27 st. Irénée.
- 28 st. Cresc.^{nt} *V. J.*
- 29 st. Pierre, st. P.^l
- 30 Com.ⁿ st. Paul.

UZTAILLA.

- 1 st. Thierry.
- 2 Visitation N. D.
- 3 st. Raymond.
- 4 Tr.^{on} st. Martin.
- 5 ste. Zoé.
- 6 st. Tranquillin.
- 7 st. Martial.
- 8 ste. Elisabeth.
- 9 ste. Victoire.
- 10 7 Frères Mart.^s
- 11 Tr.^{on} st. Benoît.
- 12 st. Gualbert.
- 13 st. Turiaf.
- 14 st. Bonaventure.
- 15 st. Henri.
- 16 N. D. du Mt C.^l
- 17 st. Spérat et C.
- 18 st. Thom.^s d'Aq.
- 19 st. Vinc.^t de P.^{le}
- 20 ste. Marguerite.
- 21 st. Victor.
- 22 ste. Marie Magd.
- 23 st. Apollinaire.
- 24 ste. Christ.^{ne} *V. J.*
- 25 st. Jacques, ap.
- 26 st. J.^m, ste. Anne.
- 27 st. Pantaléon.
- 28 st. Nazaire.
- 29 st. Lazare.
- 30 st. Germain.
- 31 st. Ignace de L.^{la}

ABOSTUA.

- 1 st. P.^{re} ès-liens.
- 2 st. Sévère.
- 3 Inv.ⁿ st. Et.^{ne}
- 4 st. Dominique.
- 5 N. D. des N.^{ges}
- 6 Transfig.ⁿ N. S.
- 7 st. Cajetan.
- 8 st. Justin.
- 9 st. Romain. *V. J.*
- 10 st. Laurent, m.
- 11 Susc.^{on} ste. C.^{ne}
- 12 ste. Claire.
- 13 ste. Radegonde.
- 14 st. Alex.^{dre} *V. J.*
- 15 ASSOMPT.^{on} N. D.
- 16 st. Roch.
- 17 st. Mammès.
- 18 ste. Hélène.
- 19 st. Louis, év.
- 20 st. Bernard.
- 21 st. Julien.
- 22 st. Symphorien.
- 23 st. Sidoine.
- 24 st. Barth.^{mi}, ap.
- 25 st. Louis, roi.
- 26 st. Césaire.
- 27 st. Lizier.
- 28 st. Augustin.
- 29 Déc.^{on} st. J.ⁿ-B.^{te}
- 30 st. Gaudent.
- 31 st. R.^d Nonnat.

BURRULA.

- 1 st. Vincent.
- 2 st. Antonin.
- 3 st. Grégoire.
- 4 ste. Rosalie.
- 5 st. Taurin.
- 6 st. Onésipe.
- 7 st. Cloud.
- 8 *Nativité N. D.*
- 9 st. Omer.
- 10 st. Sauve.
- 11 st. Patient.
- 12 st. Serdot.
- 13 st. Maurille.
- 14 Exalt.ⁿ Ste.-Cr.^x
- 15 st. Nicomède.
- 16 st. Cyprien.
- 17 st. Lambert.
- 18 st. Thomas de V.
- 19 st. Janvier.
- 20 st. Eust.^{che} *V. J.*
- 21 st. Matth.^{eu} év.^{te}
- 22 st. Maurice.
- 23 st. Lin, ste. Th.^{cle}
- 24 st. Andoche.
- 25 st. Austinde.
- 26 st. Fauste.
- 27 st. Côme, st. D.ⁿ
- 28 st. Exupère.
- 29 st. Michel, arch.
- 30 st. Jérôme.

URRIA.

- 1 st. Remy.
- 2 Anges gardiens.
- 3 st. Denis aréop.
- 4 st. Fr.^s d'Assise.
- 5 ste. Aure.
- 6 st. Bruno.
- 7 ste. Julie.
- 8 ste. Brigitte.
- 9 st. Denis, év.
- 10 st. Savin.
- 11 st. Fr.^s Borgia.
- 12 st. Donatien.
- 13 st. Edouard.
- 14 st. Privat.
- 15 ste. Thérèse.
- 16 st. Bertrand.
- 17 st. Cerboney.
- 18 st. Luc, év.^{te}
- 19 st. Grat.
- 20 st. Caprais.
- 21 ste. Ursule.
- 22 st. Mellon.
- 23 st. Léothade.
- 24 st. Magloire.
- 25 st. Crépin.
- 26 st. Rustique.
- 27 st. Frum.^{ce} *V. J.*
- 28 st. S.^{on}, st. J.^{de}
- 29 st. Narcisse.
- 30 st. Lucain.
- 31 st. Quentin. *V. J.*

HACILLA.

- 1 LA TOUSSAINT.
- 2 *Les Trépassés.*
- 3 st. Marcel.
- 4 st. Ch.^{les} Borrh.^e
- 5 ste. Bertile.
- 6 st. Léonard.
- 7 st. Willebrod.
- 8 Stes. Reliques.
- 9 st. Mathurin.
- 10 st. Léon, p.^{pe}, d.
- 11 st. M̄artin, év.
- 12 st. Martin, pape.
- 13 st. Brice.
- 14 st. Marcien.
- 15 st. Eugène.
- 16 st. Eucher.
- 17 st. Grég.^{re} Th.^{ge}
- 18 ste. Aude.
- 19 ste. Élisabeth.
- 20 st. Félix de Val.^s
- 21 Présent.ⁿ N. D.
- 22 ste. Cécile.
- 23 st. Clément.
- 24 st. Séverin.
- 25 ste. Catherine.
- 26 st. Pierre, év.
- 27 ste. G.^{ve} des Ard.
- 28 st. Etienne, m.
- 29 st. Saturnin. *V. J.*
- 30 st. André, ap.

ABENDOIA.

- 1 st. Eloi.
- 2 st. Fr.^s Xavier.
- 3 st. Fulgence.
- 4 ste. Barbe.
- 5 st. Pierre Chr.^e
- 6 st. Nicolas.
- 7 st. Ambroise.
- 8 *Concept. N. D.*
- 9 ste. Gorgonie.
- 10 ste. Eulalie.
- 11 st. Paul, év.
- 12 st. Damase.
- 13 ste. Luce.
- 14 st. Nicaise.
- 15 st. Mesmin.
- 16 ste. Adelaide.
- 17 ste. Olympiade.
- 18 st. Gatien.
- 19 ste. Meuris.
- 20 st. Philog.^{ne} *V. J.*
- 21 st. Thomas, ap.
- 22 st. Honorat.
- 23 ste. Victoire.
- 24 st. Delphin. *V. J.*
- 25 NOEL.
- 26 *st. Etienne.*
- 27 *st. Jean évang.^{te}*
- 28 SS. Innocens.
- 29 st. Thomas, év.
- 30 st. Sabin.
- 31 st. Sylvestre.

GOICECO
 OTHOITÇA,

*Etcheco guciec elkharrequin
 eguin behar luquetena.*

Aitaren, eta Semearen, eta Izpiritu
 Sainduaren icenean. Halabiz.

Orhoit gaitecin Jaincoaren aiticinean
 garela, eta adora deçagun Adora-
 cionezco Acta batez.

Adoracionezco Acta.

JAINCO-guciz botheretsua, Aita,
 Semea, eta Izpiritu Saindua,
 Jainco bat hirur presunetan, sin-
 hesten dut baçarela munduco le-
 khu gucietan, eta bereciqui orai

10 GOICECO OTHOITÇA.

hemen çarela; adoratcen çaitut errespetu eta humiltasun ahalic handienarequin; eçagutcen eta aithortcen dut ez naicela gai çure aiticinean aguertceco. Indaçu gracia othoitz hau eguiteco çure oho-retan eta ene salbamendutan. Halabiz.

Hemen, nahi duenac, erranen ditu Jesusen Icen Sainduaren Lethaniac.

Esquer-onezco Acta.

ENE Jaincoa, esquerrac darozquitçut, çuc ene Aita onac, eguin darozquidatçun gracia guciez, eta bereciqui ceren eman nauçun mundura, ceren erosi nauçun çure Seme bakharraren odolpreciatuaren gostuz, ceren eguin nauçun çure Eliçaren ume, eta contserbatu ene bicitceco oren eta momentu gucietan, eta bereciqui joan den gau huntan.

Orhoit gaitecin batbedera Jaincoac eguin darocun graciaz, ceren eman darocun egungo eguna eternitateco

egunaren irabazteco : orhoit gaitecin egun hau eman darocula gure salbamenduan trabailatceco; menturaz gure biciaren azquen eguna hau dela. Har deçagun beraz borondate fermu bat egun hau ungui emplegatceco, eta lehenago hiltceco ere, bekhatu mortal batez Jaincoa ofentsatuco dugun baino.

Hemen egon behar da aphur bat gogoetan, maicenic eguiten ditugun bekhatuez orhoitcen, eta hei ihes eguitceco gogo eta borondate on bat hartu behar da.

Galde deçagun gaurco bekhatuen barkhamendua.

ENE Jaincoa, indaçu, othoi, Latço arraxaz gueroz eguin ditudan hutsen eta bekhatuen barkhamendua.

Ofri-gaquizcon Jaincoari Ofrimenduzco Acta batez.

Ofrimenduzco Acta.

ENE Jaincoa, huna ene bihotça ceinac çure graciarequin batean hartu baititu borondate eta

gogo onac, çure gana dakhazquet
 guciac, benedica çatçu ene gogo
 on guciac, atchic eta compli det-
 çadan amoreagatic çure ohoretan.
 Eguidaçu gracia çure borondate
 sainduaren eçagutceco, eta egui-
 çu eneaz placer duçuna. Ofritcen
 darozquitçut ene egungo gogo eta
 pentsamendu, hitz, obra, lan, pe-
 na eta sofricari guciac: emoçute,
 othoi, çure benedictione saindua.
 Bai, ene Salbatçailea, ene eguin
 ahal guciac çure cerbitçuan em-
 plegatceco borondate eta gogo on
 bat hartcen dut. Guciac çureac
 dire, guciac çure ganic heldu di-
 re, eta guciac çure baithan eçart-
 cen ditut çure laguntça saindua-
 ren azpian.

Nahi duenac, erranen ditu escoaraz.

CURE Aita ce-
 truetan çarena,
 erabil bedi sain-
 duqui çure icena;

PATER nos-
 ter, qui es
 in coelis, sanc-
 tificetur o no-
 men tuum;

Adveniat regnum tuum;

Fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terra;

Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè;

Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris;

Et ne nos inducas in tentationem;

Sed libera nos à malo.

Amen.

AVE, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum;

Ethor bedi çure erresuma;

Eguin bedi çure borondatea, ceruan beçala lur-rean ere;

Iguçu egun gure eguneco oguia;

Eta barkha diet-çagutçu gure çor-rac, guc gure gana çordun direnei barkhatcen dera-uztegun beçala;

Eta ez gaitçatçu-la utz tentamen-dutan erortcera;

Bainan beguira gaitçatçu gaitce-tic. Halabiz.

AGUR, Maria, graziaz bet-hea, Jauna da çu-requin;

Benedicatur çare emazten artean, eta benedicatur da çure sabeleco fruitua Jesus.

Maria Saindua, Jaincoaren Ama, eguiçu othoitz gu bekhatorentçat, orai eta gure heriotceco orenean.

Halabiz.

SINHESTEN dut Jainco Aita borthere gucia duena baithan, ceruaren eta lurraren creatçailan;

Eta Jesu-Cristo, haren Seme bakharr, gure Jauna, baithan;

Cein contcebitu baitcen Izpiritu Sainduaren ber-

Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostræ. Amen.

CREDO in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ;

Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum;

Qui conceptus est de Spiritu Sancto,

natus ex Maria
Virgine;

Passus sub
Pontio Pila-
to; crucifixus,
mortuus et se-
pultus;

Descendit
ad inferos; ter-
tiâ die resurre-
xit à mortuis;

Ascendit ad
cœlos, sedet
ad dexteram
Dei Patris om-
nipotentis;

Indè ventu-
rus est judica-
re vivos et
mortuos.

Credo in Spi-
ritum Sanc-
tum;

thutez, sorthu cen
Maria Birjina-ga-
nic;

Pairatu çuen
Poncio Pilatusen
manuaren azpian,
gurutceficatu çu-
ten, hil cen, eta
ehortci çuten;

Jautsi cen ifer-
nuetara, hirurgar-
ren egunean jai-
qui cen biciric hi-
len artetic;

Igan cen cerue-
tara, jarria dago
Jainco Aita bothe-
re gucia duenaren
escuinean;

Handic ethorri-
co da bicien eta
hilen jujatcera.

Sinhesten dut
Izpiritu Saindua
baithan;

16 GOICECO OTHOITÇA.

Eliça catholica
sainduan, Sain-
duen partalierta-
sunean;

Bekhatuen bar-
khamenduan,

Haraguiaren
phiztean,

Bethi ere irau-
nen duen bicit-
cean. Halabiz.

Sanctam Ec-
clesiam catho-
licam, Sancto-
rum commu-
nionem;

Remissio-
nem peccato-
rum,

Carnis resur-
rectionem,

Vitam æter-
nam.

Amen.

Fedezco Acta.

ENE Jaincoa, sinhesten ditut ci-
nez eta fermuqui, Eliçac sin-
hesten eta irakhasten dituen gau-
ça guciac, ceren çuc hari irakha-
xiac baitire; eguidaçu, othoi, gra-
cia sinheste hortan bicitceco eta
hiltceco.

Esperantçazco Acta.

ENE Jaincoa, esperantça dut,
Jesu-Cristo gure Jaunaren
mercemenduen berthutez, ema-

nen darotaçula egun batez çure parabisuco gloria saindua, eta mundu hunetan harat hedatceco behar ditudan gracia guciac, ceren çuc aguindu bai darozquigutçu, eta çu baitçare guciz ona, eta çure hitçaren atchiquitceco leiala.

Jaincoaren eta guiristino Lagunaren Amudiozco Acta.

ENE Jaincoa, maite çaitut ene Ebihotz guciac eta gauça gucien gainetic, ceren çu baitçare guciz maitagarria eta ahala perfeta; maite dut halaber nere laguna ene burua beçala, çure amoreagatic.

Galdezco Acta.

ENE Jaincoa, indaçu, othoi, Ebekhatu mortalic ez benialic eguin gabe egun hunen sainduqui iragaiteco behar ditudan gracia guciac; galdeguiten darozquitçut Jesu-Cristo gure Jaunaren mercedimenduen berthutez, eta hartaracotz ararteco emaiten darozquitçut Birjina Maria Saindua,

ene Aingueru Beguiraille ona, ene
Patroin saindua, eta Parabisuco
Saindu guciac. Halabiz.

Jaincoaren Manamenduac.

1. JAINCO bat adora çaçü,
Halaber maitha osoqui.
2. Juramenturic çuc ez duçu,
Ez cinic eguinen banoqui.
3. Igāndeac beguira çatçu,
Jauna ere cerbitça debotqui.
4. Aita eta Ama ohora çatçu,
Bici çaitecen lucequi.
5. Nehor obraz hilen ez duçu,
Ez borondatez naistoqui.
6. Paillardica eguinen ez duçu,
Obraz ez gogoz likhitsqui.
7. Bertcerena ebatsico ez duçu,
Ez atchiquico injustoqui.
8. Lekhucotasunic ez duçu,
Ez hitz erranen falsuqui.
9. Bertceren esposic ez duçu
Desiratuco liçunqui.
10. Guthicia içanen ez duçu
Bertceren onaren gaizqui.

Eliça Ama Sainduaren Manamenduac.

1. MEÇA Saindua entçun-eçaçu,
Besta igandetan debotqui;

2. Eta Bestac beguira çatçu,
Manamenduzcoac sainduqui.
3. Bekhatuac cofesa çatçu
Urthean behin osoqui.
4. Gorphutz Saindua errecebi çaçü,
Phazcoz bederen humilqui.
5. Garthac, Bijiliac, barur çatçu,
Garizuma ere osoqui.
6. Orciralean janen ez duçu,
Ez larumbatean haragui.

ARRAXECO OTHOITÇA.

Aitaren, eta Semearen, eta Izpiritu Sainduaren icenean. Halabiz.

Orhoit gaitecin Jaincoaren aiticinean garela, eta adora deçagun Adoracionezco Acta batez.

Adoracionezco Acta.

JAINCO guciz botheretsua, Aita, Semea, eta Izpiritu Saindua, sinhesten dut çu causitcen çarela munduco lekhu gucietan, eta bereciqui orai hemen çarela. Adoratcen çaitut errespetu eta humiltasun ahalarequin; eçagutcen eta aithortcen dut ez naicela gai çure aitcinera aguertceco. Eguidaçu gracia othoitz hau eguiteco çure ohoretan eta ene salbamendutan. Halabiz.

Hemen, nahi duenac, erranen ditu
Birjina Maria Sainduaren Lethaniac.

Esquer-Onezco Acta.

ENE Jaincoa, esquerrac bihurt-
Ecen darozquitçut Jesu-Cristo
gure Jaunaz, ceren eman gaitut-
çun mundura, eta contserbatu e-
gungo egunean, eta bertce gure
bicitceco egun gucietan; ceren
eman darocuçun çure Seme mai-
tea gure salbatceco; ceren sor-
araci eta hil-araci duçun gure-ga-
tic; ceren hain maiz barkhatu da-
rozquigutçun gure bekhatuac, eta
çure Majestate dibinoac oraino-
coan eguin darozquigun gracia
guciez. Othoizten çaitugu, Jauna,
gracia berac hemendic harat guri
eguiteaz, eta erraiten dugu har-
taracotz.

Hemen erran behar dire *Pater nos-
ter, Ave Maria,* eta *Credo,* latinez
edo escoaraz, goiceco Othoitcean
beçala. Galde detçogun gure Jaunari
bere gracia saindua, eta Izpiritu Sain-

duaren arguiac, gure bekhatuen eçagutceco.

FNE Salbatçaile dibinoa, adoratcen çaitugu gure jujea beçala, ceinac egun batez jujatuco baicaitutçu; huna non gauden belhaunico lurrean jarriac, çure oinetan, erromes eta gaichtaguin batçuec beçala. Othoizten çaitugu, ahalic humiltasun handienarequin, guri eçagut-arazteaz eta higuin-arazteaz gure bekhatuac, çuc ceronec eçagutcen eta higuintcen ditutçun beçala.

Izpiritu Saindua, çato gure gana, çure argui sainduaz argui çatçu gure arimac, eta bethe gure bihotçac çure amodio dibinoaren kharraz.

Examina gaitecin egun eguin ditugun bekhatu gucien gainean, eta Jaincoaren manamenduen eta Eliçacoen gainean, eta gure bertce eguinbiden gainean, eta certan eguin dugun bekhatuic gogoz, hitcez, obraz, edo eguin behar guinituen unguiac

ez eguinez, orhoitcen garelaric bere-
ciqui maicenic eguiten ditugun be-
khatuez.

Hemen egon behar da aphur bat
ichilic, bekhatuez orhoitcen.

Contricionezco Acta.

ENE Jaincoa, barkhamendu es-
que nagotçu humilqui ene be-
khatu guciez, damu dut eta ur-
riqui çure amorea-gatic, ceren
guciz ona çarelaric ofentsatu
çaitudan, eta hartcen dut boron-
date fermu bat ez guehiago be-
khatu eguiteco, çure graciare-
quin batean; halaber hartcen dut
borondate nere bekhatu guciez
osoqui cofesatceco, eta emanen
çaitan penitentciaren complit-
ceco.

COFESATCEN nat-
çayo Jainco Ai-
ta bothere gucia
duenari, Maria be-
thi Birjina doha-
xuari, Mikhael Ar-
khangelu doha-

CONFITEOR
Deo omni-
potenti, beatæ
Mariæ semper
Virgini, beato
Michaëli Ar-
changelo, bea-

to Joanni-Bap-
tistæ, sanctis
Apostolis Pe-
tro et Paulo,
omnibus Sanc-
tis, et tibi, Pa-
ter, quia pec-
cavi nimis co-
gitatione, ver-
bo et opere;
meâ culpâ,
meâ culpâ,
meâ maximâ
culpâ; ideò
precor beatam
Mariam sem-
per Virginem,
beatum Mi-
chaëlem Ar-
changelum,
beatum Joan-
nem-Baptis-
tam, sanctos
Apostolos Pe-
trum et Pau-
lum, omnes

xuari, Joannes-
Baptista dohaxua-
ri, Petri eta Pau-
lo Apostolu sain-
duei, Saindu gu-
ciei, eta çuri ene
Aita; ceren eguin
baitut sobera be-
khatu, gogoz, hit-
cez eta obraz; e-
ne faltaz, ene fal-
taz, ene falta han-
diaz : hartaracotz
othoitz eguiten di-
ot, Maria bethi Bir-
jina dohaxuari, Mi-
khael Arkhangelu
dohaxuari, Joan-
nes-Baptista do-
haxuari, Petri eta
Paulo Apostoluei,
Saindu guciei, eta
çuri, ene Aita, e-
guin dioçoçuen e-
netçat othoitz gure
Jainco Jaunari.

Sanctos, et te,
Pater ; orare
pro me ad Do-
minum Deum
nostrum.

Jainco bothere
gucia duenari ur-
rical gaquizcola,
eta gure bekha-
tuac barkhaturic,
hel araz gaitçala
bicitce eternalera.

Halabiz.

Gure bekhatuen
barkhamendua, ab-
solucionea, eta er-
remisionea, eman
deçagula Jainco
bothere gucia due-
nac eta misericor-
diaz betheac. Ha-
labiz.

Misereatur
nostrî omni-
potens Deus,
et, dimissis
peccatis nos-
tris, perducatur
nos ad vitam
æternam.

Amen.

Indulgenti-
am, absolutio-
nem et remis-
sionem pecca-
torum nostro-
rum tribuat
nobis omnipo-
tens et miseri-
cors Dominus.
Amen.

Eliçaco behar gucientçat othoitz eguin deçagun.

JAUNA, contserba çaçü, othoi, çure Eliça; emoçute çure laguntça saindua gure Aita Sainduari, gure Jaun Aphezpicuari, gure Erregueri, haren etcheco guciei, Erresuma huni, Diocesa huni, orai gu garen etcheari. Jauna, comberti çatçu bekhatorosac, contserba çatçu justuac, barkhaçoçute gure etsaiei; emoçute bicitce eternala gure ongui eguillei, eta lagun çatçu bere arimaco eta gorphutceco behar gucietan, gu hequintçat othoitz eguitera obligatuac garen guciac.

Othoitz eguin deçagun halaber gure ahaide, adisquide, ungui eguile, eta bertce arima joan diren gucientçat.

DE profundis clamavi ad te, Domine; * Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine, * Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus, * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem æternam dona eis, Domine, * et lux perpetua luceat eis.

Ÿ. A porta inferi, R̄. Erue, Domine, animas eorum.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam, R̄. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

FIDELIUM, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tua-

rum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur; qui vivis et regnas, Deus, in secula seculorum. Amen.

Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.

GURE Aingueru Beguiraille o-
Gnac, gure Patroin sainduac,
parabisuco Saindu guciac, eta
bereciqui çu Birjina saindua, gu-
re Ama ona; othoitzten çaituzte-
gu har gaitçatçue çuen lagunt-
çaren azpian; beguira gaitçatçue
gau huntaco nahi-gabe eta arris-
cu gaichto gucietaric, eta ardiets
dieçaguçue çuen othoitz onez un-
gui bicitceco, eta bide hortaz he-
riotce on baten eguiteco gracia.

Ofri deçogun Jaincoari gaurco gu-
re loa.

ENE Jaincoa, ofritcen darotçu-
gu gaur hartuco dugun erre-

pausua; çuc cere baithan hartcen duçun errepausu eternalaren ohoretan, Jesu-Cristo gure Salbatçaile dibinoac lurrean hartu duenaren, haren heriotcearen, eta haren ehorztearen ohoretan.

Jesus dibinoa, ofritcen darotçugu biharco gure iratçartcea, çure atçartasun eta phizte sainduaren ohoretan eta batasunean: adoratcen ditugu çuc batean eta bertcean içan ditutçun dispositione sainduac, eta hec beçalacoac içaiteco gracia galdeguiten darotçugu humiltasun handi bat-equin.

Çato, ene Jesus dibinoa, çato gure-gana, eta bici çaite gure baithan mundu huntacotz eta eternitatecotz.

Halabiz.

NOELA.

A TÇAB gaiten , atçar lotaric.
 Gau huntan da Jesus sortcen ;
 Amodioac garaituric ,
 Gure-gatic da ethortcen. (*Berriz.*)

Gu cerurat nahiz altchatu ,
 Jesus jausten da lurrerat ;
 Heldu da gu nahiz salbatu ,
 Gorphutz hilkhor bat hartcerat.
 Atçar , etc.

Ala haren laudoriae
 Behar bai dugu cantatu !
 Ala gure bozcarioac
 Behar baitu seinalatu !
 Atçar , etc.

Bekhatua , monstro tristea ,
 Hoa hire lece beltcerat ;
 Ethorri duc Jesus maitea ,
 Hire obren urratcerat.
 Atçar , etc.

Cerc gaitu bada guibelatcen ?
 Hel gaiten , hel Jesus gana ;
 Bekhatoreen gatic da sortcen ,
 Saindutasun bera dena.
 Atçar , etc.

Ikhus-garri mirestecoa !
 Oi ! hau da humiltasuna ,

Ceru beraz goragocoa
Manjateran da emana.

Atçar, etc.

Erreguen Erregue delaric,
Ez du nahi distiatu,
Ez du nahi palacioric;
Heya tchar bat du hautatu.

Atçar, etc.

Hotçaz ere da penatua
Sasoinen manatçailea;
Guciez da gabetua
Gucien creatçailea.

Atçar, etc.

Bi bestia ditu laguntçat,
Horra Jesusen gorthea:
Lasto guti bat etçançatçat!
Oi! hau gauçaren dorphea.

Atçar, etc.

Exemplu miragarrienaz
Jesusec gaitu behartcen,
Amodioric kharxuenaz
Bere-gana gombidatcen.

Atçar, etc.

Amodioac du sustatcen;
Haren bihotça guretçat:
Has gaiten, has haren maitatcen;
Declara gaiten harentçat.

Atçar, etc. (*Hastean beçala.*)

EXERCICIO IZPIRITUALA,

Cein on eta probetchos den Jaincoaren presentcia, eta Jaincoaz maiz orhoitcea.

SAN Ambrosioc dio moyan on eta soberano bat dela Jaincoaren presentcia, eta Jaincoaz maiz orhoitcea, bekhatuari ihes eguiteco. San Thomasec dio nola guindiquen ausartciaric asqui deliberratuqui Jaincoaren ofentsatceco bere presentcian, baldin pentsatcen baguindu beguira dagocula.

Eta eguiatzqui hala da, baldin Erregueen presentciac inspiratcen badarocu errespetu handi bat hequien presumentçat, cer ez lerocu eguin behar Jaincoaren presentciac, baldin eguiatzqui fedear penetratuac eta bentçutuac baguine?

EXERCICIO IZPIRITUALA. 33

San Basilioc dio oraino, Jaincoaren presentcia moyan excellent bat dela tentacionean defendatceco. San Augustinec erraten çuben : Orhoit çaitte Jaincoa beguira dagotçula, capitain bat bere soldaduei guduan hari direnean dagoten beçala; escu batean bere graciac dituela çure laguntceco eta socorritceco, noiz eta ere bere fagoreac galdeguinen baitiozcatçu; eta bertce escuan khoroac dituela çure errecompensatceco haren etsaien gainean eramaten ditutçun bictoriez.

Ez da eguiaz deus ere curaye guehiago ematen dubenic, eta nihor guehiago borthizten eta animatcen dubenic, presentcia haren orhoitçapena baino.

Hala erraten cioten Jesu-Cristoc bere Apostoluei, cerurat igan baino lehen : Orhoit çaitzte çubequin naicela bethi munduaren fineraino. Hitz horiec halaco façoinez animaturic eta borthiztu-

34 EXERCICIO IZPIRITUALA.

ric, San Antonioc baciotçan bere desertuan : Jaincoa enequin denaz gueroz, ez naiz deusen ere beldur mundu huntan.

Saindu horrec berac dio oraino deabruaren eta bicioen garaitceco moyanic puchantena dela Jaincoaren presentcia, eta barneco placera eta bozcarioa, eta parabisua causi daitequela lekhu gucietan, baldin guiçonaren bihotça Jaincoaren bihotcean bada.

Jaincoaren presentciaren orhoitçapen horrec miracuiluzqui handitcen du gure fedea, borthizten du gure esperantza, eta sustengatcen amudioz gure bihotça : eta halaber gure amudioa Jaincoarentçat emendatceco, moyan on eta soberano bat da maiz Jaincoari beguiratcea ; ceren guc hari beguiratcen diogun arabera, hanc ere guri beguiratcen bai darocu, eta haren beguiratce hec ekhartcen bai darotçute gure bihotcetarat hambat Jaincoaren amudioaren su

EXERCICIO IZPIRITUALA. 35

inhar, ceinec handitcen bai dute
guc Jaincoarentçat dugun amu-
dioaren suba.

Finean deusec ere ez darocu
hobequiago exprimatcen edo mar-
catcen orhoitçapen hori, egun
batez Abrahami Jaincoac berac
erran ciotçan hitcec baino : Ibil
hadi ene presentcian, eta perfet
içanen haiz.

Ikhusi duçu, Guiristinoa, no-
la dioten saindu horiec, eta bai
Jaincoac berac ere, cein probet-
chu handitacoa den Jaincoaren
presentcia, eta Jaincoaz maiz or-
hoitcea. Aplica çaquizco çu ere
artha handi batequin debocione
saindu horri; eta ez badaquiçu no-
la eguin behar duçun, irakhaxico
darotçute San Augustinec, San
Bernardec, Santa Theresac, eta
bertce sainduac. Seguida horta-
ric, causituco ditutçu saindu hec
munduban cirenean cituzten pent-
samendu sainduac, eta Jaincoa ga-
naco maizco bihotz altchatceac.

36 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Pentsamendu sainduac barneco suspiratcho batçuec dire, eta Jaincoa ganatco bihotçaren gambiantça bat, ceinac eguin ahal bai ditezque momentu batez; erreichac dire, eta lekhu gucietan eguin ditezquenac, nahiz jatean, nahiz bidetan çoacela, compainietan eta lekhu gucietan, ceren mintçatu gabe eguin ahal bai ditezque, gogoz eta Jaincoaren ganatco bihotz altchatce batez.

Eman çaquizco cin-cinez, Guiristinoa, Jaincoaz maiz orhoitceco debocione saindu hori, horren errecha eta probetchosa denaz gueroz.

PENTSAMENDU SAINDUAC.

Contricioneaz.

1. **E**NE Jaincoa, huna ni non
naicen lurraz ere sofrit-
cea merecitcen ez dubena.

2. Helas! certaco nic çu utci
çaitut, biciaren ithurria, munduco
putçu liçunetaco ur usainduen
edateco?

3. Ceruaren contra bekhatu e-
guin dut, ene Aita maitea, eta ez
dut mereci çure umearen icena-
erremeti naçaçu neure eguinbide;
rat.

4. Orhoit çaute, Jauna, eguin
ditutçun misericordiez; eta ahantz
bequizquitçu ene gatzetasuneco
bekhatuac, eta ene ignorantcia
guciac.

Amudioaz.

1. **B**ADAQUIÇU, Jauna, maite
çaitudala.

2. Maite çaitut, Jauna, bainan
guehiago maitatu nahi cintuzquet.

3. Caritate eternal batez mai-
tatu nauçu, eta urricalduric çu-
re-ganat tiratu nauçu.

4. Bethi erretcen hari çaren su-
ba, eta behinere iraunguitcen et-
çarena, susta naçaçu çuretcát, ene
baithan deus ere causi ez dadint-
çat çu maitatcen ez çaituenic.

5. Eguidaçu gracia, Jauna, mai-
ta çaitçadan, eta goarda detçadan
çure manamenduac.

6. Nahiago dut hil çu maitatcen
çaitudala, ecen ez bici çu ofent-
satcen çaitudala.

Eçagutçaz.

1. **N**ONDIC heldu othe da,
Jauna, nic çure baithan
hambat gracia causitcea?

2. O! cein excelenta den çure
beldurtasunean bici diren ari-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 39
mentçat erreserbatu duçun ezti-
tasunen bilduma!

3. Jauna, çauðe bethi enequin,
ilhumbetarat eror ez nadin.

Jaincozco Desirac.

1. **A** LA baita lurra mespreçat-
cecoa, ceruari beguirat-
cen diodanean!

2. Gauça guciac gogotic galdu
nahi ditut, ene Jaincoa, çure ira-
bazteco.

3. Ala baita gloria handia, Jau-
na, çure cerbitçatcea!

4. Naicen choilqui çurea, çu
ere enea içan çaitcentçat!

5. Gauça guciac garratz causi
detçadan, ene Jaincoa, eta deus
ere ez eztiric çu baicic.

Legue çaharrean usantça cen Jain-
coari ofrendatceco arbolen lehembic-
ico fruituac, eta bestialeen lehembic-
ico umeac, eçagutceco Jaincoa de-
la gure lehembicico printcipioa eta
gauça gucien fina. Legue berrian, cei-
netan Jaincoa adoratcen baitugu iz-

40 EXERCICIO IZPIRITUALA.

pirituz, eguiaz contsecratu behar diot-
çagu gure egun orozco lehembicico
pentsamenduac eta lehembicico ac-
cioneac; eçagutceco gure biciaç haren
ganic ditugunaz gueroz, ez ditugula
haren cerbitçuan baicen emplegatu
behar. San Joan-Climacoc dio, Gui-
ristinoac iratçarri direnecotz, debrua
bethi han causitcen dela Aingueruari
disputatceco hequien bihotcetaco pri-
meciac. Hartaracotz çure izpiritua ni-
horat ere hedatu gabe, atçartceare-
quin batean altcha çaçu çure bihot-
ça Jaincoaren-ganat, cembait pentsa-
mendu sainduetz, seguidaco horiez,
edo bertce cembait holacoç.

ENE Jaincoa, ene Jaincoa, çure
ganat atçartcen naiz arguiaren
pontutic.

Ene bihotça Jaincoarena da, eta
Jaincoarentçat da.

Ene Jaincoa, eguidaçu miseri-
cordia, çu çare ene gucia.

Ene Jaincoa, ez dut nahi deu-
sic çu baicic.

Jauna, cer placer duçu gaur e-
guin deçadan çuretçat?

EXERCICIO IZPIRITUALA. 41

Ene Jaincoa, beguira naçaçu gaur bekhaturic eguitetic.

Ala baita ezti, ene Jaincoa, çure maitatcea, eta çu fidelqui cerbitçatcea!

Ohetic ilquitcean, erraçu :

Jaiquitcen naiz, ene Jauna, çure cerbitçu sainduan egunaren empletçatcera, çure graciarequin batean.

Ur benedicatuaz ceinatcen çarela,
erraçu :

Ene Jaincoa, garbi çaçü ene arima çure graciaren uraz, eta eguinen da elhurra baino churiago.

Oracioneco demboraric propienac gaba eta goiça dire. Profeta saindua arguiaren ponturic adreçatcen citçaion Jaincoari, eta guiristinoac ere hartarat exhortatu ditu, erraten diotela : *Jaiqui hadi argui alban, eta çabalçac heure bihotça, hala nola hura, Jaincoaren presentcian.* Goicean noiz eta ere jausten baita ihintça loreen gainerat, orduan Izpiritu Saindua jausten da oracionean daudecen gui-

42 EXERCICIO IZPIRITUALA.

çonon bihotcetarat; orduan hequien gainerat ichurtcen du uri ezti hura, eta gracien ihintça; oracionea arimaren naurritura da. Davitec dio hura dela haren oguia, eta jaterat ahanzten citçaionean, bihotça idortua causitcen çubela. Ohetic lekhora erdi beztituric ahalic lasterrena, eguiçu çure goiceco othoitça : jar çaitte Jaincoaren - presentcian, eta consideraçu Jaincoa argui handiz inguratua, ceinen erdian eguiten baitu bere egoitça, Joudoni Pauloc dioen arabera; eta Majestate terrible haren aitcinean, ceinac Ainguertac ikharatcen baititu, belhaurico jarriric, adoraçu erraten duçula.

Adoracionezco Acta.

ADORATCEN çaitut, Jauna, cure presentcian gucia humiliatua, çure handitasunac inspiratcen darozquidan errespetuzco sentimenduz betheric. Eçagutcen dut çure içatearen soberanotasuna, eta creatura guciez disposatceco duçun podorea, ceren çu baitçare hequien printcipioa eta fina.

EXERCICIO IZPIRITUALA. 43

Cerua eta lurra çureac dire; hetan causitcen ditut gauça guciac, çure escuco obrac dire. O, ene Jaincoa! çu çare bakharra horren obra handiac eguin ahal detçaquena; ez da bertce Jaincoric çu baicen, ceina bici baitçare eta manatcen baituçu mende gucietan.

Esquerren errendatceco Acta.

CER esquer errendatuco darotçut, ene Jainco Jauna, çure ganic errecibitu ditudan onthasun guciez? eta cer eçagutçazco sentimendu causi ahal diteque çure fagore handiei ihardesteco gai denic? Benedicatuco çaitut, ene Jaincoa, bici naicen egun gucietan, hala nola eguiten baitçaitut oren hunetan; cantatuco ditut çure misericordiac eternitate gucian; juntatuco dut neure boça çure laudatcen munduban hari diren creatura gucienequin batean, egun batez ceruan çure laudatcen finic gabe hari diren do-

44 EXERCICIO IZPIRITUALA.

haxuequin juntatceco çoriona du-
quedan artean. Halabiz.

Contricionezco Acta.

ENE Jaincoa, barkhamendu es-
que nagotçu humilqui ene be-
khatu guciez, damu dolore eta
urriqui handirequin, ceren hain
ona eta infinituqui maitagarria ça-
relaric ofentsatu çaitudan. Hart-
cen dut deliberacione fermu bat
ez guehiago bekhatu eguiteco,
çure graciarequin batean; bai,
eta halaber hartcen dut boronda-
te cofesione on baten eguiteco,
eta emanen çaitan penitentciaren
complitceco. Halabiz.

Ofrendazco Acta.

JUSTU da, Jauna, çuretçat bici
nadin, çu enetçat hil çarenaz
gueroz; çure gloriarentçat tra-
baila nadin, çu bethi ene] salba-
menduarentçat eguin çarenaz gue-
roz. Errecibi çaçü, othoi, Jauna,
egun nic eguiten darotçudan sa-
crificioa neure sentimenduez, neu-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 45

re accionez, eta neure içaite gu-
ciaz; resolucione borthitz bate-
quin ez deus ere eguiteco çure
manamenduen eta çure placera-
ren arabera baicen. Halabiz.

Galdeen eguiteco Acta.

HAIN flacoa naiz, Jauna, non
ecin prometa bai deçaquet
berthutean fermutasunic, çure
sustengutic, eta çure graciaren
indarretic ethorrico çaitanic bai-
cic : haren galdez nagotçu beraz,
ene Jaincoa, çure seme Jesusec
enetçat isuri duben odol precia-
tuaren merecimenduez, Birjina
Sainduaren arartecotasunez, eta
ene Aingueru Beguirailarenez,
ene Patroin dohaxuarenez, eta
çure Saindu eta Sainda gucienez.
Heda çatçu çure escu puchantac
ene gainerat, ni ene etsaietaric
beguiratceco, eta peril gaichto
gucietaric goardatceco. Çato,
Jauna, ene accione gucien bene-
dicatcerat, eta niri ceruco bide
seguraren iracasterat. Halabiz.

46 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Seguida hunetan, eguiçu guero çaitçun debocionea, dela meditacionea, edo *Kirie eleisonac*, edo bertce demborac, edo borondateac dioçuna. Goi-ceco proposa asti guti duten presumentçat, belhaunicatu eta seinatcen çarela, erraçü :

TRINITATE Saindua, Aita, Se-meä, eta Izpiritu Saindua, sinhesten dut hirur presunetan egui-azco Jainco bat.

Adoratcen eta maitatcen çaitut, ene Jaincoa, neure bihotz guciäz, eta çure baithan ematen ditut neure esperantça eta fidantcia, edo fidamen guciäc.

Esquerrac errendatcen darozquitçut egundaino eguin darozquidatçun ontasun, gracia, eta fagore guciez, eta bereciqui gaurco hunetacoez.

Barkhamendu esque nagotçu, ene Jaincoa, egundaino eguin ditudan bekhatu guciez, damu, dolore eta urriqui hainitzequin, ceren guciäz ona çarelaric ofentsatu

EXÉRCICIO IZPIRITUALA. 47

çaitudan. Hartcen dut delibera-
cione fermu bat ez guehiago be-
khaturic eguiteco, çure gracia-
requin batean; eta halaber hart-
cen dut borondate cofesione on
baten eguiteco, eta emanen çai-
tan penitentciaren complitceco.

Ene Jaincoa, ofrendatcen da-
rozquitçut egungo eguneco ene
pentsamendu, hitz eta obra gu-
ciac : aitcin çatçu bada çure gra-
ciez eta çure benedicionez, ez içan
daitecentçat guciac çure gloriaren
ohoreco, eta ene arimaren salba-
menduco baicen.

Birjina Saindua, Jaincoaren A-
ma, gomendatcen natçaitçu, o-
thoi, çure proteccione sainduan
har naçaçu. Ene Aingueru Begui-
railea, eta çu, ene Patroina, pa-
rabisuco Saindu eta Sainda gu-
ciec, nitaz othoitz eguiçue.

Beztitcean eguiteco Othoitça.

JAUNA, berreguin çaçu ene ari-
ma gracia eta berthute suerte
guciez, bethi eder causi deçaçunt-

48 EXERCICIO IZPIRITUALA.

çat; eta beguira naçaçu herrautsetarat combertitu behar duben gorphutz huni, çure begui modestac ofentsatuco dituben banitateric eta orgueilqueriaric ematetic.

Trabailatceracoan eguiteco Othoitça.

ENE Nausi maitea, dembora da trabailatceco; othoi, ez naçacula bakharric utz neure penen artean: ez nau penac eta trabailuac icitcen çure-ganic apartatcen ez nabeino, ene beguiac eta ene pentsamenduac çure presentcian eta çure bihotcean amarratuac iduquitcen ditutçuino.

Etchetic ilkhitcean seina çaite, baita çure accione gucien hastean ere. Caselu deitcen dena hagnitz içatucen erreprenditua bere Aingueru Beguirailiaz, ceren ez cen seinatu etchetic ilkhitcean. Seinatcea guiristinoen usantza çahar bat da eta probetchosa.

Lehembicoric, Gurutcearen sei-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 49

nale horrec casatcen ditu debruac, ceren aborritcen baitute Gurutcea, orhoitcen direla Gurutceaz bentçutac içatu direla. On da halaber seinatcea sorguinquerien eta charmen contra, baita eguiterat çoacen obra- ren ungui eguiteco ere.

*Etchetic ilkhitcean eguiteco
Othoitça.*

ENE Jaincoa, nola mundua ene Esalbamenduaren etsaiez ingur- ratua baita, gaitz da peril handi horien artean espaca nadin ari- man edo gorphutcean çaurthu ga- be, baldin çutaz lagunduba ez ba- naiz. O guidari fidela eta segura! guida naçaçu, eta idec çatçu ene beguiac, çure manamenduen bi- dean ibil nadintçat nihorat erre- belatu gabe.

Eliçan sartcen çarenean, athetic haz çaitte fedearen seinaleen ematen, custodia den aldarera beguiratcen du- çula errespetuzco reberentcia modest bat eguiten duçula. Jar lekhuratcen çarenean, eguiçu gauça bera, bel-

50 EXERCICIO IZPIRITUALA.

haunicatu, eta burua behehitcen duçula, erraçu çure bekhatuen dolore handi batequin :

Ene Jaincoa, arthiquitcen naiz Magdalena beçala, çure misericordiaren oinetarat, neure bekhatuez dudan damu, dolore eta urriqui handienarequin, deliberatua lehenago hiltcerat bihotz osoz ecenez çure ofentsatcerat: indaçu çure benedictione saindua, eta secular çu ez ofentsatceco gracia.

Fedezco Acta.

SINHESTEN dut, ene Jaincoa, çure Majestate infinitua hemen dela present aldareco Sacramendu Sainduan, hirur presunetan egui azco Jaincoa bere handitasun guciarequin, Serafinec ceruan ikhusten çaituzten, maitatcen eta adoratcen çaituzten, estatu berean. Sinhesten dut penetratcen duçula ene içatearen substancia gucia, eta çu guehiago çarela ene baithan ecen-ez neroni. Ez çaitut ikhusten eta ez sentitcen, ceren

EXERCICIO IZPIRITUALA. 51

ez baita justu aguer çaquizcoten ene izpirituco begui flacoei; bainan sinhesten çaitut ikhusten ditudan gauça guciac baino segurquiago : prest naiz, eguia hunen sustenguan, neure biciaren emateco.

Adoracionezco Acta.

CER çare çu, ene Jaincoa, eta cer naiz ni! Handitasun adorgarria, ceinaren aiticinean creatura ditezquen guciac eta mundu gucia ez baita deus, çu ceinac ceruco izpirituei aguertcen çaiztela, bethetcen bai ditutçu çure gloriaz, çure beguiratce choilaz. Helas! cer naiz ni çure presentcian, creatura bat gucia corrupcionez bethea baicen? Hala ere nahi duçu aguer nadin. Huna non naicen beraz, Jauna, humiltasunezco eta adoracionezco izpirituarequin : bainan nola ez bainaiz neure baithan deus ere eta indigne bain naiz çure adoratceco, juntatcen naiz neure bihotz guci az Birjina

52 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Sainduarequin, eta ceruco dohaxu guciequin, heiequin batean çuri neure adoracione eta errespetu humilen errendatceco.

MEÇA SAINDUAREN

ENTÇUTECO

DÈBOCIONEA.

GUIRISTINO guciec behar dute içan artha handi bat egun guciez Meça Sainduaren entçuteco; egun batez solament huts eguita, uste duçun baino guehiago galtcea da. Dembora harc ez ditu çure eguitecoac guibelatuco, bainan bai abantçatuco; Aldareco sacrificioa denaz gueroz Gurutceco sacrificioaren imagina, eta Jesu-Christoc ez baitu ordenatu bere pasionaren orhoitçapena guiçonon artean contserbatceco baicic. Hortic clarqui aguerida, ecin nihor hobequi ocupa ditequela Meça Sainduaren entçutean, eta ecin Salbatçaileari guehiago

EXERCICIO IZPIRITUALA. 53

agradatcen çaión debocioneric eguin ahal deçaquela, eta ez haren intencionei guehiago conformatcen çaióenic, haren heriotcearen contsideracionea baino. Meça da lehembicico othoitça, eta othoitz gucien artean den hoberena. Penitent gucien austeritateec, Martyr guciec sofritu dituzten tormenta eta suplicio guciec, ecin gure bekhatuen çorric chumee-na paga deçaquete, Gurutceco sacrificioa gabe, ceinen merecimenduac aplicatcen baitçaizquigu Meçaco sacrificioaz. Entçun behar da beraz Meça ordenarioan baino reberentcia eta debocione guehiagorequin. Apheçac hasten du Meça bere bekhatuen confessionetic, eta çuc ere seinatu eta erraçü *Confiteor* escoaraz, edo latinez, *Arraxeco Othoilcean* beçala, pag. 21.

Eta guero Meçaco debocione hori eguiçu atencione handirequin, cerraten duçun ungui contsideratcen duçula, eta hitz uquigarri horietan tricatcen çarela, bethi aitcina joan gabe.

Ebanjeliorainocoan contsidera ça-

54 EXERCICIO IZPIRITUALA.

çu Jesu-Cristo Olibetaco baratcean prosternatua, eta etcina bere Aitari othoitcean dagocola arren harren heriotcea içan dadin çure bekhatuen barkhamendutan; odolez icert arte-rainoco penetan den arren bessarcatcen du calitza guiçonen salbamenduarentçat. Conside-racione horietan sartcen çarela, atentcione eta debocione handi batequin, erraçu :

JESUS maitagarria, enetçat du-çun amudioa-gatic çure bihotceco baquea, çure pasionearen bistan, trublatterat utci duçuna, eman dietçaquidatçu accione hartaz merecitu ditutçun graciac, ene pasioneen gainean nausi nandintçat, eta çure borondateari azpira diotçocodançat. Çure arima dohaxua aflagitu da ene bekhatu-en-gatic; indaçu compuncionearen eta eguiazco penitentiaren izpiritua, ene bicitceco egun guci-etan neure bekhatuen gainean nigar eguin detçadantçat, eta neure nigarren urez deseguin detça-

dantçat. Çuc Olibetaco baratcean
 sofritu ditutçun tristeciec eta des-
 gustubec, othoi, causa deçaten
 ene baithan desgustu eta higuintça
 handi bat munduco plazer bano-
 entçat, eta çutaz campoan, ez de-
 çadan causi tristeciaric eta unha-
 guneric baicen. Aplica dietçaqui-
 datçu çure baratceco hagoniaco
 icialduraren eta odolezco icerdia-
 ren merecimenduac, çure gloria-
 ren eta ene arimaren etsaien con-
 tra naicen flaquecian borthizteco.

Ebanjelioan contsidera çaçu Jesu-
 Cristoren preso hartcea, Judasen trai-
 doretasuna; segui çaçu Jesu-Cristo
 bere pausu gucietan, contsideratcen
 duçula bereez abandonatua, bere et-
 saien errabiamenduaren meyoriarat
 eroria, mespreçatua, cehatua, arrant-
 cez corroatua, eta heriotcerat conde-
 natua.

Othoitça.

Ez darotçute, Jauna, Juduec
 deus ere sofrir araci non ez nai-
 cen gucietan faltiar; traditu çai-

56 EXERCICIO IZPIRITUALA.

tut, Judasec beçala, cembait in-
tresen-gatic; abandonatu çaitut,
çure dicipuluec beçala, libertinen
persecucionearen ebitatcea-gatic,
eta munduaren gogoraco içatea-
gatic. Ene ambicioneac, ene bani-
tateac eta ene pasione nahasiec,
guehiago sofri araci darotçute çu-
re burrebec baino; bainan, Jau-
na, çure burrebei etçaie urriqui-
tu, bainan bai niri neure bihotz
guciaz : baldin bere bekhatuez ni-
gar eguin balute, prest cinen hei
bere barkhamenduaren emateco,
Jondoni Petriri eman cinioen be-
çala bere falta eçagutu çubenean.
Barkha dietçaquidatçu beraz, ene
Jaincoa, ene faltac, ceren eçagut-
cen eta aithortcen baititut, ez
çaitecela hetaz guehiago orhoit,
eta ez dut hequientçat guehiago
amarraric nahi içan; deseguin diet-
çaquidatçu çure çaurietaric isurt-
cen den odolaz, harc ene nigar-
ren escasa compli deçan; eta ha-
laco façoinez garbi eta purifica na-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 57

çan, non çure beguiac contenta
ahal baitetçaquet.

Prefaciotic eta elebacionerainoco-
an, considera çaqu Jesu-Cristo gu-
rutceficatcerat dohala bere gurutceaz
cargatua, eta oraino guehiago çure
bekhatuez.

JAUNA, ceinac çure gurutcea e-
kharri baituçu, eta erran bai-
tuçu çu seguitu nahi çaitubenac,
berrea ekharri behar dubela, egui-
daçu gracia ekhar detçadan çuc
cargatu nahi nauçun gurutce gu-
ciac, çuc çurea ekharri duçun pa-
cientcia berarequin. Çure gurut-
cea çure uztarria da, eta erran
duçu nor ere sumetituco baita ez
dela nekhatua içanen. Çure hit-
çaren eguian errepausatcen naiz,
eta iguriquico ditut çuc ethorqui-
çunean egorrico darozquidatçun
gurutce guciac, calteac, afliccio-
neac, eritasunac, eta gaineracoac,
çure borondate sainduari sumetit-
ceco erresignacione oso batequin.

58 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Sacramendu Saindua altchatcean,
erraçu :

ENE Salbatçaile maitea, erran
Eduçu çure aho sacratuaz : Hau
da ene gorphutça. Norc dudatu
behar du beraz erran duben eguia?
nic ez, ene Jaincoa, ez dut dudat-
cen; bainan bai sinhesten, ikhus-
ten ditudan gauça guciac baino
segurquiago, Sacramendu Saindu
horretan çarela, Jaincoa eta gui-
çona, ceruban çaren estatu bere-
an. Prest naiz eguia hunen sus-
tenguan neure biciaren emateco:
adoratcen çaitut humilqui ceruco
gorte guciac errendatcen daroz-
quitçun adoracionequin juntatcen
naicela.

Consideza çaçü Jesu-Cristo gu-
rutcerat altchatua, arrantcez coroa-
tua, itcez oinac eta escuac cilhatuac,
çauriz estalia, eta gucia odolztatua,
bere Aitari gorphutçaz eta bere biciaz
sacrificioa eguiten dioela; ez solament
orducotz, bainan bai oraino Apheçac
Meça erraten duben aldi gucietacotz.

EXERCICIO IZPIRITUALA. 59

Junta çaitte Salbatçailearequin sacrificio handi horren ofrendatceco. Lau chedetaco ordenatua da sacrificio saindu hori, seguidaco oracione hautan causituco duçun beçala, Meçan particularqui gomendatu hehar diren gaineraco gaucequin batean.

Othoitça.

FINEAN, Jauna, horra non den çure Eliçaco sacrificio eterna-la, ceinac mespreçaraci bai darozquitçu Juduen holocaustac; horra non den munduaren hastetic imolaturicaco bildotsa, eta nacione guciec çure icenari ofrendatcen dioten oblacione puru hura. Sofri çaçü, Jauna, çure Semearequin izpirituz eta intentcionez juntaturic, ni ere ausarta nadin çuri haren gorphutçaren eta odolaren ofrendatcera, çuc creatura gucien gainean duçun podorearen eçagutceco, çure ganic errecibitcen ditugun ontasunez çuri esquerren errendatceco, ene bekhatuen barkhamenduaren ardiesteco,

60 EXERCICIO IZPIRITUALA.

çuc behar ditudala daquizquitçun
gaucen çure-ganic ardiesteco. Ha-
laber gomendatcen darotçut, Jau-
na, Eliça catolico gucia, gure Aita
Saindua ceina baita buruçaguia,
gure Aphezpicua, Erretora eta
arimen Artçain guciac, gure Er-
regue eta haren familia gucia,
Printce guiristino guciac, eta çu-
re baithan sinhestea duten popu-
lu guciac. Orhoit çaite halaber,
Jauna, ene ahaideez, ene adisqui-
deez, eta ene ungui eguilez: eguin
dioçoçute gracia, Jauna, hetaric
oraino munduan direnei bere e-
gunac çure beldurtasun sainduan,
tranquilidade eta sosegu handi ba-
tean pasatceco. Gomendatcen da-
rozquitçut halaber, Jauna, purga-
toriotaco defuntu gaichoac; emo-
çute lekhu fresco bat, arguizco
bat, baquezco bat. Bereciqui go-
mendatcen darozquitçut ene ahai-
deac, ene adizquideac eta orhoit-
çapen eguileric ez dutenac. Jau-
na, ez detçatçula ahantz çure et-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 61

saiac eta eneac, duçun pietate infidelez, hereticoez, eta bekhatoros gaichoez. Çure benedicionez bethe çatçu ni persecutatcen nau-tenac, eta barkha dietçaquidatçu neure bekhatuac, hala nola barkhatcen baitiotçatet niri eguiten darozquidaten gaixquiac.

Erraçu guero bortz *Pater*, bortz *Ave Maria*, eta bortz *Gloria*, Jesu-Cristoren bortz çaurien orhoitçapenetan.

Apheçac ostia hausten dubenean, eguiçu comunione izpirituala, ceina baitago comunione sacramentalaren eguiteco desiran, çure indignitatearen eçagutçan, Apheçaren participacionearen galdetcean, eta hartan juntatuac diren graciën comunicacionean.

Othoitça.

ENE Jaincoa, desiratcen nuque çure errecibitcea, çure Majestade dibinoari çor çaion amudio, erreberentcia, eta ohorearequin; bainan ene indignitateac defen-

62 EXERCICIO IZPIRITUALA.

datcen nau eta erretiratcen nau. Ene Salbatçaile maitea, bothere excelenciazco eta soberanotasunezco bat çure sacramenduen gainean duçuna, çure ganic choilqui, çure graciac comunica ahal deçaquetçuna, campoco instrumentic emplegatu gabe. Othoizten çaitut, Jainco guciz puchanta eta misericordiosa, bethe naçaçu çure unzione sainduaz, eta partale eguin naçaçu çure sacramenduec produitzen dituzten efectuetan. Çure Eliçaco sacramenduen errecibitcea ez da campoco gracia bat baicen, ceina baita comunione onen eta gaichtoen artean; bainan çure izpirituaren participacionea çure amudioaren barneco gracia bat da, ceina ez baitioçute acordatcen çure umeei eta çure adisquidei baicen. Ah! Jauna, ni bekhatoros handi bat naiz, ez dut mereci gracia hori çure misericordia choiletic baicen; bainan Apheçaren comunioneac produitu behar di-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 63

tuben fruituetan partale eguiten nauçula, handi çaçu ene fedea sacramendu dibino horren berthuteaz, borthitz çaçu ene esperantça, eta erre çaçu ene bihotça çure amudioaren subaz; ez deçan guehiago respira çuretçat baicen, eta ez dadin guehiago biciçutaz, eta çuretçat baicen.

Apheçac benedicionea ematean,
erraçu :

JAINCO ona, indaçu çure benedicione saindua, eta ene othoitçetan çutaz, entçuna içateco gracia.

Erraçu guero *De profundis* bat purgatoriotaco arimen fagoretan, edo cembait *Requiem*.

COFESATCECO DEBOCIONEA.

COFESIONE on baten bidez Jaincoarequin eguiten ditu baqueac bekhatoreac, jartcen da Jaincoaren gracion, eta ceruco bidean.

64 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Cofesione on batec lau condicione behar ditu.

Lehena da Preparacionea. Erran nahi da esaiatu behar duçula ungui çure bekhatuez orhoitcera, çure azqueneco cofesioneac cembat dembora baitu, eta haren arabera hartu behar duçu bekhatuez orhoitceco dembora. Preparacione hori hain necessario da, non hori gabe ez baitu çure cofesioneac deusic balio; eta conticientia ungui examinatceco faltaz, uzten baduçu bekhatu mortalbat erran gabe, bekhatu mortal eguiten duçu.

Bigarrena da Contricionea. Erran nahi da, behar duçula içan çure bekhatuez damu eta urriqui, eta guehiago bekhatuic ez eguiteco deliberacione fermu bat.

Hirugarren condicionea da Cofesionea. Erran nahi da, behar dituçula çure bekhatuac osoqui cofesatu; baldin batere gordetcen baduçu, sacrilegioa eguiten duçu, eta damnacioneco bidean jartcen çare. Erratçu bada çure bekhatuac garbiqui, deus cre disimulatu gabe çure barnean

EXERCICIO IZPIRITUALA. 65

ceronec eçagutcen ditutçun beçala.

Laugarrena da Satisfacionea. Erran nahi da, penitencia complitu behar duçula artha handi batequin, ahalic lasterrena; eta baldin çure cofesorac manatcen baçaitu nihori satisfacione-ric eguitera ohorean, intresean, edo bertce maneraz, bide gabe eguinic, obligatua çare complitcerat hanc ordenatcen darotçuna.

1. *Bekhatuez orhoitceco aitecinean eguiteco lehembicico Othoitça Aita Eternalari.*

OTHOITCEZ nagotçu, ene Jau-
na eta ene Jaincoa, çure-ga-
nat combertitu nahi nuquen egun
hunetan, arren çure izpiritu sain-
duaren dohain eta graciaez fagora
naçaçun; çure amudio sacratua-
ren kharrez sustaturic, ethorqui-
çunean humiltasun oso batequin
bilha çaitçadan, nic ceinac ene sal-
bamendua ahanzterat utciric, ardi
errebelatuaren contuan munduco
desertuco bide makhurretan ibili
bainaiz. Entçun naçaçu bada, o-

66 EXERCICIO IZPIRITUALA.

thoi, ene Jainco ona, eta egor dietçadaçu çure arguien distiadura, çure bide chuchen eta artechetarat erremetituric, arima nadin çure Seme Jaunaren guidaren azpian, ceina baita bidea, eguia eta bicitcea, eta ceinac manatu baitarocu guri façoin hunetan othoitz eguitea : *Pater, &c.*

2. *Bigarren Othoitça.*

O Arguien Jaincoa! mundurat heldu diren guiçon guciac arguitcen ditutçuna, ene adimendua argui çaçu çure arguiaz; eta ene bihotça çaurt çaçu çure amudioaren eta dolorearen fletchaz, çure contra eguin ditudan bekhatuen eçagutceco, hetaz dolore içaiteco, eta hequien ungui declaratceco. Birjina Saindua, Jaincoaren Ama, bere combertsionearen eguiteco desira duten presuna gucien alderat hain misericordios çarena, eta ene esperantça maitea, othoi, fagora naçaçu, eta ardietz dieçadaçu gracia Jaincoa-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 67

ren contra eguin ditudan falten eçagutceco ; eta çuec parabisuco Saindu eta Saindac, eguiçue enetçat othoitz, eguin detçadantçat penitentciari dagozcon obrac.

Erraçu guero hemen Andredena Mariaren Lethaniac escoaraz.

3. Examenaren ofrendatceco Othoitça.

OFRENDATCEN darotçut, ene Jaincoa eta ene Salbatçailea, orai eguitera nohan examen hau, den bada, othoi, çure glorificatceco. Sinhesten dut osoqui, çure odol sainduaren merecimenduaz, barkhatuco darozquidatçula ene bekhatuac sacramendu hunetan, baldin ene aldetic ekhartcen bادت behar den disposicionea ; eta esperantça dut odol sacratu hortaz beraz eguinen darotaçula gracia ungui preparatceco, eta secular ez çu guehiago ofentsatceco.

Eguiçu hemen çure contcientciaco examena.

4. *Bekhatuez orhoitu ondoan bihotceco dolore handi batequin, ceren Jainco on hura ofentsatu duçun, eguiçu Contricionezco Acta :*

OENE Jesus eta Salbatçaile maitea! çure oinetan ahuspez jarria nagotçu barkhamendu esque, ene bihotçaren barnetic, çure Majestate sainduaren contra eguin ditudan falta guciez. Helas! ene Jesus ezta, çure amudio handiaz egundainotic hain maitatu nauçu, non niri ceruco atheen idequitcea-gatic, çure odol gucia isuri baituçu; prometatcen darotçut ethorquiçunean ihes eguinen diodala bekhatuari, ez ifernuco penei beguiraturic, ez eta ere parabisuco dohaxutasunari, bainan choilqui çuretçat dudan amudioagatic; ceren ene Jaincoa baitçare, eta ene arimaren dohaxutasun maitea, eta nic maitatu behar dudana.

*5. Bekhatuaren contraco aborri-
mendua.*

AH! ah! bekhatu gaichtoa eta
 madaricatua, gaitcesten haut
 eta osoqui aborritcen; herioa eta
 ifernua baino higuinago haut; na-
 hiago diat lehenago hil, ecen-ez
 Jaincoa ofentsatu. Baldin ene he-
 riotceaz gal araz ahal bahentçat,
 gogotic eman neçaquec neure bi-
 cia, ene Jaincoa eta ene erres-
 quetatçaillea guehiago ofentsatua
 içan ez ledintçat. Madaricatua de-
 la pentsamendua egundaino ene
 baithan entrada eman darocana.

6. Deliberacione onezco Acta.

PROMETATCEN darotçut, ene
 Jaincoa, gucziz ona eta miseri-
 cordiosa, baldin behin ahal ba-
 dut çure graciariat erremetitceco
 dohaxutasuna, eta partale içan a-
 hal banadi, çuc, çure ume mai-
 teei errepartitcen dioçatçuten fa-
 gore Jaincozco eta amultsuetan,
 deliberatua naicela ethorquiçu-

70 EXERCICIO IZPIRITUALA.

nean çure alderat leial içaterat,
eta lehenago hiltcerat ecen-ez çu
mortalqui ofentsatcerat.

7. *Esperantçazco Acta.*

ENE Jainco ona, hain miseri-
cordiozqui, barkhatu dioçute-
na Ohoin onari, Magdalenari, Pu-
blicanoari, eta bertce hainitz bek-
hatorôs handiei, esperantça dut
niri ere çure misericordia finic
gabecoaz barkhatuco darozquidat-
çula ene bekhatuac, hetaz urri-
quiz, damuz, eta dolorez gucia
bethea naicenaz gueroz, eta deli-
beratua çu ez secular guehiago
ofentsatcerat. Barkhamenduric
merecitcen ez dudan arren, çure
hitcean guelditcen naiz; erran du-
çu, ez duçula nahi bekhatorea-
ren heriotcea, bainan bai com-
bertsionea. Esperantça dut çure
baithan, ene erresquetatçaile mai-
tea, ene bekhatuen-gatic eta ene
salbatcea-gatic hambat sofritu du-
çuna.

*Andredena Mariari eguiteco
Othoitça.*

BIRJINA saindua eta gloriosa,
Jaincoaren Ama, bekhatoreen
ihes lekhoa, çu çare pobreen eta
churtchen Ama, Ama misericor-
diosa, den bekhatorosic handie-
na ere mespreçatcen ez duçuna,
miserableenen contsolatcerat be-
thi prest çarena; ez du egundai-
no nihorc aditu çure baithan be-
re fidantcia eman dubenic, fago-
ratu gabe utci duçula. Heldu naiz
esperantça horren azpian çure-ga-
nat. Ama urricalmenduxua, ar-
ren çure graciaren medioz dagui-
dan cofesione hau behar beçala-
coa. Ene Aingueru Beguiraila,
lagun naçaçü, eta çubec ene Pa-
troin, Saindu eta Sainda guciac,
ene bekhatuen barkhamendua çu-
ben arartecotasunaz ardiets die-
çadaçue, eta daquidan oraino co-
fesione hau hain osoa, eta com-
plia nola bailitz ene heriotcecoa.

72 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Çoaz guero cofesatcerat, humil-
tasun eta modestia handi batequin.
Apheça contsidera çaqu Jesu-Cris-
toren presuna bera beçala ; ecen ha-
ren lekhoa ocupatcen du. Jar çaite
belhaunico, eta modestqui beguiac
beheratuac, Apheçari bisaiarat be-
guiratcen ez dioçula; ceina çaite, eta
erraçu : *Aita, çure benedicionea inda-
çu, ceren eguin baitut bekhatu : eta
erraçu guero Confiteor. . . . meâ culpâ-
raino, escoaraz edo latinez.*

Cofesatu ondoan eguiteco

ACTAC.

Fedezco Acta.

SINHESTEN dut osoqui, ene Jain-
scoa, çure odol sacratuaren me-
reciaz, ene bekhatuac penitent-
ciazco Sacramendu hunetan bar-
khatu darozquidatçula, baldin ene
aldetic disposatua içatu banâiz ;
eta sinhesten dut halaber, çuc isuri
ez bacin du çure odol preciatua,
ecin barkhatuco citçaizquidala,

EXERCICIO IZPIRITUALA. 73

eta hain guti citezquela, ene obrac
merrecimenduzcoac. Hargatic be-
raz sartcen ditut neure bekhatu
guciac çure odol sacratuan itho
daitecentçat, eta othoitcez na-
gotçu eman dieçadaçun, barkha-
mendu oso bat. Halaber darotçut
othoitz eguiten, ene Jaincoa, çure
Ama maitearen eta Saindu gucien
merrecimenduen medioz, agrada
daquiçun oraino ene cofesione
hau. Hunetan eta bertce egundai-
no eguin ditudan gucietan, guer-
thatu çaizquidan huts guciac, dela
contricione escasez, cofesioneac
asqui garbi eta oso içan faltaz,
dela penitencia ez behar beçala
complituz, çure misericordiac er-
remedia dietçaquidan guciac, ot-
hoi, ene Jainco ona, ceruan bar-
khatuac guertha daquizquidant-
çat.

Esquerren errendatceco Acta.

OENE Jaincoa, eta Aita miseri-
cordiosa! ez daquit nola çure
amudio handiari esquerrac eman,

74 EXERCICIO IZPIRITUALA.

haren-ganic errecibituric heldu naicen ontasun handiaz. Ez, ez naiz ni gai hari dagotçan beçalaco eçagutçaric eguiteco, çure Seme maitearen merecimendu eta perfeçione miragarrien moyanez baicen. Beraz hec berac ofrendatcen darozquitçut, ene Jaincoa, nic ecin daidiquedanaren lekhuari, eta presentatcer darozquitçut halaber Birjina Sainduaren merecimenduac ere, ene Aingueru Beguirailarenac, Serafin, Profeta, Patriarca, Apostolu, Martir, Confesor, Birjina, eta finean cerucogorthe guciarenac. Eta, Creatçaille maitea, nahi nuque banu hambat mihi nola baita ceruan eta lurrean creatura, guciac emplegatceco munduaren fineraino çuri esquerren ematen, çure laudatcen eta glorificatcen.

Contricionezco Acta.

ENE Jaincoa, guciz misericordiosa, Sacramendu hunetan eguiatzco Aita baten amudioa era-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 75

cutsi darotaçuna, niri ceina çu o-
soqui mespreçaturic, hain liberal-
qui eman darozquidatçun graciaz-
co ontasunac galtcerat utci bai-
titut; nic çu hain handizqui ofent-
satu, eta contentatcen çaiçquit
pagamendu chume batez, hãrtce-
co handi baten aldera hortice-
bait probetchu bacindu beçala;
aitcinerat heldu çaiçquit besoac
çabalduric, bihotz amudioz erret-
cen hari den samur batequin, niri
baquezco musuaren ematerat. Ene
Jaincoa, humiltasun handi bate-
quin nago ahuspez çure ontasu-
naren oinetan neure bicitce ira-
ganac ematen darotan ahalqueriaz
eta dolorez gucia bethea. Ene Jain-
coa eta ene Aita, aithortcen dut
ez dudala mereci çure umeen her-
runcan içaitea.

SACRAMENDU SAINDUAREN
 ERRECIBITCECO
DEBOCIONEA.

LEHEMBICICORIC, consideratu behar duçu çure-ganat heldu dela cerua, lurra eta gauça guciac creatu dituben, Jainco Majestate handitaco hura, ceinaren aiticinean Aingueruac eta Serafinac ikharan baitaude.

Bigarrenean, considera çaçü noren-ganat heldu den; çure-ganat ceina ez baitçare herrauxa eta hauxa baitcen, ceinac hambat ofentsatu baituçü.

Hirurgarrenean, considera çaçü certarat heldu den, çure-ganat heldu dela çuri bere graciën comunicatcerat, çuri çure bekhatuen barkhatcerat, eta hitz batez errateco, heldu da amudioz osoqui çuri ematerat.

Laugarrenean, considera çaçü cein necesario çaitçun Jaincoaren errecibitcea, ceren hura baita çure arimaren naurritura bere gosean çure sa-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 77

siatceco, çure eritasunetaco erremedioa eta tentacioneen contraco indarra.

Sacramendu Sainduaren errecibitceco aiticinean eguiteco lehembicico OTHOITÇA.

ENE Jainco ona, ceronec egun ldeitcen nauçu çure-ganat, çure inspiracionez ene bihotça berotcen duçula, çure errecibitceco desira handi eta kharxuetarat. Oho-re eta onthasun handi hori eguin nahi darotaçunaz gueroz, çato bezaz ene arimarat, eta ceronec prepara dieçadaçu halaco façoinez, çure nahitarat perfetqui posedi deçaçuntçat, ceronec eguin eta erreformatu duçun obra; eta nic ere neure aldetic iduqui çaitçadan neure bihotçaren gainean Jaincozco cachet bat beçala.

Humiltasunezco Acta.

ORDEAN, Jauna, nola ni hurbilduco naiz çure-ganat, çure handitasunari beguira eta ene ez deustasunari, çure chahutasunari

78 EXERCICIO IZPIRITUALA.

eta ene liçuntasunari, çure saindutasunari eta ene maleciari? Jondoni Joanni Baptista, hain saindu handia, amaren sabelean santificatu celaric, ez cela gai cioen çure çapata lokharriaren amarratceco. Jondoni Petri, Apostoluen Printceac, cioen: Jauna erretira çaite ene-ganic, guiçon bekhatoros bat naiz. Eta bada ni infinituqui bekhatoros handiagoa, nola ausartatuco naiz, Jauna, çure-ganat hurbiltcerat? Neure baithan ez dut deus ere causitcen bekhaturic eta maleciaric baicen, neure pasione nahasien errebolta gaichtoric baicen. Ene desirac eta ene inclinacione corrumpituac içatu dire ene bicitcearen leguea eta erreguelac. Ez dut egundaino behar den penaric hartu çure amudioarentçat; ez naiz çure justiciaren beldur içatu, ez çure legueari çor diodan errespetuac guibelatu gaizqui eguitetic; egundaino ez darotçut esquerric ungui eman çure-ganic er-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 79

recibitu ditudan onthasunez. Ene bicitce gucia çure contraco guerla bat içatu da; bethi çu niri ungui eguiten, eta ni çuri gaizqui eguiten; çu bethi ene bilha, eta ni bethi çure ihesi. Ah! Jauna, eta nola bada hunelaco creatura dohacabe bat ausartatuco da çure-ganat hurbiltcerat?

Trica çaite hemen aphur bat çure miseriaren eta çure indignitatearen gainean pentsatcen duçula, eta guero erraçü confidentcia handi batequin:

AH! Jauna, aditu dut çure boz estia, ceinac deitcen bainan çure-ganat, erraten darotaçula: Çatozte ene-ganat, nekhatuac eta trabailatuac çaretenac, eta nic soleguituco çaituztet. Erran duçu, ene Jaincoa, ez duçula bekhato-rearen heriotcea nahi, bainan bai combertsionea; ez duçu, Jauna, bekhatorea çure-ganic khasatcen, bainan bai deitcen. Erran duçu ez çarela mundurat justuen deitcerat ethorri, bainan bai bekha-

80 EXERCICIO IZPIRITUALA.

toreen; ez dutela sendoec miricū-ric behar, bainan bai eriec. Ene Salbatçaile maitea, çure onthasunean eta çure misericordia handian neure esperantça eta confidentcia gucia emanic, heldu naiz eria miricua-ganat; senda naçaçu : heldu naiz bekhatorea justiciazco ithurirat, - justifica naçaçu. Badaquit Publicano bekhatorosaren nigarez casu guehiago eguin cindubela, Farisabaren banquet superbioaz baino; ez cintubela Magdalenaren nigarrac mespreçatu, bainan bai barkhatu, eta çure protecionean hartu. Huna non naicen, Jauna, çure misericordiaren oinetan, neure bekhatuen dolo-reac erdiraturicaco eta porrosca-turicaco bihotz batequin. Eguia da, ez dut Magdalenac beçan bat nigar çure oinen garbitceco, bainan çuc isuri duçu odolic asqui ene eta mundu guciaren bekhatuen garbitceco eta barkhatceco.

*Aita eternalari eguiteco
Othoitça.*

AITA cerucoa, nola obra onic gabe neure baithan causitcen bai naiz, eta ez baitut deus ere çuri neure bekhatuez satisfacione eguiteco; presentatcen darozquitçut çure Seme Jesusen merecimenduac, ceinac baitire handiagone eta mundu guciaren bekhatuac baino. Ofrendatcen darotçut neure redempcionearen precioa, eta ene Salbatçaileac bere heriotce cruelaz enetçat eguin darotçun pagamendua. Jauna, egoitz çatçu çure beguiac horren bisaiaren gainerat, eta ikhus çaçu horren gorphutça hila beçala aldarearen gainean, eta horren odol preciatua khalitcean barrena oihuz dagotçula. Entçun çaçu çure Seme mai-tearen eta gure anaiaren odolaren boça, ceinac bere heriotcean Galberiatric beçala, orai aldaretaric erraten baitarotçu: Aita, barkha dioçoçute, ecen ez daquite cer

82 EXERCICIO IZPIRITUALA.

hari diren; bekhatoros gaichtoent-
çat gracia eta misericordia gal-
detcen darotçula, ceina gurutce-
ficatu baitugu gure bekhaturez.

Fedezco Acta.

O JESUS, ene Salbatçailea! sin-
hesten dut, fede bici batez,
eguiazqui eta errealqui Aldareco
sacramendu handi horretan çare-
la; hor ene izpirituac adoratcen
du ene beguiec ikhusten ez dute-
na, nola baita çure Jaincotasuna,
çure guiçontasuna, çure arima,
çure gorphutça, çure odola, çure
izpiritua, eta çure merecimen-
duac; phitz çaçu ene fedea mis-
terio handi eta adoragarri horren
ginean; ô ene Jesus! çor darot-
çudan sentimendu eta errespetua-
requin çure-ganat hurbil nadint-
çat.

Amudiozco Acta.

ÇURE amudioac eman çaitu, ene
Jesus, oguiaren eta mahax ar-
noaren iduriaren azpian, ene-ga-
nat ethortcea-gatic; misterio hor-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 83

tan çure amudioaren indar gucia
eracusten duçu. Othoizten çaitut
bada, ene Jesus, çure bihotça e-
netçat sutan eman duen amudio
berac, enea ere çuretçat bero de-
çan. Ah! bihotz hotça, bethi hor-
matua içanen othe haiz? Maita
çac, hic ere, hi hain borthizqui
maitatu aben Jesus bera. Ochala
Jesusen amudio sacratuac erre
baleça ene bihotça, eta osoqui
contsumi!

Merecitcen ez dudalaric desirat-
cen dut çure errecibitcea, ene Je-
sus, ceren baitaquit eman nahi çä-
izquidala, eta çure baitan causitu-
co dudala ene languiadura gucien
erremedioa. Ene Salbatçaile mai-
tea, ez nuque nahi comunione hau
eguin usantça edo ardura batez ;
othoi, eraguin dieçadaçu bada a-
mudio bero batez munduco crea-
turez osoqui huts nadintçat, eta
çutaz bethe, ceina adoratcen eta
maitatcen baitçaitut, çuretçat gu-
cia hasbeherapenez bethea naicela.

Ofrendazco Acta.

OFRENDATCEN darotçut, ene Jaincoa, orai ni eguiterat nohan comunione hau, çure amudioa-gatic eta çuri plazer eguiteagatic. Badaquit, ene Salbatçaile maitea, comunioneco accione hau haguits agradatcen çaitçula, hiltceraçoan erran cintuben hitz amudiozco samur eta uqui garrietan marcatu cinarocun beçala, erraten cindubela : Orhoit çaitetze nitaz hori eguinen duçuben gucian. Eguiten dut beraz, ene bihotceco Jainco maitea, çuc ene arimarat ethortceco duçun desirari satisfacione emateco, çurequin juntatceco, bekhatuari ihes eguiteco, berthutearen praticaren indarren hartceco, eta neure ez deustasunaren eçagutceco.

Andredena. Mariari eguiteco

Othoitça.

OBirjina gloriosa! ene Salbatçailearen eta ene Erredemptorearen Ama, duçun pietate be-

khatoros miserable hunetaz: ô Trinitate Sainduaren lore ederra! eguiçu nitaz othoitz, çure medioz besarca deçadan, amudio perfet batez, çure Seme ene Salbatçaillea, eta eguin nadin haren gogaraco arima bat. O ceruco Aingueru dohaxuac! othoi, lagun naçaque, parabisuco Saindu eta Sainda guciac, nitaz othoitz eguiçue, ene Jaincoaren gogara comunione hau eguin deçadantçat.

Bihotz altchapena Jesusi.

CATO, ene Jaun maitea, çato, eta compli çaçu ene baithan eguin gogo duçun obra miragarria.

O ene bihotceco Jainco maitea! ez deçaçula guehiago luça ene-ganat ethortcea.

Ah! ene Jaincoa, ala nic baitut desira handia çure errecibitceco!

Aithortcen dut ez naicela creatura miserable bat baicen, bainan çu oneguia çare, ene miseriec ene-ganat ethortcetic guibelatceco.

86 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Çato, othoi, ene Salbatçaile maitea, çu berantexia nago.

Ene Jaincoa, çato ene arimarat, eta santifica çaçu.

Ene Jaincoa, ene bihotçaren jabe eguin çaite eta garbi çaçu.

Ene gorphutcean sar çaite eta guarda çaçu, eta ez naçaçula secular çure amudiotic aparta.

O su sacratua! erre çaçu cere causitcen baituçu ene baithan çure gogara ez denic, eta çure graciari eta çure amudioari traba eguin ahal dioçoquenic.

O ceruco mana! indaçu çure gustu ona, munduco placer gucientçat higuintça oso bat içaiteco.

Erraçu guero *Confiteor*, eta hirur-etan :

JAUNA, ez naiz ni digne çure errecibitceco; bainan erraçu çure hitz saindua, eta ene arima içanen da sendatua.

Sinhesten dut, ene Jaincoa, fede bici batez, Ostia saindu horre-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 87

tan dela cerratua çure içaite gucia.

Adoratcen çaitut posible den humiltasun eta errespeturic handienarequin, Jainco amudio handitacoa.

Sacramendu Saindua errecebitu ondoan eguiteco OTHOITÇA.

O Amudio ecin estimatuzcoa! Ontasunezco ixasoa, ithurri ecin agor çaitetzquena, ene barnean ohoratcen eta adoratcen çaitudan Ostia Sacratua, bihotz bat gutiegui da çure maitatceco, Jesus dibinoa, eta boz bat halaber gutiegui da çure ontasun handiaren publicatceco.

O ene Salbatçailea, eta ene arrotz maitea! ala nic çuri obligacione handia baitarotçut, ni beçalaco creatura pobre bati eguin dioçun bisitaz!

Eguin darotaçun ontasun eta ohore handi horren eçagutçatçat, çutazco ofrenda bat eguiten darotçut çuri ceroni.

88 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Ez, ez dut guehiago bici nahi, bainan Jesus nahi dut ene baitan bici dadin.

Jesus enea da, eta ni harena eternitate gucico.

O amudioa, ô amudioa! secular ez guehiago bekhatuic.

Ez çaiquit secular ahantcico, Jesus-ene Salbatçaileac eta ene arrotz maiteac eguin darozquidan fagore eta ontasun ecin erran beçain handiac.

Adoracionezco Acta.

AH! Jauna, çu creatura miserable hunen-ganat ethortcea, sobra gracia eguitea da; Aingueruei baino guehiago eguin darotaçu. Hec ez dute çu ceruan ikhusteco eta adoratceco dohaxutasuna baiçen, bainan ni çure substanciaz hazten nauçu, fagore handi bat da hori enetçat, eta çure amudioaren gaindura bat nahi içatu baituçu sarthu ene gorphutcean. Han bada, ene Jesus, adoratçen çaitut, hala nola Aingueruec ce-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 89
ruan eguiten baitçaituzte ; eta na-
go çure presentcia sainduan er-
respetu eta humiltasun handi bat-
equin.

Esquerren errendatceco Acta.

BIRJINA Saindua, çuc çure sa-
bel sacratuan ekharri duçun
Jesus bera da orai ene baithan.
Cergatic ez dut bada nic hambat
amudio eta garbitasun nola çuc?
Lagun naçaçu, othoi, çure Seme
amulsuac eguin darotan gracia
handi hunetaz esquerren ematen.
Ceruco Aingueruac, parabisuco
Saindu eta Sainda guciac, çuequin
juntatcen naiz, Jesusi esquerren
errendatceco eguin darotan gra-
ciaz. Çuc ceronec eman darotaçun
Seme bera ofrendatcen darotçut,
ontasun handi horren eçagutçat-
çat.

Esquerren errendatceco Acta.

JESUS adoragarria, eguia da be-
raz ene baithan çarela! naicen
bada ni ere, othoi, choilqui çure
baithan ; ez çaitecela secular il-

90 EXERCICIO IZPIRITUALA.

khi sarthu çaren bihotz hortaric.

Ene bihotça, othe daquit maitatcen? orai hemen erre behar haiz; contsumi adi dohaxuqui Jesusen amudioaren labe sacratu horretan. Ene arimaren Salbatçaile maitea, gambia naçaçu çureganat ez nadin ni guehiago bici, baina çu bici çaitecen ene baithan: ene pentsamendu, ene hitz eta ene obra guciac, diren niri eman çaitan Jesusenac, eta ez eneac. Prometatcen darotçut, ene Jesus, secular çure aldera leial içanen naicela; ez dut amistantçaric nahi içan guehiago çure gloriaren etsaiequin; ukho eguiten diotet munduari, eta haren plazer faltsoei, deabruari, eta haren tentacione edo seguida gaichtoei, eta çure manamendu choilei jarraiqui nahi natçaie.

FINEAN ardiexi dut eta neüre baithan dut ene arimac maitatcen dubena, ez dut perilic espacatcerat utz deçadan. Ez, ez gargoro

EXERCICIO IZPIRITUALA. 91

nahi dut ene bihotça den haren
presondegui; bainan ene bictoria
eta ene dohaxutasuna seguratu-
goac içatea-gatic, amarratuco dut
borthizqui amudioaren gatheetz;
eta gal ez deçadantçat, sentinel-
tçat ematen dut modestia neure
beguetan, eta discrecionea neure
mihian. Badaquit ene Jesus mai-
teac ez dubela bihotz partitu bat
nahi; arroçoin da beraz eman dio-
çadan neure bihotz osoa. Ez so-
lamente bihotça, Jesus guciz mai-
tagarria, bainan oraino ematen da-
rotçut neure arima, neure gor-
phutça eta naicen gucia. Errecibi-
çau beraz çurea dena, eta junta
çau halaco façoinez çurequin,
munduco creaturec çure-ganic a-
parta ez deçaqueten beçala.

ESQUERRAC eta laudoriac erren-
datcen darozquitçut, Aita gu-
ciz puchanta eta saindua, ceren
merecitcen ez dudalaric ni indig-
noa, nahi içatu bainauçu bazca-
tu, eta rasasiatu çure Seme Jesu-

92 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Cristoren gorphutz eta odol pre-
ciatuaz.

Othoizten eta suplicatcen çai-
tut bada, comunione saindu hau
içan dadin ene bekhatuen barkha-
mendutan, eta gracion errecibit-
cen duten arimetan eguiten du-
ben efectu bera ene baithan ere
eguin deçan.

---

*San Thomasec Jaincoari eguiten
cioen OTHOITÇA eta batbede-
rat eguitecoa Comunione on-
doan, eta noiz nahi den.*

JAINCO guciz puchanta eta mise-
ricordiosa, eguidaçu gracia çu
berotasun handi batequin desirat-
ceco, çuri agradatcen çaiçquit-
çun gauçac prudentcia batequin
bilhatceco, eta argui handi bate-
quin beresteco, eta fidelitate han-
di batequin hequien complitceco,
çure içen sainduaren gloriaco. Ene
Jainco Jauna, erreguela çatçu ene
bicitce gucia eta ene accione gu-
ciac. Manatcen darotaçu compli

EXERCICIO IZPIRITUALA. 93

detçadala, çure Ebanjelioan sei-
nalatu eta marcatu darozquidat-
çun eguinbideac; eman dieçadaçu
çuc eguin detçadan desiratcen du-
çun gaucen eguiteco podorea. E-
guidaçu gracia hequien eçagutce-
co eta complitceco borondatea-
ren içatea; eta segurqui complit-
ceco eguin behar nituzquen beça-
la, ene eta arimaren salbamendua-
ren abantailetan diren beçala. Çu-
re-ganat joan behar dudan bidea
causi deçadan segura, chuchena
eta perfeta, eta halaco façoinez
guida nadin onean eta gaitcean,
non prosperitateac ez naçan ur-
guilu, eta aflicioneari ez naquion
utz sobera abatitcerat; prosperi-
tatean esquerrac eman dietçaquit-
çudan, eta aflicionetan cerbitça
çaitçadan pacientciarequin. Ez na-
çan deusec ere aleguera ez trista,
çure-ganat hurbiltcen edo çure-ga-
nic urruntcen nauten gauec bai-
cen. Ez deçadan desira çuri pla-
cer eguitea baicen, eta ez naçan

94 EXERCICIO IZPIRITUALA.

deusec beldur çuri desplacer eguiteac baicen. Eguidaçu gracia, deusic ez deçadan entrepreni caritatezco mobimendu batez baicen: çure cerbitçuco diren gauzez gaineracoei, beguira dioçotedan, ez deus batçuei beçala, eta gauça hil batçuei beçala; eta ez detçadan gauça onac eguin usantça batez, bainan eguin detçadan guciac çure amoreac-gatic zelo handi batequin. Çure handitasunaren amudioac eta çure eternitateac mesprezaraci dietçaquidan munduco gauça pasajerac eta iraupenic ez dutenac; precia eta estima detçadan çure-ganic heldu çaiçquidan gauça guciac, eta çu, ene Jaincoa, guciac baino preciatuago. Gauça guciec unha naçaten eta desgusta; çu gabe gauça guciac insuportable causi detçadan, eta icigarri, çutaz campoan, placer handi bat causi deçadan, çuretçat entreprenitcen diren trabailuetan; eta ez deçadan causi trabailuric

EXERCICIO IZPIRITUALA. 95

eta penaric baicen errepausu be-
rean ere, çure baithan hartua ez
denean. Eguidaçu gracia, ene Jain-
coa, ene bihotça çure-ganat alt-
chatceco maizco aspiracioneez,
eta ene falten eçagutceco dolore
handiarequin, eta resolucione-
quin hetaz correjitceco; eta içan
nadin humil disimulacioneric ga-
be, içan nadin aleguera arintasu-
nic gabe, içan nadin triste sobera
abatitu gabe, içan nadin grabe lan-
guiaduratic gabe, içan nadin e-
guiazco falxeriaric gabe, içan de-
çadan çure beldurtasuna desespe-
ratu gabe, içan deçadan çure bai-
than esperantça, confidentcia pre-
sumpcionezco bat gabe, içan na-
din garbi liçuntasunic gabe, cor-
rumpitu gabe, erreprendi deçadan
ene guiristino laguna coleratu ga-
be, maita deçadan desgusatu ga-
be, edifica deçadan neure exem-
pluaz eta neure hitcez banitateric
gabe, içan nadin obedient escu-
saric bilhatu gabe, eta errepusta-

96 EXERCICIO IZPIRITUALA.

ric eman gabe, içan nadin pacient murmuratu gabe. Indaçu, ene Jesus ezta, bihotz fermu eta deusec ecin mobituzco bat, munduco afeccione guciec lurreco gaucetarat eramán ez deçaqueten bat; bihotz hain jeneros eta ecin bentçutuzco bat, persecucione guciec, çure baithan duben confidentcia, gal araz ez dioçoqueten bat; bihotz gauça gucietaric hain libro den bat, munduco placer guciec çure-ganic aparta ez deçaqueten bat; finean bihotz hain chuchen eta garbi bat, intentcione gaichto guciec çure bidetic athera ez deçaqueten bat. Acorda dieçadaçu, Jauna, argui bat, ceinaren bidez eçagut baitçaitçaquet; diligentcia bat, ceinaz bilha ahal baitçaitçaquet; çuhurtcia bat, ceinaz causi ahal baitçaitçaquet; bicitceco conduita bat, ceinaz placer e-guin baitieçaçuquet; fede bat, ceinaz jarraiqui ahal baitçaitçaquet; eta confidentcia bat; ceinaz per-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 97

fetqui posedi ahal baitçaitçaquet.
Eguidaçu gracia partale içateco
çure sofritcetán eta çure dolore-
tan, penitentiaren trabailuz un-
gui balia nadin bicitce hunetan,
çuc eguiten darozquidatçun onta-
sunez; eta ceruan, çure dohaxu-
tasunaz goçatceco çure gloriaren
comunicacioneaz.

*Aldareco Sacramendu Sain-
duaren LETHANIAC.*

JAUNA, urrical gaquizquitçu.
Jesu-Cristo, urrical gaquizquitçu.
Jauna, urrical gaquizquitçu.
Jesu-Cristo, adi gaitçatçu.
Jesu-Cristo, entçun gaitçatçu.
Ceruetaco Aita, ceina baitçare Jaincoa,
urrical gaquizquitçu.
Semea, munduaren Salbatçailea, ceina
baitçare Jaincoa,
Izpiritu Saindua, ceina baitçare Jain-
coa,
Trinitate Saindua, ceina baitçare Jain-
co bakhoitz bat,
Ogui bicia jautsi baitçare cerutic,
Jainco estalia, eta Salbatçailea,
Berecien oguia,

Urrical gaquizquitçu.

98 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Ogui guicena eta Erregueen placer go-
çoa, urrical gaquizquitçu.

Sacrificio bethi eguiten dena,

Ofrenda chahua,

Bildots tatcha gabea,

Mahain guciz garbia,

Aingueruen janharia,

Mana estalia,

Jaincoaren miracuiluen orhoitçapena,

Ogui substanciaz goragocoa,

Verbo haragui eguin çarena,

Gure baithan egoten çarena,

Ostia Saindua,

Benedicionearen calitça,

Fedearen misterioa,

Sacramendu guciz haltoa, eta guciz
ohoragarria,

Sacrificio gucietaric sainduena,

Hilei eta biciei graciaren eguile egui-
azcoa,

Antidota cerucoa gu bekhatuetaric
beguiratceco,

Miracuilu gucietan den miracuiluric
espanta garriena,

Jaunaren pasionaren orhoitçapen gu-
ciz sacratua,

Bethetasun guciez goragoco dohaina,

Amudio dibinoaren seinale printci-
pala liberalitate dibinoaren abun-
dantcia,

Misterio guciz sacratua eta haltoa,

Urrical gaquizquitçu.

Urrical gaquizquitçu.

Urrical gaquizquitçu.

EXERCICIO IZPIRITUALA. 99

Immortalitateco erremedioa, urrical ga-
quizquitçu.

Sacramendu harrigarria, eta biciaren
emailea,

Sacrificio ez odolstatua,

Verboaren bothereaz, haragui eguin
içatu çaren oguia,

Gombidatçailea eta janharria,

Banquet guciz ezta, ceinetan Aingue-
ruac baitire cerbitçariac,

Pietatearen lōkharria,

Ofrendatçailea eta ofrenda,

Eztitasun izpirituala, ithurri propioan
dastatcen çarena,

Arima sainduen janharria,

Jaunaren graciaen hiltcen direnen bia-
ticoa,

Ethorquiçuneco gloriaren bahia,

O Jaincoa, fagora gaitçatçu.

Entçun gaitçatçu, Jauna.

Jaincoa, fagora gaitçatçu.

Entçun gaitçatçu, Jauna.

Çure gorphutça eta çure odola indig-
nequi errecibitcetic, beguira gait-
çatçu, Jauna.

Haraguiaren guticiatic,

Bicitcearen superbiotasunetic,

Bekhatuen occasione gucietaric,

Çure dicipuluequin bazco hunen ja-
teco desira cinduenaz,

Çure dicipuluei oinac garbitu cinot-

Urrical gaquizquitçu.

Beguira gaitçatçu.

100 EXERCICIO IZPIRITUALA.

çaten humilitate handiaz, beguira gaitçatçu, Jauna.

Sacramendu Saindu hau eguin cinduen, caritate handiaz, beguira gaitçatçu &c.

Gure-gatic çure gorphutz sacratuan hartu cintuen bortz çauriez, beguira gaitçatçu, Jauna.

Gu bekhatoreac içana-gatic, entçun gaitçatçu, Jauna, placer baduçu.

Othoizten çaitugu berretceaz, eta conserbatceaz sacramendu miragarri hunen sinhestea, ohorea eta debocio-nea,

Othoizten çaitugu beguiratceaz here-
sia, tromperia, eta bihotceco itsu-
mendu gucietaric,

Othoizten çaitugu heriotceco orenean
biatico huntaz, preparatceaz, eta
confortatceaz,

O Jaincoaren Semea,

Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
titutçu munduaren bekhatuac, barkha
dietçagutçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
titutçu munduaren bekhatuac, entçun
gaitçatçu.

Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
titutçu munduaren bekhatuac, urrical
gaquizquitçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, urrical gaquizquitçu.

Entçun gaitçatçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, adi gaitçatçu.

Jesu-Cristo, entçun gaitçatçu.

Othoitz eguigun.

O Jaincoa, ceinac Sacramendu miragarri hunen azpian, çure pasionearen eta çure heriotcearen orhoitçapena utci baitarocuçü, othoizten çaitugu humilqui guri eguiteaz gracia, hala ohora detçagun çure gorphutçaren eta çure odolaren misterio sacratuac, non bethi gure baithan senti detçagun çure salbamenduaren fruituac. O Jaincoa! ceina bici eta jaun baitçare Aitarequin, Izpiritu Sainduaren batasunean, mendeen mende gucietan. Halabiz.

Galdeguiotçu hemen Jaincoari Birjina Sainduaren arartecotasunez, desiratcen ditutçun gauça guciac, nahiz izpiritualecoac eta nahiz temporalecoac, nahiz çuretçat eta nahiz bertcerentçat; ez duqueçu occasione hobegoric Jaincoaren graciaç çure gannat tiratceco comunione on baten demboracoa baino.

Andredena Mariaren

LETHANIAC.

JAUNA, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, urrical gaquizquitçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, adi gaitçatçu.

Jesu-Cristo, entçun gaitçatçu.

Ceruco Aita, ceina baitçare Jaincoa, ur-
rical gaquizquitçu.

Semea, munduaren Salbatçailea, ceina
baitçare Jaincoa, urrical gaquizquitçu.

Izpiritu Saindua, ceina baitçare Jaincoa,
urrical gaquizquitçu.

Trinitate Saindua, ceina baitçare Jainco
bakhowitz bat, urrical gaquizquitçu.

Maria Saindua, othowitz eguiçu guretçat.

Jaincoaren Ama Saindua,

Birjinen Birjina Saindua.

Jesu-Cristoren Ama,

Gracia dibinoaren Ama,

Ama guciz chahua,

Ama guciz castoa,

Ama bekhaturic içatu ez duçuna,

Ama tatcharic içatu ez duçuna,

Ama maitagarria,

Creatçailearen Ama,

Salbatçailearen Ama,

Birjina guciz prudenta,

Birjina ohoragarria,

Othowitz eguiçu guretçat.

EXERCICIO IZPIRITUALA. 103

Birjina laudagarria, othoitz eguïçu guretçat.

Birjina puchanta,

Birjina malsoa,

Birjina leiala,

Justiciaren miraila,

Çuhurtciaren tronua,

Gure bozcarioaren causa,

Untsi izpirituala,

Untsi ohoragarria,

Arrosa misteriozcoa,

Daviten dorrea,

Dorre borthitça,

Urrezco palacioa,

Baquearen arca,

Ceruetaco portalea,

Goiceco içarra.

Erien osasuna,

Bekhatoreen ihes lekhua,

Doloratuen contsolatçailea,

Guiristinoen fagorea,

Aingueruen erreguina,

Patriarkhen erreguina,

Profeten erreguina,

Apostoluen erreguina,

Martiren erreguina,

Cofesoren erreguina,

Birjinen erreguina,

Saindu gucien erreguina,

Gu bekhatoreac içana-gatic, entçun gaitçatçu, Andrea, placer baduçu.

Othoitz eguïçu guretçat.

Othoitz eguïçu guretçat.

104 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Othoizten çaitugu guri ardiesteaz eguiaz-
co urriquimendua, entçun gaitçatçu,
Andrea, placer baduçu.

Othoizten çaitugu ardiesteaz Eliça Sain-
duari, eta guiristino populu guciei ba-
quea, eta batasuna,

Othoizten çaitugu ardiesteaz gure Aita Entçun gaitçatçu.
Saindu, çure cerbitçari, N. I., eta
gure Prelatei, eta Eliça guciari gra-
cia dibinoaren airea,

Othoizten çaitugu ardiesteaz guri eta
guiristino Printce guciei baquea, eta
osasuna, eta etsaiei beheramendua,

Othoizten çaitugu ardiesteaz fidelen
Arima defuntu guciei bethiereco
pauza,

O Jaincoaren Ama,
Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
tutçu munduaren bekhatuac, barkha
dietçagutçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
tutçu munduaren bekhatuac, entçun
gaitçatçu.

Jaincoaren bildotsa, ceinac khentcen bai-
tutçu munduaren bekhatuac, urrical
gaquizquitçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, urrical gaquizquitçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Jesu-Cristo, adi gaitçatçu.

Jesu-Cristo, entçun gaitçatçu.

Othoitz eguigun.

O Jauna! othoizten çaitugu ahalic humilquiena, çure graçiaren hedatceaz gure bihotceta-
ra; gu, ceinec, Aingueruaren er-
rarez, eçagutu baitugu Jesu-Cris-
to çure Semearen incarnationea,
arriba gaiten, haren pasionearen
eta haren heriotcearen merecimen-
duez resurrecionearen gloriara,
Jesu-Cristo Jaun beraren fagorez.
Halabiz.

ASPIRACIONE DEBOTAC *nahiz Co-
munione ondocots, eta noiz na-
hi denecotz.*

ENE Jesus ezta, egundaino e-
kharri darotaçun amudioa-ga-
tic, eguidaçu gracia maita çaitça-
dan neure bicitce gucian, ceruan
amudioa, amudioarentçat errenda
dieçadaçuntçat.

O ene Jauna, ene Jaincoa, eta
ene Aita! nola ecin bainaiteque
çu gabe, eta hala ecin duquet
deusen nahiric, eta ecin deusic

obra deçaquet çu gabe; nola çuc sustengatcen baituçu ene iaçtea eta ene substantcia, sustenga çatçu halaber ene pentsamenduac, eta bethe çatçu ene accioneac; nola çu gabe ecin bainaiteque ez deçadantçat pentsa, ez deçadan erran eta ez deçadan deus ere e-
guin-çure arabera baicen.

O Jaincoa, amudiozco eta on-
tasunezco Jaincoa! eguidaçu gra-
cia, çu ceronen amudioa-gatic çu-
retçat bici nadin, çure-ganic eta
çure baithan bici naicenaz gueroz.

Ene Salbatçaile maitea, çu çu-
re Aitarena çaren beçala, eguin
naçaçu ni ere gucia çurea.

Ene Jauna eta ene Jaincoa, cer-
desira ahal deçaquet çutaz cam-
poan?

Jesus, ceruco eta lurreco amu-
dioa, noiz içanen naiz osoqui gu-
cia çurea, çu çure Aitarena çaren
beçala?

Aita misericordiazcoa; eguin na-
çaçu çure Semeac merecitcen du-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 107

ben beçalacoa, eta çure Izpiritu Sainduac disiratcen duben beçalacoa.

Ene biciaren Jaincoa, noiz hilen naiz neure baithan, osoqui çure baithan bicitceco?

Ene Jaincoa, har naçaçu cernec, ez daquidanaz gueroz nola eman behar natçaitçun.

Ene Jaincoa, baldin guerthatcen baçait deus ere nahi içateratçu baicic, orai beretic ukho eguiten diotet, protestatcen dut ez dudala deus ere irabazteco ez galtceco çure ondoan.

O ene arimaco Jaincoa! ez deçaçula permeti guehiago içan nadin, çurea ez içatecotz, çurea naicen beçala, eta çutaz bici naicen beçala.

Èz dut nahi beguiric çuri beguiratceco baicic, ez beharriric çure aditceco baicic, ez mihiric çutaz mintçatceco baicic, ez bihotcic çutaz pentsatceco baicic, ez escuric çure cerbitçatceco bai-

108 EXERCICIO IZPIRITUALA.

cic, ez oinic çure bilhatceco baicic, ez gorphutcic çuri ofrendatceco baicic, ez biciric çuri sacrificatceco baicic.

Amudiozco Jaincoa, indaçu caritatea; Jainco guiçon eguina, indaçu humiltasuna.

Jainco gucia izpiritua, indaçu garbitasuna.

Puchanta, infinitua, borthitz çaçü ene flaqueça; çuhurtcia eternala, argui çatçu ene ilhunbeac; ontasun pare gabea, barkha dietçaquidatçu ene maleciac.

Ontasun infinitua, berandu eçagutu çaitut; ontasun pare gabea, berandu maitatu çaitut.

Çu maite ez çaituenac, cer maitatcen du? çu admiratcen ez çaituenac, cer admiratcen du?

Maïtatu nahi naiz, ez neuregatic, bainan bai ceren çurea naicen; icanen dut artha neure presunaz, ceren çuc nahi duçun, eta ceren çuc manatcen darotaçun.

Dohaxuago estimatcen naiz çu-

re dohaxutasunean, ecen ez dohacabe ene miserian; çure içateac ematen darotan contentamenduac, haguitz garaitcen du ene içateac ematen darotan desgustuba. Ene Jaincoa, içan çaute beraz bethi çarena, eta nitaz eguiçu bertce bat.

Çuri eta çure baithan, çutaz eta çuretçat diren, ene Jaincoa, gauça guciac.

Ordena çaçü munduaz placer duçun beçala; eguiçu nitaz eta çure creatura guciez, placer duçun gucia; altcha çaçü, behera çaçü, cela çaçü, senda çaçü, gaztiga çaçü, errecompentsa çaçü. İçan çaute placer duçun beçalacoa Aingueruen eta guiçonon alderat, ceruan, lurrean, ixasoan, demboran, eta eternitatean, eta lekhu gucietan; eta bethi aithortuco dut çure probidentcia dibiñoa, eta bethi çure borondatean egonen naiz, ene arimaren parabisan beçala, sustengatcen dudala gucien alderat, eta gucien

110 EXERCICIO IZPIRITUALA.

contra, eguia segur hori; ecin eguin deçaqueçula nic nahi duda-na baicen, ceren nahi baititut çuc eguinen ditutçun guciac.

Jaincoaren borondatearequin conformatcea, bide labor bat da, gu berthute handi baterat altcharacitceco, eta gure arima baque, eta sosegu handi batean emateco. Guc munduan eguin ahal deçaquegun obraric handienetaric bat da, gure borondateari ukho eguinic Jaincoaren borondatearen eguitea. Ala baitu arima batec consolacione handia, gauça guciac Jaincoaren borondatetic errecibitcen dituenen; eta oraino hirur probetchu admirable eguiten ditu. Lehem-bicicoa da, Jaincoac ikhusten duenean haren escu saindutic gauça guciac hartcen ditutçula, obligatua beçala sentitcen da çutaz artha handi baten hartcerat; erran nahi da, baduela artha çuri bere gracien emateco. Bigarrena da, ez dela deus ere Jaincoaren graciei traba guehiago eguiten diotenic, gure desira eta afecione desordenatuac baino; eta noiz eta ere çure borondateari ukho egui-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 111

ten baitioçu, estatutan çare ceruco benedicioneen errecibitceco. Hirur-garrenean, conformitate horretan, çure bihotceco baque handi bat ardiesten duçu. Contsidera çaqu bada Jaincoa gure Aita dela, eta baduela gutaz artha bere umeez beçala, eta gure borondatea quitatcen dugunean haren cerbitçu sainduco, ez duela seculan permetituco deusetan ere trompatuac içan gaitecen. Jesu-Cristo, çuhurra eta sabanta cen arren, eta faltaric ecin eguin deçaquena, hala ere bethi aitaren borondatea eguin nahi çuben. Jaquin çaqu ecin faltaric eguin deçaqueçula, Jaincoaren amoreaga-tic bertceren borondatea eguiten duçuin, eta bereciqui çure baithan podore duten presunena, Jaincoa ofent-satua ez den gauça gucietan. Duçun bada hitzcuntça bat beçala, bethi ere erraten duçula:

Ene Jaincoa, eguin bedi çuc placer duçun gucia, eta çuc placer duçun beçala.

Edo Jondoni Pauloc beçala:

Ene Jaincoa, cer placer duçu eguin deçadan?

112 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Ene Jaincoa, çure-ganat uzten ditut neure gorphutça, arima, onthasunac, ohoreac, bicia eta heriotcea, disposa deçaçuntçat daquiçun beçala, eta plazer duçun beçala.

Erraçu oraino Davitequin:

Ene Jaincoa, çurea naiz.

Eta bereciqui erraçu Jesu-Cristo bere hagonian erran duena:

Aita, eguin bedi çure borondatea, eta ez enea.

Eta hala irakhaxi darotçu *Pater noster* terren ere:

Eguin bedi çure borondatea ceruan beçala lurrean ere,

EXEMPLU eder bat Guizon pobre batec Jaincoaren borondatearequin çuben conformitatearen gainean.

BERTCE aldiz, Erroman cen Doctor theologal fama handitacobat, ceina çortci urthe bethez egotu baitcitçaion othoitcez Jain-

coari, arren causi araz cioçon gu-
 çon bat, ceinac irakhax ahal bait-
 cioçoquen cein cen ceruco bide-
 ric laburrena. Egun batez, haguiz
 beroqui bere othoitcean çagoela,
 entçun çuen boz bat erraten cio-
 ela : *Oha Jondoni Petriren Eli-
 çara, eta athe sainduan causitu-
 co duc hic desiratcen ducan gui-
 çona.* Joaten da berehala Doctor
 hori Eliça hartarat, eta causitcen
 du athe sainduan pobre escale bat,
 çauriz gucia bethea eta tresna
 tchar batçuec soinean; eta erra-
 ten dio Doctorac : Jaincoac egun
 on diçula, adisquidea.

Pobreac ihardesten dio : Jauna,
 ez dut gogoan egundaino egun
 gaichtoric içaturic.

Doctorac erraten dio : Adisqui-
 dea, desiratcen darotçut bicitce
 dohaxu bat.

Pobreac ihardesten dio : Jauna,
 ez naiz egundaino dohacabe içatu.

Doctorac oraino hobequi fro-
 gatcea-gatic, erraten dio : Adis-

114 EXERCICIO IZPIRITUALA.

quidea, Jaincoac diçula gracia çure desira gucien complitceco.

Pobreac ihardesten dio: Jauna, ez dut errencuratceco sujetic, gauça guciac neure gogara arribatcen ç aizquidanaz gueroz.

Doctorac erraten dio: Adisquidea, nola bada ahal ç aitezque horren dohaxu, estatu miserable horretan aguertcen ç arenaz gueroz? Othoitz eguiten darotçut, mintça ç aquizquit clarquiago nic galdeguin darozquitçudan gaucen gainean.

Pobreac ihardesten dio: Axequin dut, Jauna, emanen darotçut satisfacione. Erran darotaçu egun ona desiratcen darotaçula, ihar dexi darotçut ez dudala gogoan egundaino egun gaichtoric içaturic, ceren haguitz bainaiz content naicen estatuan, Jaincoac hala nahi içan duenaz gueroz; eta ene dohaxutasuna heldu da naicen condicionean content içatetic, eta munduaz casuric ez eguitetic. Nic

EXERCICIO IZPIRITUALA. 115

mespreçatcen ditut munduco in-
tresac, ohoreac, axeguinaç, eta
placerac: hetan bere bihotçac e-
manac dituzten jendeac, fortuna
onac alegueratcen ditu, eta for-
tuna gaichtoac tristatcen; bainan
nic neure desirac ceruco Aitaren
baithan emanac ditut, ceinac go-
bernatcen baititu mundu hunetan
eguiten diren gauça guciac. Han-
dic erraten dut ez naicela egun-
daino dohacabe içatu, deus ere
arribatcen ez çaitanaz gueroz neu-
re nahiaren arabera baicen. Bal-
din goseac penatcen banau, Jain-
coa laudatcen dut probidentcia
guciaren Aita beçala; baldin hot-
çac, beroac, elhurrac, eta cein
nahi den dembora gaichtoc, pre-
satcen banaute, orobat Jaincoa
glorificatcen dut: baldin mespre-
çatua banaiz, benedicatcen dut ha-
ren Majestate dibinoa, ceren se-
gur bainaiz Jaincoaren nahitic edo
permissionetic direla gauça guciac;
eta harc eguiten dituen gauçac,

116 EXERCICIO IZPIRITUALA.

ecin ditezquela onac baicen. Hargatic alegueraqui errecibitcen ditut, Aita on baten-ganic heldu direnac beçala; eta nola ez baitut deus nahi harc placer duena baicen, handic erraten dut ez çaitala deus ere arribatcen neure desiren arabera baicen. Segur naiz mundu hunetaco dohaxutasuna dagoela gure borondatea Jaincoaren borondatearequin conformatcean, ecen haren borondatea ecin diteque ona eta justua baicen, eta gauça guciac eguin detçaquena guc deusic ecin daidiquegun lekhuán. Hargatic ez dut bertce estudioric eguiten Jaincoaren borondatearequin conformatcecoric baicen; eta ez dut bertce artharic harc placer duen gucia bihotz osoz nahi içatecoric baicen: eta manera hortan, ecin naiteque dohacabe; harc nahi duena, nic ere nahi dudanz gueroz; eta harc nahi ez duena, nic ere nahi ez dudanz gueroz.

Doctorac erraten dio : Adis-
quidea, çuc erran darozquidatçun
gauça horiec, guciac onac dire ;
bainan çure erresignacione gucia-
requin, erradaçu, othoi, cer eguin
cineçaquen baldin Jaincoac dam-
natu nahi bacintu ?

Pobreac ihardesten dio : Jaquin
çaçu, Jauna, baitudala bi beso
choil indar handitacoac ; bat da
humiltasuna , ceinarequin osoqui
sumetitu bainatçαιο Jaincoari ; eta
bertcea da caritate bero bat , cei-
naz maitatcen baitut Jaincoa neu-
re ahal guciatz : eta baldin damna-
tu nahi banindu, bi beso hetaz be-
sarca neçaque ; eta hain junt it-
chiqui nioçoque , non joan ninte-
quen lekhu gucietarat neurequin
tira baineçaque ; eta non nahi den
nahiago nuque içan Jaincoare-
quin , ecen ez parabisuan Jaincoa
gabe.

Doctor theologo hori espantat-
cen da guiçon pobre horren erre-
pustaz , eta jujatcen du hura dela

118 EXERCICIO IZPIRITUALA.

hari ceruco bideric laburrena irakhaxi behar dioen guizona; eta oraino hobequi nahiz içan arguitua doctrina eder hartaz, erratendio Doctorac: Eta, adisquidea, nondic ethorri çare lekhu humentarat?

Pobreac ihardesten dio: Jauna, heldu naiz Jaincoa-ganic.

Doctorac erratendio: Non causitu duçu Jaincoa?

Pobreac ihardesten dio: Causitu dut creaturac utci ditudanean.

Doctorac erratendio: Eta non utci duçu Jaincoa?

Pobreac ihardesten dio: Utcidut bihotçac garbi eta borondateona duten jendeetan; hura da Jaincoari lakhetcen çaion lekhu, eta hari agradatcen çaion egoitça.

Doctorac erratendio: Oraino, adisquidea, erradaçu, othoi, nor çaren çu?

Pobreac ihardesten dio: Nor nahi den naicen, Jauna, hain content naiz neure condicioneaz, non

ez baineçaque gambia munduco Erregueric puchantenarequin; bere buruari ungui manatcen daquiena da Erregue.

Doctorac erraten dio: Eta non da çure erresuma?

Pobreac ihardesten dio: Cerua da ene erresuma, baita ene ariman ere ceinetan iduquitcen baititut neure pasioneac azpian, arroçoinari obeditcen diotela, eta arroçoinac Jaincoari.

Doctorac azquenean erraten dio: Eta nola ethorri çare perfeccion horretarat, eta non ikhasi ditutçu gauça horiec guciac?

Pobreac ihardesten dio: Jauna, ethorri naiz guiçonen combertsacioneari ihez eguinez, eta Jaincoari othoitcez egonez. Ene artharic handiena da neure buruari bortcha eguitea, Jaincoaren borondatearequin enearen juntatceco, eta Jaincoaren borondatearequin dudan conformitate horretan ikhasi ditut gauça horiec guciac.

GUIÇONAREN
LAU AZQUEN FINAC.

GUIÇONAREN lau azquen finac
Gdire: Heriotcea, Jujamendua,
Parabisua, eta Ifernua. Ez da bi-
de seguragoric guiristino bat be-
re salbamenduaren eguiteco eguin
bidetarat erakhartceco, horietan
maiz pentsatcea baino. Iracur ça-
çu afal ondo guciez aldian pent-
samendu horietaric bat, çure fa-
mila guciaren artean, eta erabil
gogoan ahalic guehiena. Pentsa-
mendu sainduac den gutiena iz-
pirituan sartcen badire han guel-
ditcen dire, eta khachetac ezcoa-
ren gainean eguiten duben beça-
la impresione handi bat eguiten
dute.

Lehembicico Pentsamendua,
HERIOTCEAZ.

1. Guiristino guisa bici ez den
guiristino batec herioaren beldur

içateco du. Helas! cer contu errenda bicitce mundano baten ondoan, bere inclinacione gaichtoen eta bere pasioneen arabera bici içatu ondoan? Cer dolore ez du behar içan halacoac bere salbamentuaren eguiteco içatu dituben moyanez ez baliatu içateaz, eta hetaz eguin duben mesprecioez Jaincoaren etsai hiltcea? Oi, heriotcearen tristea! ô memento tristea, demboraco placerac finitcen dituben, eta eternitateco pena icigarriac hasten ditubena!

2. Cer nahi guindunque eguin içatu guindunque heriotceco orenean garenean? Eguin deçagun beraz orai orduan eguina causitu nahi guinduquena. Ez da demboraric galtceco; memento bacotcha ahal diteque gure biciaren azque neco mementoa: cembatenaz guehiago bici içatu baitçare, hambatenaz gare thombarat hurbilago.

3. Cer jujamendu eguinen dugu lurreco onthasunac quitatu be-

harco ditugunean? Har deçagun orai conseilu herioa-ganic; hura fidela da, ez gaitu trompatuco. Certaraco othe dire orduban munduco axeguinaç, ohore, edertasun, urre eta cilhar hec? Cer jujatcen da heriotcean hetaz? Bician hequien aparantciac trompatcen gaitu, bainan heriotcean gauçac diren beçala ikhusten dire.

Guiçon biciac munduba estimatcen du, bainan hiltcerat dohanac mespreçatcen du. Cein sinhexi behar dugu? Guiçon bicia, ala hiltcerat dohana? Ala munduba deus guti idurituco baitçaitçu heriotceco orenean, arguituco gaituben flambe baten beguietan! Bainan, *helas!* ez dugu içanen demboraric gure enganamenduen erremediatceco.

Pentsa çaçü orai, berehala hil behar bacindu, cerc eman lieçaçuquen beldurtasunic handiena. Emaçu beraz orai-danic berehala behar den ordena, eta usaçaite

EXERCICIO IZPIRITUALA. 123

egun-danic, accione bacotcharen eguiten hura eguin eta berehala hil behar bacindu beçala.

Menturaz herioa urhats bateandut, guiristino batentçat ez da bi-haramunic.

Bigarren Pentsamendua,

ASQUEN JUDICIOAZ.

1. EGUN batez Jesu-Cristoren tribunalaren aiticinean aguertu behar naiz, eguin dudan unguiaren edo gaizquiaren arabera jujatua icateco: ez da Ebanjelioan eguia claragoric hori baino. Sinhestendut eguia hori hain segurqui, nola hilen atçartceco trompeta jotcen jadanic aditu banu.

2. Helas! cer erranen dugu, hambat pentsamendu gaichto, hambat accione gaichto, eta hambat gracia mespreçatu gure beguien aiticinean ikhusten ditugunean? O egunaren terriblea, Jau-naren coleraren eguna, ceinetan condatuac icanen baitire hax hartceric mendreenetarainocoac! Jus-

tuac berac ere neckhez justutçat aguertuco dire, helas! cer içanen da beraz bekhatoreez?

3. Cer sententciaren ustea ahal duque Jainco colerazco baten-ganic, bekhatoros penitentciaric e-guin ez duben batec? O arrasta erdiragarria!

Çoazte, madaricatuac, seculacotz sutarat, ceina baitago preparatua debruarentçat, eta haren aingueruentçat. Eta, Jauna, noraco dire çure maledicionea eman dioçuten dohacabe hec? Norat nahi duçu erretira ditecen çure-ganic urruncen direla? Non causi ahal diteque hain lekhu gaichtoric? Jaincoaren presentciatic desterratua içatea, Jaincoaz madaricatuac içatea, ah! çorioaren tristea!

Imagina çайте orai çarela Jesu-Cristoren tribunalaren aiticinean, eta iracur çaçu, eta pentsa ongui cerc eman lieçaçuquen ahalgue-riaric handiena, eta orhoit çайте

jujamenduco egunean bekhatu-ric
secretuenac publicoan aguertuco
direla, baldin hemen penitenciaz
urratcen ez baitutçu.

Helas! norc iharduquico dio
Jainco asarratuaren beguitarteari?

Çori gaitça dago bicitceric er-
reguelatuenarentçat eta onheste-
narentçat, baldin, ene Jaincoa,
çure misericordia gabe içaten ba-
da jujatua.

Hirurgarren Pentsamendua,

PARABISUAZ.

1. Parabisua, oi hitçaren abe-
raxa eta handia! Parabisua erra-
ten dubenac erraten du gaitz gu-
cien desterrua, ontasun gucien
bilduma, Jaincoaren magnificent-
ciaren obraric handiena, Jesu-
Cristoren odolaren precioa, gui-
çonaren desiren complimendu o-
soa, eta oraino horiec guciac bai-
no cerbait guehiago da Parabisua.

2. Jaincoa clarqui ikhus bere
glorian den beçala, Jaincoa mai-
ta neurriric gabe, Jaincoaz goça,

seculan galtceco beldurric gabe, içan dohaxu Jaincoaren dohaxutasunaz beraz, horra norat beha dauden ene esperantça guciac. Ah! ene desterruco egunac laburtu dire, eta sarri seculacotz içanen naiz ene bihotçac maite dubenarequin.

3. Cer achola da nola nahi garen hemen lurrean, baldin Jesus-equir eta Mariarequin bagare eternitatean? Cer arroçoin dugu errencuratceco, baldin seculaco dohaxutasun bat, pena aphur bat gostatcen baçaicu? Martirec bere odolaren precioan erosi dute cerua, eta hala ere iduritcen citçaien dohainic çutela. Ah! eternitate dohaxua, balaquite guiçonec estimatcen hire balioa!

Asaia çaite çure baithan Jaincoaren ikhusteco desira handi baten formatcerat, eta ceruari behatuz lurrari mespreciorequin beguira dioçoçu. Baldin Parabisuaren pentsamenduaz bethea baci-ne, ez cineçaque munduban causi

deus ere merecimenduric duenic,
ez hain guti çure espantatceco ca-
pable denic.

Helas! ene bihotça ez da oso-
qui satisfatua içanen, ene Jaincoa
bere glorian ikhus deçaquedan ar-
tean.

Baldin Parabisuaren irabazteco
trabailuac icitcen baçaitu, anima
çaitçan errecompentsaren espe-
rantçac.

Laugarren Pentsamendua,
IFERNUAZ.

1. ALA baiguinduque higuin-
ça handia Ifernuarentçat, baldin
aditcen baguintu damnatuen oihu
doloragarriac! Bestia errabiatuac
beçala, marrazcaz daude, su eta
kharren erdian; bere bekhatuez
acusatcen dire, nigarretan daude;
bainan berandu çaie, hequin ni-
garrac etçaizte cerbitçatcen hec
erretcen dituben subaren handit-
ceco baicen. Ah! damnatuen pe-
nitentcia, hire gogorra, damna-
tuen penitentcia, hire gogorra,

128 EXERCICIO IZPIRITUALA.

damnatuen penitentcia, hire gogorra, bainan probetchu gabe-coa!

2. Seculan Jaincoa ecin ikhus, bethi su batean erre behar, non gure suba ez baita haren itçala baicen; dolore suberte guciac hetan sofritu behar, contsolacione eta pausuric batere gabe, bethi debruac beguien bistan, bethi bi-hotça errabiamenduan eta desesperacionean. Ah! biciaren dohacabea!

3. Dohacabe hec errabiamenduan dire, bere salbamenduen eguiteco hambat occasione on içan ondoan, hec galtcerat uzteaz. Munduban hartu dituzten placeren orhoitçapenac eguiten du hequien penaric handienetaric bat; bainan ez ditu deusec ere guehiago tormentatcen, Jaincoa bere faltaz galdu dutelaco orhoitçapenac baino.

Jaux çaute izpirituz ifernurat, eta galdeguioçute damnatuei cerc harat egoitci dituben, eta interroga orai

EXERCICIO IZPIRITUALA. 129

han cer estatutan diren, eta ikhas çaqu hequien-ganic Jaincoaren beldurtasunean bicitcen, eta ikhus çaqu cer periletan çaren.

Orai axeguin pean pulumpatuac bici çareten arimac, nola jaquinen duçue bicitcen seculaco sutan eta la-metan?

ARIMAREN COMBERTSIONEA.

Jaincoa-ganat.

ALCHADI, ene arima, alchadi, eta atçar hadi heure salbamenduaz pentsatcerat; ez deçacalla memento bat ere guehiago luça heure combertsionea. Iragan dembora pasatua duc; ethortquiçuna ez duc hire escuan edo hire podorean; ez duc presenteco dembora baicic hireric, eta hura ez duc memento bat baicic, ceina eman baitçaic Jaincoaren cerbitçuan empletatceco, eta eternitate dohaxuaren ardiesteco. Contcebi çac ungui hitz hauquien indarra, *Jainco bat, memento bat, eta eternitate bat.* Jainco bat ceina beguira

130 EXERCICIO IZPIRITUALA.

baitago, memento bat ceina es-
 pakhatcen baitçaic, eternitate bat
 ceina hire beguira baitago. Jainco
 bat ceina baita gracia; memento
 bat ceina ez baita deus; eterni-
 tate bat ceinetan içanen bai haiz
 secula seculoroneco ifernuco pe-
 na icigarri eta dorpheetan, edo
 secula seculoroneco dohaxu Jain-
 coaren compainian. Jainco bat
 hain guti cerbitçatua; memento
 hura ceina hain gaixqui emple-
 gatcen baituc; eternitate hain im-
 portantcia handitaco hura, ceina
 hasardatcen baituc, eta hirriscu
 handian ematen. O Jaincoa! ô
 mementoa! ô eternitatea! O ene
 Jaincoa! ene bihotçac beguira da-
 gotçu, ene bihotçac desiratcen
 çaitu, ene bihotçac bilhatcen çai-
 tu, den gucia çuri emateco, çuri
 osoqui sumetitceco, eta gucia çu-
 taz bethetceco. Othoitz eguiten
 darotçut, ene Jaincoa, osoqui po-
 sedi deçagun ene bihotça; eta ca-
 sa deçagun handic seculacotz be-

khatua, baita halaber creaturent-
 çat eta neuretçat dudan amudio
 desordenatua; cerbitça çaitça-
 dantçat memento guciez hain fi-
 delqui, non mereci ahal baiteça-
 quet seculaco dohaxutasuna.

DIALOGA

EDO ARROÇOINAMENDUA

*Bekhatorearen eta Justuaren
 artean.*

Hasten da lehenic Bekhatorea, eta dio:

B. **E**GUIN da resolucionea,
 Utcico dut bekhatua,
 Penitentcia eguinen dut,
 Obedituco cerua.

J. Deliberacione ilhuna,
 Esperantça lastozcoa!
 Noiz içanen dela uste duc,
 Hire asquen mementoa?

B. Nigar eguiten duenari,
 Barkhatcen dio Jaincoac;
 Bertcela ez dire promes hauc,
 Haren promes dibinoac.

J. Nigarrac ungui eguiteco,

132 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Hartçac egungo eguna ;
Ez baitio Jaincoac promes ,
Nihori biharamuna.

B. Eguin behar denaz gueroztic ,
Nahi dut ungui pentsatu ,
Dembora astiro harturic ,
Ungui nahi dut complitu.

J. Erhoa, halaco gloria ,
Hic uste parabisuan ,
Eta bitartean usten duc ,
Benturaren hurriscuan.

B. Utcico dut oso osoqui
Bekhatuaren bidea ,
Eta seguituco dut guero
Berthutearen chedea.

J. Façoin huntan penitencia
Bethi urruntcen duquela ,
Ez duquen demboran uste duc
Saindu eguinen haicela.

B. Placer ilhaunec darotate
Bihotz gucia charmatcen ;
Hautaric ecin apartatuz
Hunela naiz amarratcen.

J. Urrun hadi lehen bai lehen ,
Eta horrien lekhan ,
Jaincoa nausi eguinen çaic ,

Hire bihotz dohaxuan.

B. Nola usantça gaichtoec tus-
ten

Flacatcen gure indarrac!

Cerc deseguin othe detçaque

Hauquien gathe gogorrac!

Ene ondicoa, ondico

Posible den handiena!

Imposible da utz deçadan

Ene gathibutasuna.

O Salbatçaile Jauna! çato,

Çato ene laguntcera;

Gucien Salbatçaile ona!

Çato ene libratcera.

Halaco mendi itsusian,

Mendi tormentez bethean,

Amudioac hil cinduben

Itçaturic gurutcean.

Higuin araz dietçadatçu

Munduco charma emeac,

Eta porrosca bihotcean

Bekhatuaren gatheac.

Çuc, Jauna, charmatcen nauçu

Ceruco charma puchantez;

Hautsico tut finean socac,

Ifernuaren despitez.

134 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Ez dire deus enetçat orai
Ene placerac munduan ;
Bethicotz eguin çaiçquit, Jesus ,
Nausi ene bihotcean.

Mundua, ô mundu itsua!
O handitasun ez deusac,
Sentsuen atseguin ilhunac!
O aberastasun escasac!

Baçoazte arinquiago
Ecen-ez chirripan ura ,
Nola beraz çaituztet nic
Maitatu hambat demboraz?

Bainan çu aspaldion çaren
On, eder eta berria,
Nola hunen berant darotçut
Eman arima gucia?

Nic çure kharrez behar nuen
Erre ene egunetan ,
Ezperen maitatuco çaitut
Gaineraco demboretan.

Su sainduac erreric uzquic
Munduco sentimenduac,
Eta hartçac doluz çaurthuric
Ceruco mobimenduac.

B. Ah! bai, uzten tut bekhatuac,
O Jesus, orai beretic :

EXERCICIO IZPIRITUALA. 135

Hausten tut socac ; egonen naiz
Doluz bethi çure-gatic.

Horra jadanic seguitcen dic
Gloriac hire dolua ;
Hire gatheac desequinic
Ematen daroc cerua.

Emoc dolore sainduari
Hire bicitce gucia ;
Hire nigarrec hilen dire
Ifernuco khar handia.

---

*Bekhatoreac quitatcen du
bekhatua.*

INGRATQUI ofentsatu caitut,
LO Jainco guciz maitea !
Damu dut, ikhus çaçu, Aita,
Ikhus ene dolorea.

Entçun naçaçu çure-gatic
Auhenez nola nagoen,
Entçun ene bihotz humilac
Nola desira çaituen.

Gogotic nigar eguinen dut,
Eguinen penitencia ;
Eta utcico seculacotz
Bicitce gaichto gucia.
Mila eta mila herio

136 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Lehen ditut sofrituco ,
Ecen ez deusic çure contra
Behin ere pentsatuco.

Seculacotz uzten tut beraz
Ene usantça gaichtoac,
Çu bethi ere maitatceco ,
Çeruetaco Jaincoa.

Maitatu nauçu bethi ere ,
O Trinitate handia!
Çure maitatcen emplegatu
Nahi dut bihotz gucia.

---

*Nola eguin behar den
Contricionea.*

NIGARREZ nago ikhusiric
Ene falten belztasuna,
Eta ikhasiric halaber
Aita çure ontasuna.

Eguia da hirritatu dut
Çure colera justua ;
Çure besoa armatu dut,
O juje ofentsatua!

Hala ere hau ez da pena
Ene pena handiena ;
Bainan bai ceren çu çaitudan
Tristatu , ene Jaun ona.

Bertcea.

CALMA çaqu, Jaun ona, calma
 Çure colera justua,
 Erdiratcen naiz aditceaz
 Nic mereci gastigua.

Çure-ganic urrundu banau
 Bekhatu dohacabeac,
 Bederen hurbiltcen banindu
 Bihotceco doloreac.

---

*Contricionea amplequiago declara-
 ratua Gurutcearen aitcinean;
 Bekhatorea dolopez eta amu-
 dioz çaurthua.*

CUIÇONEN eta Aingueruen
 Erregue eta Jaincoa,
 Posible diren on gucien
 Itsaso eguiazcoa.

Çu çare gucien Printcea,
 Eta çu Majestatea,
 Gure bihotcen goçatceco
 Çu on guciz capablea.

Arren eguin dieçadaçu
 Nahi cinduquen bihotz bat,
 Çure-gatican sofrितceco
 Çuc placer duçun beçambat.

138 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Oraino desiratcen nuque
Nuben ene dolorea,
Ceren çu tristatu çaitudan,
Ah! Jainco guciz maitea!

Bethi desplacer nahi nuque
Çuri eguin desplacerez,
Eta tristecia osoa.
Çuri eman tristeciez.

Nahi nuque bethi pairatu
Bihotcean agonia,
Eta dōlozez akhabatu
Ene bicitce gucia.

Ez bacindu ceruric ere
Çure adisquideentçat,
Eta ifernuric ez balitz
Bekhatore etsaientçat.

Hala ere sofritu bethi
Nahi nuque çure-gatic,
Bethi sofritu, Jauna, çuri,
Placer eguitea-gatic.

Ah! Jesus, indaçu beraz
Dolore herra handiac
Munduan diren bekhatuec
Mereci tusten guciac.

Ah! segur, Jauna, ez liçate
Çure ungui maitatcea,

Egun oroz eguiten diren
Hobenez ez tristatcea.

O gure amudio maite,
Gure on, gure gloria,
Majestate infinitua,
Jainco adoragarria!

Ez othe nintçate secular
Hain dohaxu guerthaturen,
Non bekhatuen khasatceco
Bicia bainuque emanen?

Segur eguiazqui darotçut,
Ene Jauna, declaratcen,
Belhaurico, eta bihotcez
Aitcinean prometatcen.

Baldin bainitu mila bici,
Lehen nituzque emanen,
Ecen ez çu arinqui ere
Secular ofentsaturen.

Beraz prometatcen darotçut
Ahalaren eguiteco,
Çure moyanez huts guciac
Ditudala quitatuco.

Fagore hunen galdetceco,
Lagundu nauçu graciaz;
Lagun çaquizquit complitceco
Behar den indar guciac.

140 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Badaquit ez duçula nahi
Bekhatorea hil dadin :
Bainan utz deçan bekhatua,
Eta ungui bici dadin.

Helas, Jauna! helas, Jaincoa!
Bihotcez ditut hartuco
Ordenatuco tutçun penac,
Amudioz complitceco.

Besarcatuco tut posible
Diren-dolore guciac ;
Imposible direnac ere
Içanen ç aizquit thipiac.

Promes darotçut guehiago
Cofesatuco naicela,
Apheçari falta guciac
Erranen diotçadala.

Içanen da ene placera
Ethorrigo den demboran ;
Bicico bainaiz, çuri eguin
Desplacerez displaceran.

Ah! bai, çu nahi çaitut, Jesus,
Hartu ene exemplutçat ;
Çure min, eta doloreac
Ène gucien mirailtçat.

Eguin ç aizquitçun afruntuac
Emanen tut bihotcean,

Hil, eta bici egoteco
Çurequien gurutcean.

---

*Bekhatoreac hartu nahi du
bicitce ona.*

Ez darot doloreric baicen
Ene bihotçac ematen,
Eta ez ene bi beguieç
Nigarric baicen eguiten.

Jauna, hain tormenta cruelec
Naute bethi erdiratcen!
Arren beraz lagun çaquizquit
Hauquien aphacegatcen.

Eguin agatic ene hutsez
Munduco auhen tristeac,
Çuc baicen nihorc ez deçaque
Senda ene doloreac.

Ecen hambat min sofrituric,
Bethi nago doloretan;
Nahasten baicen ez naiz bethi,
Bethi pairatu ondoan.

Laster cihoan chirripa bat
Itsasoaren aldera,
Bere jaidurac baitçaraman
Bere centro propiora.

Bainan trabatu içan çuen

142 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Bidean horma gogorrac,
Urean ciren olhatch pilez
Eguinic gathe amarrac.

Beguiria cegocon iguzquia,
Bere thronuan jarriric,
Eta khechatu icatu cen
Hura preso ikhusiric.

Horma hotça (suan beçala)
Arrajen clartasunean
Beroñu eta urthu çuen,
Libro largatu bidean.

Bihotça hala cihoatan
Chirripa ciduriela,
Ceruco itsaso handia
Atceman behar çuela.

Bainan ah! ene bihotçari
Trabatu nahiz cortsua,
Bekhatuac (negu cruelac)
Hilcioen bere sua.

Urrunda cen Jaincoa-ganic
Galduric bide saindua,
Hotçac trencaturic cegoen
Ecin causituz cerua.

Salbatçaile Jauna, çu çare
Gure arimen arguia,
Çu ethortcen çare mundurat,

Munduaren iguzquia.

Arren idequi çatçu beraz

Çure bi begui eztiac,

Eta sendatuco ditutçu

Ene dolore guciac.

Bekhatuac hoztu bihotz hau

Erdira dieçadaçu :

Idorrac ditut bi beguiac,

Urtan gambia dietçadatçu.

Itçulico darozquidatçu,

Bi ithurri ederretan :

Çure-ganat nabigatceco

Bi itsaso sainduetan.

Içanen da çure odola

Gure itsaso gorria,

Han barrena dut hondatuco

Ene bihotz egarria.

Alferric çaiçquit mariñelac

Laguntcerat ethorrico,

Ithoco naben elementa

Miletan dut laudatuco.

Içanen da ene untcia

Ur huntan çure habea,

Ene bela çuc çure thomban

Içatu hil mihisea.

Pilotutçat çure gracia,

144 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Çure gloria haicetçat,
Ama içar, Jaincoa tresor,
Bien Semea portutçat.

---

*Bekhatorea Manjateraren eta
Gurutcearen erdian.*

NAHI baduc ungui maitatu
Jesusen legue dulcea,
Maita çac haren manjatera,
Eta maita gurutcea.

Manjateran irakhasten dic
Jesusec inocentcia,
Gurutcean dic predicatcen
Jesusec penitentcia.

Arima beraz nahi baduc
Bici sosegu handian,
Beguirauc ez ilkhi, ago bethi
Hequien bien erdian.

Amudioac hire penac
Darozquic gambiatuco,
Eta dolore dibinoac
Mila charmez charmatuco.

---

*Jesu-Cristoc ABISU ematen dio
Penitentari.*

SECULAN etçaquela segui
Bekhatuen guticia,

Kharitatea beguira çac,
Ez gal nic eman gracia.

Eguic beraz ahal daguiquen
Obra saindu temporalala,
Eta bethi complituco duc
Nic nahi dudan beçala.

Penitentac.

Çure placera da, ô Jauna!
Guiconac duen gloria;
Hori da bada mundu huntan
Nic nahi dudan gucia.

Hori da orai, eta bethi
Desira dudan desira,
Eta noiz complituco dudan,
Jaincoa, çure placera.

Jaincoac.

Bethi hartuco duc dembora
Othoitz onen eguiteco,
Othoitçac behar daroc eman
Hire dembora escuco.

Arroçoina duquec orduan
Osoqui hire nausi,
Eta arroçoinaren nausi
Ceruco Jainco handia.

Choil tuc haguitzpreciatuqui

146 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Mementoac emplegatcen,
Noiz ere baita ceruetan,
Oracionea aguertcen.

Jaincoari altcha dioçoc
Hire bihotça obretan:
Mahainean, etchean, landan,
Eta lekhu gucietan.

Bethi ere ofri dioçoc
Gorphutça, eta gogoa:
Hiretçat duquec onthasuna
Harentçat bozcarioa.

Finean hire obrac dituc,
Fletchen guisa bolatuco,
Eta ciotec Jaincoari
Bere bihotça çaurthuco.

Bertce ABISUA.

NAHI baduc hire minentçat
Erremedio ezta,
Athor hunat, errecibi çac
Debotqui Eucaristia.

Hire eguia denaz gueroz,
Eguic hire janharia;
Emanen dic hire ariman
Bicitce miragarria.

Orduan daroc garbituco
Haragui hunec gorphutça;

Baita hunen odolac ere
Eder eguinen bihotça.

Nahiz atheratua denean, eta noiz nahi den Aldareco Sacramendu Sainduari eguiteco erreparacione eta amanda honorablea.

OSTIA adorablea, amudiozco bictima preciatua, ene gorphutçaren beguiei sacramendu horretan estaltcen çaitena, fede bici batez othoizten çaitut aguerçaquizcoten ene arimaren beguiei. Salbatçaile maitea cer hari çare tabernacle horretan, eta cer dire çuc estalqui dibino eta misterio horren azpian ditutçun empleguac? Gure bekhatu eta gure abominacione ixusiec egun oroz, obliga leçaquete çure Aita ceruco fudre eta ozprina guciac gure gainerat etchatcera, eta gure uholdez hondatcerat; bainan çu causitcen çaitu gure artean sacramendu horretan, hortz adar formatua hedoi batean; eta Jainco justuac ecin

148 EXERCICIO IZPIRITUALA.

hor ikhus çaitçaque, non ez den berehala misericordiaz bethetcen, eta non ez den orhoitcen çuc çure Aitarequin bekhatorosentçat eguin duçun alientciaz. Çure bethiereco emplegua sacramendu horretan, çure Aitari amanda honorable eguiten haritcea da, Aphez nausi eta guiçonen bictima beçala, guiçonen bekhatuec Jaincoaren perfezione guciei eguiten diotçaten agrabioez erreparacione eguiten dioçula. Justu da ni ere çurequin junta nadin çure emplegetan, eta çure sentimenduetan sar nadin sacrificiozco çocietate batean; eta çure parte bat naicenaz gueroz, çure gorphutceco miembro bat beçala, anima naçaçu çure celoaz eta çure izpirituaz, nic ere çure alderat eguin deçadan çuc çure Aitaren alderat eguiten duçuna. Guiçonec bere bekhatuez ez dituzte choilqui çure Jaincotasunaren perfezioneac desohoratcen, bainan bai oraino çure

EXERCICIO IZPIRITUALA. 149

guiçontasunaren handitasun, eta berthute guciac ere. Ah! Jauna, bethi çure ofentsatcen eta çure gaixqui tratatcen hari diren bekhatoros dohacabe hetaric naiz: çuri eguiten ç aizquitçun mespreçio horien artean cer guehienic admiratuco dut, ala çure pacientia, ala çure amudioaren constancia? Hemen naiz çure oinetan çuri amanda honorable eta erreparacione ohorezcoaren eguiten; barkhamendu esque nagotçu enetçat, eta ene anaya guiristino gucientçat; eta çuri satisfacione eguiteco ofrendatcen darotçut çuc çure Aitari ofrendatcen dioçuna bera, bihotz hura, amudio hura, odol hura, çauri hec, sacrificio hura, eta hortan çarratcen ditutçun misterio hec guciac, eta oraino gure beguiei presentatcen diotçatçuten berthute guciac.

Pater noster &c., eta erratçu guero Sacramendu Sainduaren Lethaniac.

*Sacramendu Sainduaren Benedic-
cionea ematean,*

Eguiteco OTHOITÇA.

O Jesus, ene Salbatçailea! sin-
hesten dut, batere dudaric
eguin gabe, Sacramendu adorable
horretan çarela eguiazqui eta er-
realqui, çure gorphutz, arima,
odola eta Jaincotasunarequin;
prest naiz noiz nahi den eguia
hunen sustenguan neure biciaren
emateco. Adoratcen çaitut posi-
ble den errespetu guciarequin;
indaçu çure benedicione saindua,
eta seculan çu ez ofentsatceco
gracia.

Jesu-Cristori OTHOITÇA.

JESU-CRISTO, guiçon Jaincoa,
Eta ene esperantça,
Çure baithan fincatua dut
Osoqui ene fidantcia.

Jauna, çure-ganic dut uste
Ceruan çure gloria;
Gloria çuc çure odolaz
Gurutcean merecia.

Ah! heriotceco orena,
Ala hi harrigarria!

Arren, Jesus, lagun çaquizquit
Guertha daquidan ezta.

Ene arima hil ondoan
Jujatu behar denean,
Emaçu çure gurutcea
Gure bien artean.

Jauna, beraz ez çaçula har
Ene hobenen bengantça;
Çure odola laguntcen çait,
Eman darot esperantça.

Helas! aithortcen dut, eguia da
Gaichtoa içan naicela;
Bainan nola, ez çare çu hil
Salbatu behar nauçula?

Nic içatecotz esperantça
Ceruetaco gorthean,
Asco dut çure ikhustea
Gurutcearen gainean.

Galberian içatu tutçu
Bortz çauri dolorezcoac;
Ceruco portaleac dire,
Leiho amudiozcoac.

Çathitu içan çaitçunean
Çure gorphutz sacratua,

152 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Eguin cen, gure sendatcecotz,
Ithurri benedicatua.

Handic darozquigutçu husten
Balsamo eta ezta,
Habeaz han eguiten duçu
Gloriazco çurubia.

Parabisuan içatecotz
Çure plazer eternalac.

Munduan sofritu behar tut
Çure-dolore mortalac.

Bilhatu nauçu çure-ganic
Ihesi nabilanean :

Baldimba ez nauçu utcico,
Bilhatcen çaitudanean.

Pentsatuco dut bethi ere,
Jesus, çure herioan,
Hil eta bici egoteco
Amudio dibinoan.

Andredena Mariaren

Cerbitçari içateco OTHOITÇA.

A GUR, Maria dibinoa,

Birjina pare gabea,

Agur, Andreric handiena,

Jesusen Ama emea.

Arren gomendatcen darotçut

Osoqui ene bihotça,
 Ene bici, ene herio,
 Arima eta gorphutça.

Hautatcen çaitut seculacotz
 Birjina ene amatçat,
 Ene argui, ene guidari,
 Adbocat eta patrointçat.

Promes darotçut ez dudala
 Çure contra deus erranen,
 Ez eguinen, eta neureric
 Seculan ez sofrituren.

Çuc ere, othoi, Erreguina,
 Çure haurtçat har naçaçu;
 Jesus, çure Seme Jaunaren
 Esclabo eguin naçaçu.

San Joseph handiari

OTHOITÇA.

JOSEPH, Birjina Mariaren
 Espos dibino handia,
 Guiçon Jainco baten amaren
 Arkhangelu guardaria.

Dibinitateac beretçat
 Hautatu adisquidea,
 Guretçat Ama othoitz çaçü,
 Othoitz guretçat Semea.

154 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Içar bat agueri den guisa
Ilharguiaren aldean,
Distiatuco duçu Seme
Eta Amaren gorthean.

Ez da secular ilhunduco,
Joseph, çure clartasuna,
Bethi dute çure beguiec
Eguinen gure fortuna.

Çure bothere gloriosa
Haguitz da urrun hedatu,
Oraino gure erresuma
Ez da bada seguratu.

Ikhus çaçu, othoi, ceruco
Thronutic, gure beharra;
Frogaraci dieçaguçu
Çure berthute ederra.

Aingueru Beguirailari.

AGUR Aingueru beguiraila,
A Ene iguzqui handia,
Gloria dohaxuco printce,
Jaincoaren iduria.

Nitaz cargu hartuz gueroztic,
Bethi nauçu sustengatu,
Arguitu, guidatu, lagundu,
Eta bethi gobernatu.

Hartcen çaitut guida beçala,
 Patroin beçala maitatcen,
 Çure borondate osora
 Osoqui naiz errendatcen.

Othoizten çaitut humilduric
 Jesu-Cristoren odolaz;
 Çure contra içana-gatic
 Seculan ez ni uzteaz.

Baldin errebelatcen banaiz
 Chuchen naçaçu bidean:
 Guerthatcen banaiz tristatcera,
 Contsola ene minean.

Periletan causitcen banaiz,
 Arren beguira naçaçu;
 Çure bidea ez badaquit,
 Irakhatz dieçadaçu.

Galdeguioçu Jaincoari
 Gracia ikhus çaitçadan,
 Çurequin bethi, Jainco Jauna,
 Ceruan lauda deçadan.

CANTICA BERRIAC

Basoco Comunionearen gainean,

Donibaneco Nescatcha batec moldatuac.

BERTHUTEA ez othoi, çu ez urrun nereganic;

Guerla Satani eguiteco behar baitçaituzquet nie;

Çure èscasiez, ni balentzan eman nau icituric.

Ah! çu nerequin baçaitut, ez duquet ez beldurric.

Orai artean ibili naiz munduan itsuturic.

Jaunaren manamenduac arras ostricaturic;

Heldu naiz aldaretarat, urriquiz hunquituric,

Berthutea çutaz, ordean, osoqui harmaturic.

Aldaretara ethorri nahi nuque, ez urundu,

Çuc ordean, berthutea, behar nauçu tiratu:

Nahi nuque bethicotçat aldare hetan pausatatu,

Çuc binauçu, Jesus maitea, nohala gombidatu.

EXERCICIO IZPIRITUALA. 157

Norc behar cintuzque beraz, çu Jau-
na, errefusatu,
Criminel baten bilhatcen, çarenean ne-
khatu!

Trompa ez nadin, berthutea othoi, la-
gun naçaçu;

Çu behar baitçaitut, Jesus ene jabia mai-
thatu.

Çure galdeac, oi, Jesus! bihotça hu-
quituric,

Heldu naiz ni çure-ganat, urriquitan
sarthuric,

Nere faltez suspiretan orai nago çaur-
thuric,

Aldarearen nigarretan urthuric.

Enetçat ceren baitçaitut nic, hemen,
janharia;

Berant balimbada ere, naiz hunat ethor-
ria.

Ez dut nic bertce jaberic baicen Jainco
bicia;

Ostia Saindu huntan da, guericean jarria!

Oi, hau miracuilu handi eta espanta-
garria!

Jainco bat nere janhari cerutican jaut-
sia!

Ah! çure errecibitceco içan nadin garbia,

Çu othoizten çaitut, Jesus, eman daçu
gracia.

Çuretçat behar dut çure banqueta nic
dastatu,

158 EXERCICIO IZPIRITUALA.

Ceren enetçat baituçu ceronec antolatu :
Amodiozco khar batian behar dut beraz
sarthu ,

Edo ez dut behar jaterat ausartatu.

Cinuelaric ikhusten ene gaichtotasuna,
Ni-ganat ethorri çare gucia çu çarena;
Egon çaiten ene baithan garbi naçaçu,
Jauna ,

Enetaco, orhoit çaiten, odola eman ducula.

Orena jotcean erraçü :

BENEDICATUA dela menderen
mende gucietan Jesu-Cristo
gure Erredemptorearen incarna-
cioneco orena, *Laudate Domi-
num, omnes gentes, &c.*

Predicuaeren aitcinean eguiteco

OTHOITÇA.

JESUS, ene Erredemptorea, guri
çure Aitaren borondatearen
eta gure salbamenduaren bidea-
ren erakhusterat, mundurat et-
horri çarena; huna non presen-
tatcen naicen çure hitz saindua-
ren aditcerat: ordean predicu gu-
ciac alferretan içanen dire, Jau-
na, baldin ceronec gure bihotçac

EXERCICIO IZPIRITUALA. 159
mobitcen ez baitutçu. Idec çatçu
beraz ene bihotçaren beharriac
çure hitz sainduaren sartceco, er-
recibitceco, eta probetchu handi
baten eguiteco; eta emoçu Pre-
dicari horri çure izpiritua, eta hor-
ren hitcei çure uncione saindua,
horren eta gure santificatceco.

Predicu ondoan.

JESU-CRISTO, ene Jauna, neure
esquer humilac errendatcen
darozquitçut, ceren naurritu nau-
çun çure hitz sainduaren oguiaz
eta biandaz; othoitz eguiten da-
rotçut, Jauna, eguin dieçadaçun
gracia doctrina saindu hunetaz
probetchu eguiteco, eta çure ma-
namendu sainduac exatuqui eta
placerequin complitceco.

---

*Nihor penetan denean cerbait e-
guiteco ez jaquinez nola eguin,
Jaincoari eguiteco OTHOITÇA.*

ENE Jaincoa, contseila naça-
çu; çure arguiac ene-ganat
heda çatçu, eta çure çuhurtcia-

160 EXERCICIO IZPIRITUALA.

ren cembait seinalez ene arimari
 cer eguin behar duben ocacione
 hunetan irakhax dioçoçu. Guida
 çatçu, Jauna, ceronec ene pau-
 suac, çure borondatetic urrun eta
 errebela ez nadintçat. Contseilu
 hainitz causitcen dut, çuhurtcia
 eternala, bainan ene pena da çu-
 rea ecin jaquina; eçagut araci die-
 çadaçu, ene inclinacionea çure es-
 cuaz laguntcen duçula, çure cont-
 seilurat erortcera, eta determinat-
 cerat, çuc inspiratuco darotaçun
 hautuaren eguiteco. Badaquit ez
 dudala deus ere eguinen çuhurqui,
 eta dohaxuqui baicen çure çu-
 hurtciaren arguiec ene gainean
 distiatcen dutenean, eta neure
 ilhumbetan guidatcen nautenean.

*Burasoec bere umeen Bicitce ona
 Jaincoari galdeguiteco*

OTHOITÇA.

JAINCO misericordiosa, ceinac
 Jentçuten baititutçu bere afli-
 cionetan çure baithan choilqui

bere esperantçac ematen dituzte-
 nen othoitçac, beguira dioçoçu
 ene umeen bicitce desordenatua-
 ri; ez, Jauna, hequien punitceco,
 bainan bai hei barkhatceco, eta
 hec çure bide chuchenean ema-
 teco. Jainco ona, eguioçute gra-
 cia bere damnacioneco estatu tris-
 teen eçagutceco; baldin peniten-
 ciaz çure-ganat combertitcen ez
 badire, ez çaitecela, Jauna, orhoit
 nic eman ahal içatu diotçotedan
 exemplu gaichtoez, eta hec bere
 conduita gaichtoan ez corejitceaz
 eguin dudan faltaz, eta hequien
 contra eguin ahal dituzquedan
 maledicioneez. Othoizten dut hu-
 milqui çure Majestate dibinoa bar-
 kha dietçaquigun gure falta gu-
 ciac hei eta niri. Contsola çaçü,
 Jauna, buraso afligitu hau he-
 quien combertcione lasterraz, cei-
 nac eguiten baitarotçu santa Moni-
 cuac bere seme Augustinez egui-
 ten cerotçun othoitz bera. Bethe
 çaçü, Jauna, ceronec ene othoit-

cean causitcen den escasa; othoitz hau agrada daquiçuntçat, othoizten çaitut saindu horien arartecotasunez, eta Birjina Sainduarenaz, eta çure Seme maitearen pasio-nearen eta heriotcearen merecimenduz; cerua aleguera dadintçat hequien bicitcearen gambiantçaz, hec eta nic esquerrac errenda dietçaquitçugun, eta cerbitça çaitçagun fidelqui, çure gloriáz goça gaitezqueen artean.

Emazte içorrec egun guciez eguin behar duten OTHOITÇA.

ENE Jainco Jauna, ceruaren eta lurraren creatçailea, çeinac gauça guciez disposatcen baituçu placer duçun beçala, nahi içatu duçunaz gueroz gutaz cerbitçatu haur chumeen mundurat emateco, ceinac egun batez behar baitire içan capable çure cerbitçatceco, çure ohoratceco, eta çure maitatceco; eguidaçu gracia, Jauna, neure penen eta doloreen un-

EXERCICIO IZPIRITUALA. 163

gui sofriteco; borondate onez er-
 recibitcen ditut, eta othoizten çai-
 tut neure bihotz guciaz, junta
 dietçaquidatçun çuc ene-gatic çu-
 re pasionean eta heriotcean sofri-
 tu ditutçun pena eta doloreequin.
 Ofrendatcen natçaitçu neure frui-
 tuarequin batean; eta eguidaçu
 gracia bathaiorat segurqui ekhart-
 ceco eta bere bicitce gucian çure
 manamenduei obedient içateco.
 Entçun çaçu bada, Jainco ona,
 ene othoitça, eta har gaitçatçu
 haurra eta Ama çure gomendio-
 an. Birjina Saindua, Ama gucien
 ohorea eta consolacionea, urri-
 cal bequiçu ama gaicho hau, cei-
 nac desiratcen baitu çure Seme
 maiteari cerbitçari baten ematea.
 Esperantça dut halaber içanen de-
 la çure cerbitçaria ere, ecen orai-
 danic ofrendatcen darotçut, eta
 çaitut othoizten beguira gaitçat-
 çun peril gaichto gucietaric, eta
 nahi dut ethorquiçunean çure bo-
 rondatea içan dadin ene desira eta

164 EXERCICIO IZPIRITUALA.
ene accione gucien erreguela. Ha-
labiz.

*Biaietan dabiltçan Presune
eguiteco OTHOITÇA.*

OJESUS ona! çure pasione sain-
duco pena eta merecimen-
duetz urrical naquiçu, eta çure çau-
ri sainduen amoreagatic, bekha-
tuac ene arimari eguin diotçan çau-
riac senda dietçaquidatçu. Jauna,
damu dut ceren çu beçalaco Jain-
co on bat ofentsatu dudan; nahi
nuque neure bihotz osoaz egun-
daino bekhatu eguin ez banu.
Urta çaçü, Jauna, ene icena çu-
re liburu justu mendecuzcoan,
eta escriba naçaçu çure miseri-
cordiazco bicitcearen liburuan.
Garbi dieçadaçu ene arima çure
odolpreciatuaz; pitz çaçü hil hau,
argui çaçü ixu hau, eta chuchen
çaçu errebelatu hau; eta halaco
façoinez çure gracia handiez fa-
gora, içan ez deçaquedan beçala
bertce desiraric çure maitatceco-

ric, eta çure cerbitçatcecoric bai-
 cic. Beguira naçaçu heriotce su-
 pitutic, eta bertce accident gaich-
 toetaric. Ene Salbatçaile maitea,
 eguidaçu gracia cofesione on bat
 eguinic, eta çure gorphutz pre-
 ciatua disposicione saindu batean
 errecibituric, heriotce on baten
 eguiteco. Halabiz.

IGANDECO
 BESPERRAC.

Pater noster &c., Ave Maria &c.

ψ. Deus, in adiutorium meum
 intende: R. Domine, ad adjuvan-
 dum me festina.

* Gloria Patri, et Filio, et Spi-
 ritui Sancto: * sicut erat in prin-
 cipio, et nunc et semper, et in
 secula seculorum. Amen.

Ant. Dixit Dominus.

DIXIT Dominus Domino meo:
 * Sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos *

scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum : * ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus et non poenitebit eum : * tu es Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis, * confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas; * conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet; * propterea exaltabit caput.

Ant. Dixit Dominus Domino meo : Sede à dextris meis.

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto corde meo, * in concilio justorum et congregatione.

Magna opera Domini, * exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus
ejus : * et justitia ejus manet in
seculum seculi.

Memoriam fecit mirabilium suo-
rum, misericors et miserator Do-
minus : * escam dedit timentibus
se.

Memor erit in seculum testa-
menti sui : * virtutem operum suo-
rum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gen-
tium : * opera manuum ejus veri-
tas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus,
confirmata in seculum seculi, *
facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo
suo, * mandavit in æternum tes-
tamentum suum.

Sanctum et terribile nomen e-
jus : * initium sapientiæ timor Do-
mini.

Intellectus bonus omnibus fa-
cientibus eum : * laudatio ejus
manet in seculum seculi.

Ant. Fidelia omnia mandata

ejus, confirmata in seculum seculi.

BEATUS VIR qui timet Dominum, *
in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus: *
generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus; *
et justitia ejus manet in seculum
seculi.

Exortum est in tenebris lumen
rectis; * misericors et miserator
et justus.

Jucundus homo qui miseretur
et commodat, disponet sermones
suos in iudicio; * quia in æternum
non commovebitur.

In memoria æterna erit justus; *
ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Do-
mino, confirmatum est cor ejus; *
non commovebitur donec despi-
ciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus;
justitia ejus manet in seculum se-
culi: * cornu ejus exaltabitur in
gloria.

Peccator videbit et irascetur,
dentibus suis fremet et tabescet: *
desiderium peccatorum peribit.

Ant. Qui timet Dominum, in
mandatis ejus volet nimis.

LAUDATE, pueri, Dominum; *
laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum,
* ex hoc nunc et usque in seculum.

A solis ortu usque ad occasum, *
laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes
Dominus, * et super cœlos glo-
ria ejus.

Quis sicut Dominus Deus nos-
ter, qui in altis habitat, * et hu-
milia respicit in cœlo et in terra?

Suscitans à terra inopem, * et
de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principi-
bus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in
domo, * matrem filiorum lætan-
tem.

Ant. Sit nomen Domini bene-
dictum in secula.

IN exitu Israel de Ægypto, *
 domûs Jacob de populo bar-
 baro.

Facta est Judæa sanctificatio
 ejus, * Israel potestas ejus.

Mare vidit et fugit: * Jordanis
 conversus est retrorsùm.

Montes exultaverunt ut arie-
 tes, * et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quod fu-
 gisti? * et tu, Jordanis, quia con-
 versus es retrorsùm?

Montes exultastis sicut arie-
 tes? * et colles sicut agni ovium?

A facie Domini mota est ter-
 ra, * à facie Dei Jacob,

Qui convertit petram in stagna
 aquarum, * et rupem in fontes
 aquarum.

Non nobis, Domine, non no-
 bis, * sed nomini tuo da gloriam,

Super misericordia tua et veri-
 tate tua; * nequandò dicant gen-
 tes: Ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo; *
 omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium argentum et aurum, * opera manuum hominum.

Os habent et non loquentur; * oculos habent et non videbunt.

Aures habent et non audient; * nares habent et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt; pedes habent et non ambulabunt: * non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea; * et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino; * adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino; * adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in Domino; * adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostri, * et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël, * benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent
Dominum, * pusillis cum majo-
ribus.

Adjiciat Dominus super vos, *
super vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino, * qui
fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino: * ter-
ram autem dedit filiis hominum.

Nōn mortui laudabunt te, Do-
mine, * neque omnes qui descen-
dunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedici-
mus Domino, * ex hoc nunc et
usque in seculum.

Ant. Nos qui vivimus, bene-
dicimus Domino.

Capitula.

BENEDICTUS Deus, et Pater Do-
mini nostri Jesu-Christi, qui
benedixit nos in omni benedic-
tione spirituali, in cœlestibus in
Christo, sicut elegit nos in ipso
ante mundi constitutionem, ut
essemus sancti et immaculati in
conspectu ejus in charitate.

HYMNOAC

Mendecoste ondoco Igandetaco.

O LUCE qui mortalibus
 Lates inaccessâ, Deus!
 Præsente quo sancti tremunt
 Nubuntque vultus Angeli.

Hic, ceu profundâ conditi
 Demergimur caligine:
 Æternus at noctem suo
 Fulgore depellet dies.

Hunc nempè nobis præparas,
 Nobis reservas hunc diem,
 Quem vix adumbrat splendida
 Flammantis astri claritas.

Moraris heu! nimis diu
 Moraris, optatus dies:
 Ut te fruamur, noxii
 Linquenda moles corporis.

His cùm soluta vinculis
 Mens evolârit, ô Deus!
 Videre te, laudare te,
 Amare te non desinet.

Ad omne nos apta bonum,
 Fœcunda donis Trinitas:
 Fac lucis usuræ brevi
 Æterna succedat dies. Amen.

Abendoco demboran.

STATUTA decreto Dei
 Tandem propinquant tempora:

Emptus tot annorum morâ
Affulget è cœlo dies.

Patris nefando crimine
Proles jacebat saucia :
In mortis umbra conditum
Sedebat humanum genus.

Morti secundæ debitos
Et sempiternis ignibus ,
Horrenda justi judicis
Manebat expectatio.

Heu! quis ruinæ tam gravis
Sarcine damna, quæ manus
Afferre tam grandi queat
Parem medelam vulneri?

Tu, Christe, tu solus tuo
Delapsus è throno, Deus,
Imagîni potes tuæ
Formam decusque reddere.

Rorate, cœli, desuper,
Justumque fœcundo sinu
Complexa tellus, perdito
Orbi salutem germinet.

Sit sempiterna laus tibi,
Verbum Patris factum caro,
Cum Patre, cumque Spiritu,
Nunc, et per omne seculum. Amen.

Circuncisionetic Purificacioneraino.

CHRISTUS tenebris obsitam
Lustrando Judæam docet :
Gens obstinato pectore

Christum docentem respuit.

Sese Deum signis probat ;
Surgunt sepulchris corpora ,
Erepta muto vox redit ,
Claudo gradus, cæco dies.

Gens dura, flecti nescia,
Aures sacris sermonibus
Obturat; et solem fugit,
Amore noctis perdita.

Nos lumen ambimus : Patris
In quo refulget claritas,
Ne mentibus suprepere
Tetram sinas caliginem.

Nunquàm recedas à piis,
Lux sempiterna, cordibus ;
Te veritate fulgeant,
Te charitate ferveant.

Qui natus es de Virgine,
Jesu, tibi sit gloria,
Cum Patre, cumque Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Septuagesimatic Garizumaraino.

Vos, ante Christi tempora,
Christi fideles asseclæ,
Verenda justorum cohors,
Primique credentùm patres.

Vestram quis, ô, dignis queat
Efferre laudibus fidem ?
Crebros anhelantis spei
Quis explicet suspiritus ?

Hic exules, hic advenæ,
Mundi figuram spernitis,
Non litterâ, sed spiritu
Promissa pensatis bona.

Intenta mens uni Deo
Respectat æternas domos;
Fac, Christe, nos veram quoque
Desiderare patriam.

Sit laus Patrî, laus Filio;
Utrumque qui nectis, Deus,
Utrique compar, sit tibi
Laus sempiterna, Spiritus. Amen.

Garizumaco Igandetan.

AUDI, benigne Conditor,
Nostras preces cum fletibus,
In hoc sacro jejunio
Fusas quadragenario.

Scrutator alme cordium,
Infirma tu scis virium,
Ad te reversis exhibe
Remissionis gratiam.

Multùm quidem peccavimus,
Sed parce confitentibus;
Ad nominis laudem tui
Confer medelam languidis.

Sic corpus extrâ conteri
Dona per abstinentiam,
Jejunet ut mens sobria
A labe prorsùs criminum.

Præsta, beata Trinitas,

Concede, simplex Unitas,
 Ut fructuosa sint tuis
 Jejuniorum munera. Amen.

Pasiõneco eta Erremuco demboretan.

VEXILLA Regis prodeunt;
 Fulget crucis mysterium,
 Quo carne carnis conditor
 Suspensus est patibulo.

Quo vulneratus insuper
 Mucrone diro lanceæ,
 Ut nos lavaret crimine,
 Manavit undâ et sanguine.

Impleta sunt quæ concinit
 David fidelis carmine,
 Dicens: In nationibus
 Regnavit à ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
 Ornata Regis purpurâ,
 Electa digno stipite,
 Tam sancta membra tangere.

Beata cujus brachiis
 Secli pependit pretium!
 Statera facta corporis,
 Prædamque tulit Tartari.

O Crux, ave, spes unica!
 Hoc passionis tempore,
 Auge piis justitiam,
 Reisque dona veniam.

Te, summa Deus Trinitas,
 Collaudet omnis spiritus;

Quos per Crucis mysterium.
Salvas, rege per secula. Amen.

Bazco çaharretic Jondoni Salbatoreraino.

FORTI tegente brachio,
Evasimus Rubrum mare;
Tandemque durum perfidi
Jugum tyranni fregimus.

Nunc ergo lætas vindici
Grates rependamus Deo;
Agnique mensam candidis
Cingamus ornati stolis.

Hujus sacrato corpore,
Amoris igne fervidi,
Vescamur atque sanguine
Vescendo, vivimus Deo.

Jam Pascha nostrum Christus est;
Hic agnus, hæc est victima,
Cruore cujus illitos
Transmittit ultor Angelus.

O digna eælo victima!
Mors ipsa per quam vincitur,
Per quam refractis inferi
Prædam relaxant postibus!

Christus sepulcri faucibus
Emersus ad lucem redit;
Hostem retrudit tartaro,
Cœlique pandit intima.

* Da, Christe, nos tecum mori,
Tecum simul da surgere;
Terrena da contemnere,

Amare da cœlestia.

Sit laus Patri, laus Filio,
 Qui nos triumphatâ nece,
 Ad astra secum dux vocat;
 Compar tibi laus, Spiritus. Amen.

ψ. In Deo laudabimur totâ die;
 R. Et in nomine tuo confitebimur
 in seculum.

Andredena Mariaren Cantica.

MAGNIFICAT * anima mea Do-
 minum.

Et exultavit spiritus meus * in
 Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem an-
 cillæ suæ : * ecce enim ex hoc
 beatam me dicent omnes genera-
 tiones.

Quia fecit mihi magna qui po-
 tens est; * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à proge-
 nie in progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo;
 * dispersit superbos mente cordis
 sui.

Deposuit potentes de sede, * et
 exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis, * et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham, et semini ejus in secula.

Gloria Patri, &c.

COMPLETAC.

Ÿ. Converte nos, Deus, salutaris noster;

R̃. Et averte iram tuam à nobis.

Ÿ. Deus, in adjutorium meum intende.

R̃. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

CUM invocarem, exaudivit me Deus justitiæ meæ: * in tribulatione dilatasti mihi.

Miserere meî, * et exaudi orationem meam.

Filii hominum, usquequò gravi corde? * ut quid diligitis vanitatem, et quæritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: * Dominus exaudiet me, cùm clama-vero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare: * quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino; * multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?

Signatum est super nos lumen vultûs tui, Domine; * dedisti lætitiâ in corde meo.

A fructu frumenti, vini et olei sui, * multiplicati sunt.

In pace in idipsum * dormiam et requiescam;

Quoniam tu, Domine, singulariter in spe * constituisti me.

QUI habitat in adiutorio Altissimi, * in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Domino: Susceptor me-

182 IGANDECO COMPLETAC.

us es tu, et refugium meum: *
Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de
laqueo venantium, * et à verbo
aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi,
* et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas
ejus; * non timebis à timore noc-
turno.

A sagitta volante in die, à ne-
gotio perambulante in tenebris, *
ab incursu et dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, et
decem millia à dextris tuis; * ad
te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis con-
siderabis, * et retributionem pec-
catorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes
mea: * Altissimum posuisti refu-
gium tuum.

Non accedet ad te malum, * et
flagellum non appropinquabit ta-
bernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis manda-

vit de te, * ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te, * ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem et basiliscum ambulabis, * et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum: * protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me, et ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione; * eripiam eum, et glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum, * et ostendam illi salutare meum.

ECCE nunc benedicite Dominum, * omnes servi Domini.

Qui statis in Domo Domini, * in atriis domûs Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta, * et benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion,

184 IGANDECO COMPLETAC.

* qui fecit cœlum et terram.

Ant. Miserere meî, Domine,
et exaudi orationem meam.

Basco demboran.

Ant. Eripuit nos Deus de po-
testate tenebrarum, et transtulit
in regnum Filii dilectionis suæ.
Alleluia.

- - HYMNOAC.

Abendoco demboran.

IN noctis umbra desides
Dùm somnus artus occupat,
Ad te, Deus, fidelibus
Mens excubat suspiriis.

Desiderate gentibus,
Verbum Patris, mundi salus,
Audi preces gementium,
Tandemque lapsos excita.

Adsis, Redemptor, et tuæ
Plebis relaxans erimina,
Adæ scelus quas clauserat,
Recluide cœlestes domos.

Qui liberator advenis,
Fili, tibi laus maxima,
Cum Patre, cumque Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

Eguberritic Purificacioneraino.

MUNDI salus qui nasceris,
 Jesu puer, nos respice :
 Da moribus castis tuam
 Referre nos infantiam.

Fessos diurno dùm levat
 Labore nocturnus sopor,
 Defende, Pastor, bestiis
 Tuas ab infestis oves.

O Virgo, quæ paris Deum,
 Fovesque lactantem sinu,
 Hunc flecte nobis quâ vales,
 Benigna mater, gratiâ.

Qui natus es de Virgine, p. 175.

*Purificacionetic Garizumaraino,
 eta Mendecoste ondoco Igandetacotz.*

GRATES, peracto jàm die,
 Deus, tibi persolvimus ;
 Pronoque, dùm nox incipit,
 Prosternimus vultu preces.

Quod longa peccavit dies,
 Amarus expiet dolor ;
 Somno gravatis ne nova
 Infligat hostis vulnera.

Infestus usque circuit
 Quærens leo quem devoret,
 Umbrâ sub alarum tuos
 Defende filios, Pater.

O quandò lucescet tuus
 Qui nescit occasum dies !
 O quandò sancta se dabit

186 IGANDECO COMPLETAC.

Quæ nescit hostem patria!

Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio,
Sancto simul cum Spiritu,
Nunc, et per omne seculum. Amen.

Garizumaco demboran.

O Splendor æterni Patris!
Tu, Christe, qui verus dies,
Et vera lux de lumine,
Mentis fugas caliginem.

En solis abscessit jubar,
Noctisque succedunt vices:
Qui prosperum donas diem,
Da tuta noctis otia.

Si clausa torpent lumina,
Suspiret ad te mens vigil;
Potente qui te diligunt
Servos tuere dexterâ.

Tu, quos molesti corporis
Gravis retardat sarcina,
Fac mentis alis libero
Sursùm volatu tendere.

O spes salutis unica!
Votis adesto supplicum:
Defende quos mercatus es
Mercede fusi sanguinis.

Deo Patri sit gloria, &c.

Bazco demboran.

JESU, redemptor seculi,
Qui tertio post funera
Redux ab inferis die,

Mortem resurgendo necas.

Nox atra jam terras premet,

Mergetque somno lumina :

Hostis furorem perfidi,

Artesque cæcas disjice.

Ut justa dum curas levat,

Et corpus instaurat quies,

Sic membra somnus occupet,

Ne corda torpor opprimat.

Da, Christe, nos tecum, p. 178.

Andredena Mariaren Bestetan.

VIRGO Dei Genitrix, quem totus non
capit orbis,

In tua se clausit viscera factus homo.

Hinc meritò dicent te secula cuncta
beatam,

Hinc populi matrem te dominamque
colunt.

Suscipe, quos pia plebs tibi pendere
certat, honores ;

Annue, sollicitâ quam prece poscit
opem.

Gloria magna Patri, compar sit glo-
ria Nato ;

Amborum tibi par, Spiritus alme,
decus. Amen.

Capitula.

OMNES vos filii lucis estis, et
filii Dei : non sumus noctis
neque tenebrarum; igitur non dor-

miamus sicut et cæteri, sed vigilemus, et sobrii simus.

ψ. In manus tuas, Domine,
 R. Commendo spiritum meum. In
 manus. Redemisti me, Domine,
 Deus veritatis. * Commendo.

Gloria Patri &c. In manus &c.

ψ. Custodi me, Domine, ut
 pupillam oculi. R. Sub umbra
 alarum tuarum protege me.

San Simonen Cantica.

NUNC dimittis servum tuum,
 Domine, * secundum verbum
 tuum, in pace.

Quia viderunt oculi mei * salu-
 tare tuum,

Quod parasti * ante faciem om-
 nium populorum,

Lumen ad revelationem gen-
 tium, * et gloriam plebis tuæ Is-
 raël.

Urthean.

Ant. Domine, custodi partem
 tuam, ut sive vigilemus, sive
 dormiamus, simul cum Christo
 vivamus.

Abendoco demboran.

Ant. Salutare tuum expectabo,
Domine.

*Circuncisionetic Purificatione-
raino.*

Ant. Noli timere, Sion; Do-
minus Deus tuus in medio tuū
fortis, ipse salvabit.

Bazco demboran.

Ant. Cūm Christus apparuerit,
vita vestra, tunc et vos appare-
bitis cum ipso in gloria. Alleluia.
ψ. Dominus vobiscum, &c.

Oracionea.

VISITA, quæsumus, Domine,
habitationem nostram, et om-
nes insidias inimici ab ea longè
repelle: Angeli tui sancti habi-
tent in ea, qui nos in pace cus-
todiant, et benedictio tua sit su-
per nos semper. Per Dominum,
&c.

ψ. Dominus vobiscum, &c.

Benedicamus Domino.

Gratia Domini nostri Jesu-Chris-
ti, et charitas Dei, et communi-

190 IGANDECO COMPLETAC.
catio Sancti Spiritûs sit cum om-
nibus vobis. Amen.

AMA BIRJINAREN
ANTIFONAC.

*Abendoaren lehembicico Igan-
dearen larumbatetic Candele-
rorainocoan.*

ALMA Redemptoris mater, quæ
pervia cœli porta manes, et
stella maris, succurre cadenti,
surgere qui curat populo: tu quæ
genuisti, naturâ mirante, tuum
sanctum Genitorem, virgo priùs
ac posteriùs, Gabrielis ab ore su-
mens illud Ave, peccatorum mi-
serere.

ψ. Deus in medio ejus,

℞. Non commovebitur.

Oracionea. Gratiam tuam, quæ-
sumus, Domine, mentibus nos-
tris infunde; ut qui Angelo nun-
tiantes, Christi Filii tui incarnatio-
nem cognovimus, per passionem
ejus et crucem ad resurrectionis
gloriam perducamur. Per, &c.

*Eguberrico lehembicico Besperet-
taric, eta guero:*

Ÿ. Homo natus est in ea:

R̄. Et ipse fundavit eam Altis-
simus.

Oracionea. Deus, qui salutis
æternæ, beatæ Mariæ virginitate
foecundâ, humano generi præmia
præstitisti; tribue, quæsumus,
ut ipsam pro nobis intercedere
sentiamus, per quam meruimus
auctorem vitæ suscipere Domi-
num nostrum, &c.

*Candelero ondoan eta Garizu-
maco demboran.*

AVE, Regina cœlorum; ave,
Domina Angelorum; salve,
radix, salve, porta, ex qua mun-
do lux est orta. Gaude, Virgo
gloriosa, super omnes speciosa.
Vale, ô valdè decora, et pro no-
bis Christum exora.

Ÿ. Elegit eam Dominus,

R̄. In habitationem sibi.

Oracionea. Concede, miseri-
cors Deus, fragilitati nostræ præ-

sidium, ut qui sanctæ Dei Genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio, à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem, &c. Amen.

Bazco larumbatetic Trinitateco aicineco larumbaterainocoan.

REGINA cœli, lætare, alleluia; Quia quem meruisti portare, alleluia, Resurrexit sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia.

ÿ. Circumdedisti me lætitiâ, Domine,

R. Ut cantet tibi gloria mea.

Orationea. Deus qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu-Christi, mundum lætificare dignatus es; præsta, quæsumus, ut per ejus genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem, &c.

*Trinitateco Igandetic Abendoa-
ren aitcineco larumbateraino-
coan.*

SALVE, Regina, Mater miseri-
cordiæ, vita, dulcedo et spes
nostra, salve. Ad te clamamus,
exules filii Evæ. Ad te suspira-
mus gementes et flentes in hac
lacrymarum valle. Eia ergo, ad-
vocata nostra, illos tuos miseri-
cordes oculos ad nos converte;
et Jesum benedictum fructum ven-
tris tui, nobis post hoc exilium
ostende; ô clemens! ô pia! ô dul-
cis Virgo Maria!

ψ. Ora pro nobis, sancta Dei
Genitrix, R. Ut digni efficiamur
promissionibus Christi.

OMNIPOTENS sempiterne Deus,
qui gloriosæ Virginis Matris
Mariæ corpus et animam, ut dig-
num Filii tui habitaculum effici-
meretur, Spiritu Sancto coope-
rante præparasti; da, ut cujus
commemoratione lætamur, ejus
piâ intercessionem ab instantibus

194 IGANDECO COMPLETAC.
malis et à morte perpetua libe-
remur. Per eundem, &c. Amen.

*Itsasoan elementa denean Mariñelec
gogotic chede batequin eguiteco*

OTHOITÇA.

ITSASOCO içar ederra,
Mariñelen guidaria,
Arren eman dieçaguçu
Tormentan calma handia.

Lagun gaitçatçu, arriba gaiten
Portura, Ama emea,
Leihorrean dieçaguçu
Erakhuts çure Semea.

*Erraçu guero : Sub tuum præsidium,
&c., p. 198; Salve, Regina, &c., p. 193;
Ave, maris stella, &c., p. 199; eta Andre-
dena Mariaren Lethaniac, p. 102.*

ARRAXECO EXAMENA.

OJAINCO handia! ceinac nahi
içan baituçu, justu den be-
çala, egundainotic gucien gaine-
an adoratua içan; huna non pre-
sentatcen naicen arrax hunetan
belhaurico lurrean jarriric çure
aitcinean, çure Jaincotasunari çor
diodan ohorearen errendatcen eta
çuri gaurco gau hunetaco erre-

pausuaren ofrecitcen. Adoratcen
çaitut beraz, ene Jaincoa, ene
Jaun soberano beçala, maitatcen
neure bihotz, arima, eta indar
guciez: juntatcen ditut neure bi-
hotceco afecione eta puchantcia
guciac çure ontasun infinituari,
creatura pobre batec eguin ahal
deçaquen amudio guciarequin.

Esquerrac darozquitçut, ene
Jainco ona, çure ontasun handi-
tic, hala izpiritualean, nola tem-
poralean, egundaino errecibitu,
oren oroz errecibitcen, eta eter-
nitate gucian errecibituco ditu-
dan gracia, misericordia, eta on-
tasun guciez. Erremersiatcen çai-
tut ceren creatu nauçun ondoan
contserbatu bainauçu, baita Sa-
tanen esclabotasunetic, çure odol
preciatuaz erresquetatu. Laudo-
rioac darozquitçut, ceren guiristi-
no eguin eta Eliça sainduan eman
nauçun ondoan, sacramenduen
bidez saindu eguiten bainauçu. Es-
querrac darozquitçut oraino, ce-

ren çure gloria sainduco creatu
bainauçu, baita hainitz gaitz eta
errecontra gaichtotarie egungo
egun hunetan beguiratu, eta print-
cipalqui bekhatu mortaletarie.

OENE Jaincoa! oren huneta-
raino biciric contserbatu nau-
çunaz gueroz, neure bekhatuen
eçagutceco, eta hetaz correjitce-
co; eguidaçu gracia detçadan gu-
ciac ungui eçagut, eta guero he-
taz penitencia eguiteco.

Jar çaute aphur bat bekhatuez orhoit-
cen, eta guero erraçu :

ENE Jaincoa, barkhamendu es-
que nagotçu humilqui ene
bekhatu guciez; damu dut, eta
urriqui çure amoreagatic, ceren
guciz ona çarelaric ofentsatu çai-
tudan, eta hartcen dut borondate
fermu bat ez guehiago bekhatu-
ric eguiteco, çure graciarequin ba-
tean. Halaber hartcen dut boron-
date neure bekhatu guciez oso-
qui cofesatceco, eta emanen çai-
tan penitenciaren complitceco.

OENE Jainco handia! ofren-
datcen darotçut gaurco gau
hunetaco errepausa; goarda eta
beguira naçaçu bekhatutic, eta
bertce accident gaichtoetan erort-
cetic, eta printcipalqui heriotce
supitutic.

BIRJINA Saindua, Jaincoaren
Ama, ene Aingueru beguirai-
lea, San Joseph gloriosa, eta çu
ene Patroin saindua, adora eta
othoitz çaçue Jaincoa, gaurco gau
hunetan enetçat, eta ardiex die-
çadaçue gracia ungui bicitceco,
eta ungui hiltceco.

Erratçu guero Andredena Mariaren
Lethaniac, eta guero *De profun-*
dis, p. 26, purgatorioco ariment-
çat, &c.

Gurutce Sainduaren aiticinean
eguiteco OTHOITÇA.

ENE Jesus maitea, bihotz dolo-
ratu batequin adoratcen di-
tut humilqui çure çauri sacratuac:
çure pasione sainduan isuri cin-
duen odol preciaturic chorta ba-

tez, ukhi dietçaquidatçu ene ari-
ma, ene bihotça, eta ene gor-
phutça, munduaren, deabruaren,
eta haraguiaren tentacioneen con-
tra borthizteco, hequien bençut-
ceco, çure gurutce sainduaren
maitatceco, eta seculaco bekha-
tuaren aborritceco.

*Oheracoan San Luis Erregueac egui-
ten çuben OTHOITÇA.*

BANOA loaren hartcera,
Jesus, çure icenean,
Gau eta egun, beguira naçaçu,
Ene etsaien artean.

Jauna, çure odol dibinoaz,
Erosi nauçu munduan,
Arren errecibi naçaçu,
Hil eta ondoan ceruan.

*Hagonian direnentçat eguiteco
OTHOITÇA.*

SUB tuum præsidium confugi-
mus, Sancta Dei Genitrix; nos-
tras deprecationes ne despicias in
necessitatibus nostris, sed à pe-
riculis cunctis libera nos semper,
Virgo gloriosa et benedicta.

Erraçugüero Salve Regina, p. 193.

IGANDECO COMPLETAC.

Andredena Mariari HYMNOA.

AVE, maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix cœli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis;
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac et castos.

Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum
Semper collætetur.

Sit laus Deo Patri,
Summum Christo decus,
Spiritus Sancto,
Trinus honor unus.

BESTA PRINTCIPALETACO

URTHECO

BESTA PRINTCIPALETACO

BESPERAC.

ABENDOCO DEMBORAN.

Igandetaco Psalmoac.

Hymn. Statuta decreto, p. 173.

Antifona handiac hasten dire Abendoaren 17; bakhotcha cantatcenda bi aldiz, *Magnificat* aiticinean eta ondoan.

O Sapientia! quæ ex ore Altissimi prodiisti, attingens à fine usque ad finem, fortiter suaviterque disponens omnia; veni ad docendum nos viam prudentiæ.

18. **O** Adonai, et Dux domûs Israël! qui Moysi in igne flammæ rubi apparuisti, et ei in Sina legem dedisti; veni ad redimendum nos in brachio extento.

19. O Radix Jesse! qui stas in signum populorum, super quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabuntur; veni ad redimendum nos, jam noli tardare.

20. O Clavis David, et sceptrum domûs Israël! qui aperis et nemo claudit, claudis et nemo aperit; veni, et educ vinctum de domo carceris sedentem in tenebris et umbra mortis.

21. O Oriens! splendor lucis æternæ, et sol justitiæ; veni, et illumina sedentes in tenebris et umbra mortis.

22. O Rex gentium! Deus Israël, et Salvator, lapisque angularis, qui facis utraque unum; veni, et salva hominem quem de limo formasti.

23. O Emmanuel! Rex et legislifer noster, expectatio gentium, et desideratus earum; veni ad salvandum nos, Domine Deus noster.

ANDREDENA MARIAREN
 CONCEPCIONEA.

Dixit, *p. 165*; Laudate, *p. 169*.

LÆTATUS sum in his quæ dicta
 sunt mihi: * in domum Do-
 mini ibimus.

Stantes erant pedes nostri * in
 atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut
 civitās, * cujus participatio ejus
 in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus,
 tribus Domini, * testimonium Is-
 raël, ad confitendum nomini Do-
 mini.

Quia illic sederunt sedes in ju-
 dicio, * sedes super domum Da-
 vid.

Rogate quæ ad pacem sunt Je-
 rusalem, * et abundantia diligen-
 tibus te.

Fiat pax in virtute tua, * et
 abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos, * loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsivit bona tibi.

NISI Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere; * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum: ecce hæreditas Domini, filii; * merces fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, * ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis; * non confundetur, cùm loquetur inimicis suis in porta.

LAUDA, Jerusalem, Dominum: * lauda Deum tuum, Sion.

Quoniam confortavit seras por-

204 BESTA PRINTCIPALETACO
tarum tuarum, * benedixit filiis
tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem, *
et adipe frumenti satiat te.

Qui emittet eloquium suum ter-
ræ, * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam, *
nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut
buccellas : * ante faciem frigoris
ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et lique-
faciet ea : * flabit spiritus ejus, et
fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum
Jacob, * justitias et judicia sua
Israël.

Non fecit taliter omni nationi,
* et judicia sua non manifestavit
eis.

Ant. 5. Surge, amica mea, spe-
ciosa mea, et veni.

HYMNOA.

UNUS bonorum fons, Deus, omnium,
Quam liberali fundis opes manu!
Non antè concessis Mariam

Quot properas cumulare donis!

Inter rigentes, ceu rosa clauditur
 Spinas, et acres vincit aculeos;
 Præsens amaram virulenti
 Gratia vim fructicis retundit.

Quantùm pudicas inclyta virgines
 Præstat! remoto quæ dominam gradu
 Sequuntur, et regis parentem
 Sidereâ comitantur aulâ!

Nec Angelorum par decus: hi Deo
 Astant sedenti; fert hominem Deum
 Maria, nomen dulce matris
 Virgineo socians honori.

Regina mundi, Virgo, clientium
 Tutela, mœstis perfugium reis,
 Fer nostra Nato vota; tristem
 Non patitur Genitrix repulsam.

Sit Trinitati perpetuum decus,
 Inflicta mundo quæ miserans mala,
 In matre pignus nascituri
 Non dubium dat habere Christi. Amen.

Ÿ. Omnis gloria ejus filiæ Regis ab in-
 tus;

℞. In fimbriis aureis, circum amicta
 varietatibus.

EGUBERRI EGUNEAN.

Psalmoad Dixit, p. 165; Confitebor, p. 166; Beatus, p. 168; De Profundis, p. 26.

MEMENTO, Domine, David, *
 et omnis mansuetudinis ejus.
 Sicut juravit Domino, * votum
 vovit Deo Jacob.

Si introiero in tabernaculum
 domûs meæ, * si ascendero in lec-
 tum strati mei;

Si dederò somnum oculis meis,
 * et palpebris meis dormitationem;

Et requiem temporibus meis,
 donec inveniam locum Domino,
 * tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephra-
 ta: * invenimus eam in campis sil-
 væ.

Introibimus in tabernaculum
 ejus: * adorabimus in loco ubi
 steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem

tuam, * tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam, * et sancti tui exultent.

Propter David servum tuum, * non avertas faciem Christi tui.

JURAVIT Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam: * De fructu ventris tui ponam super sedem tuam;

Si custodierint filii tui testamentum meum, * et testimonia mea hæc quæ docebo eos;

Et filii eorum usque in seculum, * sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion; * elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in seculum seculi; * hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam: * pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutarum, * et sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David:
* paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione;
* super ipsum autem effloret
bit sanctificatio mea.

HYMNOA.

JESU, Redemptor omnium,
Summi Parentis unice,
Qui solus ante secula
Patri Deo par nasceris.

Tu nostra pax et gloria,
Spes una tu mortalium,
Intende quas tibi preces
De cordis ara fundimus.

Qui corporis nostri volens,
Nascendo formam suscipis,
Divinitatis nos simul
Das esse consortes tuæ.

Ad illud evectos decus
Tuere fratres; degener
Ne vita sontes pristinam
In vilitatem deprimat.

Hoc sancta te poscit dies,
Ortus dies tui memor,
Quâ lucido surgens thoro,
Sol verus, orbem visitas.

Nunc ergo terra, nunc polus,
Vastique tractus æquoris,
Qui te dedit, festis Patrem
Laudare certant canticis.

Et nos, perennis ô quibus
Salutis auctor nasceris,
Faustum triumphali juvat
Ornare concentu diem.

Qui natus es de Virgine, p. 175.

ψ. Hic est Deus, Deus noster in
æternum.

℞. Ipse reget nos in secula.

JONDONI ESTEBE.

Psalmoac Eguberriz beçala.

HYMNOA.

MIRIS probat sese modis
Suos in hostes charitas :
Et blandiens et increpans,
Amica semper charitas.

Qui stans perorabat sibi,
Cadens et expirans humi,
Lingua disertis sanguinis,
Suis perorat hostibus.

Audivit è cœlo Deus
Suprema verba martyris ;
Dux Saulus, et testis necis,
Necis fit ipse præmium.

Fractis jacens cervicibus,
Et sic perire lætior ;
O Christe ! dixit, suscipe
Quem pono pro te spiritum.

Tùm blanda mors amabili
Sopore clausit Inmina ;

210 BESTA PRINTCIPALETACO

Ad lucis æternæ jubar,
Exutus artus, evolat.

Servire mensis pauperum,
Id muneris quondam tui ;
Conviva nunc dignus Deo,
Mensis supernis assides.

Tu nuptiali splendidus
Tui cruoris purpurâ,
Ad immolati transyolas
Admissus Agni nuptias.

Quid non, Deus, si respicis,
Humana possunt pectora ?
Cujus triumphum pangimus,
Fac nos et exemplum sequi.

Qui natus es de Virgine, p. 175.

ψ. Dominus exaudivit eum ; ϙ. Et
de omnibus tribulationibus ejus libe-
ravit eum.

JONDONI JOANNI,
EVANGELISTA.

Psalmoad Eguberriz beçala.

HYMNOA.

SIT qui ritè canat te modò virginem,
Te scriptis celebrem dicat apostolum,
Jungat veridicis te quoque vatibus ;
Christi te cano martyrem.

Diri testis eras funeris et comes,
Votis cum Domino fixus eras cruci ;

Hoc tantum licuit tunc tibi mutuis
Respondere doloribus.

Pendens funerea Christus ab arbore,
Te matri miseræ jam sine filio,
Natum substituit: credere virginem
Quam par est tibi virgini!

Tali deposito quid pretiosius!
Mater vera Dei jam tua dicitur,
Natus jure pari dicere; mortui
Jacturam reparas Dei.

Christus vocis egens, te morientibus,
Quâ fas est, oculis discipulum docet;
Ex illa cathedra quam cruor imbuit,
Terris prædicat omnibus.

Christi fide comes, passibus æmulis
Quò te duxit amor, te liceat sequi;
Ingens ille mihi sit favor, et pati
Cum Christo simul et mori.

Sit laus summa Patri, summaque Filio;
Sit par, Sancte, tibi gloria, Spiritus;
Hæc est certa fides, fontibus è tuis
Quam divinitus hausimus. Amen.

Ÿ. Testimonia tua, Domine,
R̄. Credibilia facta sunt nimis.

JESU-CRISTO GURE JAUNAREN
CIRCUNCISIONEA.

Igandeco lehembicico lau Psalmoac, eta bortzgarrena,

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto corde meo; * quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu angelorum psallam tibi: * adorabo ad templum sanctum tuum;

Et confitebor nomini tuo super misericordia tua et veritate tua; * quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum.

In quacumque die invocavero te, exaudi me: * multiplicabis in anima mea virtutem.

Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terræ, * quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in viis Domini, * quoniam magna est gloria Domini.

Quoniam excelsus Dominus,

et humilia respicit, * et alta à longè cognoscit.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me; * et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me: Domine, misericordia tua in seculum; * opera manuum tuarum ne despicias.

HYMNOA.

VICTIS sibi cognomina
Sumant tyranni gentibus;
Tu, Christe, quantò digniùs
Ab his capis quos liberas?

Non alterum mortalibus
Ægris quod invocent datum,
Resurgerent quo mortui,
Perennè per quod viverent.

Tanti quod illi cõstitit,
Toto quod emptum sanguine,
Nostro-ne rursùm crimine,
Insana gens, delebimus?

Sacro pati pro nomine,
Summi sit instar muneris;
Amara non mors ampliùs,
Fit mors per hoc amabilis.

Tu qui vocari sustines,

214 BESTA PRINCIPALITATE

Jesus, salus mortalium,
Audi vocantes nos, tuo
Qui gloriamur nomine.

Qui natus es de Virgine, *p. 175.*

✠. Salvavit eos propter nomen suum,
℞. Ut notam faceret potentiam suam.

TRUFANIAZ.

Dixit, *p. 165*; Laudate, *p. 169.*

LAUDATE Dominum omnes gen-
tes: * laudate eum omnes po-
puli.

Quoniam confirmata est super
nos misericordia ejus; * et veri-
tas Domini manet in æternum.

Lætatus sum in his, *p. 202.*

Confitebor. . . quoniam, *p. 212.*

HYMNOA.

LINQUUNT tecta Magi principis urbis,
Et parvæ cupidis mœnia Bethleem
Votis præcipiunt; jamque sub imo
Spe subnixa fides corde triumphat.

O qui lætitiæ sensus, ut illis
Signans rursus stella refulsit;
Incumbensque domo lampade pronâ,
Infantem exhibuit matris in ulnis!

Non hîc splendet ebur, non micat au-
rum;

Non velat rutilans purpura corpus ;
 Horrens hîc stabulum, regia ; nudum
 Hîc præsepe, thronus ; purpura, panni.

Reges pompa alios dives adornet ;
 Regnantem meliùs se probat ipse
 In vili palea, pauperc cultu,
 Flectens imperio corda potenti.

Ad cunas humiles poplite curvo,
 Præsens in puero numen adorant ;
 Et nos ad puerum, digna propago,
 Patrum plena fide corda feramus.

Regi castus amor porrigat aurum,
 Castigata homini corpora myrrham ;
 Instar thuris erunt vota precesque,
 Illo thure Deum ritè fatemur.

Qui fons luminis es, gloria Patri :
 Qui miro recreas lumine gentes,
 Æqualis tibi sit gloria, Nate ;
 Amborum similis laus sit Amori. Amen.

Ÿ. Populi confitebuntur tibi, Deus,
 R̃. In æternum, et in seculum seculi.

PURIFICACIONEA.

Psalmoad Dixit, p. 165 ; Laudate, p.
 169 ; Lætatus, p. 202 ; Nisi Domi-
 nus, p. 203 ; Lauda, Jerusalem,
 p. 203.

STUPETE gentes ! fit Deus hostia :
 Se sponte legi Legifer obligat ;
 Orbis Redemptor nunc redemptus,

216 BESTA PRINTCIPALETACO

Seque piat sine labe mater.

De more matrum, Virgo puerpera
Templo statutos abstinuit dies :
Intrare sanctum quid pavebas,
Facta Dei prius ipsa templum ?

Ara sub una se vovet hostia
Triplex : honorem virgineum immolat
Virgo sacerdos, parva mollis
Membra puer, seniorque vitam.

Eheu! quot enses transadigent tuum
Pectus! quot altis nata doloribus,
O Virgo! quem gestas, cruentam
Imbuet hic sacer Agnus aram.

Christus futuro, corpus adhuc tener,
Præluit insons victima funeri :
Crescet ; profuso vir cruore,
Omne scelus moriens piabit.

Sit summa Patri, summaque Filio,
Sanctoque compar gloria Flamini ;
Sanctæ litemus Trinitati
Perpetuo pia corda cultu. Amen.

✠. Protector noster, aspice Deus.

✠. Et respice in faciem Christi tui.

JONDONI LEON,

BAYONACO APHEZPICOA.

Igandeco lehembicico lau Psal-
moac, eta bortzgarrena,

CREDIDI, propter quod locu-
tus sum ; * ego autem hu-

miliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : *
Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino * pro
omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam , *
et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam co-
ram omni populo ejus : * pretiosa
in conspectu Domini mors Sanc-
torum ejus.

O Domine ! quia ego servus
tuus ; * ego servus tuus , et filius
ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea ; * tibi
sacrificabo hostiam laudis , et no-
men Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in
conspectu omnis populi ejus , *
in atriis domûs Domini , in me-
dio tuî , Jerusalem.

ANTIFONAC.

1. Evangelii factus sum minis-
ter ; secundùm operationem vir-
tutis Dei.

2. Non enim subterfugi quo-

218 BESTA PRINTCIPALETECO
minùs annuntiarem omne consi-
lium Dei vobis.

3. Excipientes verbum cum
gaudio Spiritùs Sancti, conversi
estis ad Deum à simulacris, ser-
vire Deo vivo et vero.

4. Testis mihi est Deus quo-
modò cupiam omnes vos in vis-
ceribus Jesu-Christi; et hoc oro
ut charitas vestra magis ac magis
abundet.

5. Et nunc commendo vos Deo
et verbo gratiæ ipsius, qui po-
tens est ædificare et dare hære-
ditatem in sanctificatis omnibus.

Capitula. Fratres, magis sata-
gite, ut per bona opera certam
vestram vocationem et electionem
faciatis; hæc enim facientes non
peccabitis aliquandò: dabo autem
operam et frequenter habere vos
post obitum meum, ut horum me-
moriã faciatis.

Besperaco HYMNOA.

AUDIAT tellus faveatque cœlum;
En dies festus rediit Leoni,

Quo pios cantus decet atque sacras
Pangere laudes.

Hunc sinu fovit pietas benigno,
Hunc fides custos clypeo potenti
Induit, puris adolevit intus
Gratia flammis.

Inclytis fulgens titulis, avitum
Sponte proculcat decus ; atque grandi
Cuncta dum sordent animæ, fit unus
Omnia Christus.

Mundus incassum juveni superbos
Explicat fastus : pia vota cœlum
Ambiunt, illic meliore splendet
Stemma nitore.

Hinc juvat Christi pretiosa ferre
Probra ; sed virtus latitare nescit,
Luce diffusâ radians ad altos
Surgit honores.

Dum vovet sese pecori tuendo,
Tota portentis celebratur ætas ;
Donec optatam liceat parare
Morte coronam.

Summa laus summo sit ubique Patri,
Summa laus summo sit ubique Nato ;
Par sit amborum tibi laus per omne,
Spiritus, ævum. Amen.

ψ. Populus qui creabitur laudabit Do-
minum :

℞. Quia prospexit de excelso sancto
suo.

Eguneco HYMNOA.

CIVEM receptum cœlites
 Astris Leonem dùm canunt,
 Nos personemus inclytum
 Festis triumphum cantibus.

Hic morte felici novum
 Cruci trophæum condidit,
 Et quam reduxit finibus
 Nostris salutem sancit.

Quid Maurus infandis parat
 Delere cœdibus fidem?
 Surget per orbem pulchrior
 Suis renascens cladibus.

Beata tellus, quam Leo
 Fuso sacravit sanguine,
 Fructus perennes edocens
 Sinu feraci fundere.

Æternè regnantis comes
 Agni, tuum ne deseras
 Gregem; minaces comprime
 Sævi draconis impetus.

Da, Christe, tanti militis
 Pugnare terris æmulos;
 Da, quod supernis sedibus
 Tenet, mereri præmium.

Sit Trinitati gloria,
 Potente dextrâ quæ suos
 Gaudet tueri martyres,
 Jugique palmâ cingere. Amen.

℣. Anima mea Domino vivet:

℞. Et semen meum serviet ipsi.

JESU-CRISTOREN
ANNUNTIACIONEA.

Dixit Dominus, *pag. 165*; Laudate,
pueri, *pag. 169*; Lætatus, *pag. 202*;
Nisi Dominus, *pag. 203*; Lauda Je-
rusalem, *pag. 203*.

HYMNOA.

HÆC illa solemnis dies,
Dies salutis nuntia,
Quâ missa cœlo tristibus
Venêre terris gaudia.

Unius omnes crimine,
Casu gravi lapsi sumus :
Ut ipse lapsos erigat,
Descendit in terras Deus.

Qui, Patris æterno sinu,
Æterna proles nascitur,
Obnoxius fit tempori,
Sinum nec horret Virginis.

Mortale corpus induit,
Orbi piando victimam,
Ut innocenti sanguine
Scelus nocentûm diluat.

Qui cuncta complet numine,
Nostros se in artus colligit :
Ut nos reducat ad Deum,
Est ipse nobiscum Deus.

222 BESTA PRINTCIPALLETACO

† Mundo Redemptor qui venis,
Fili, tibi laus maxima
Cum Patre; nec tibi minor
Laus, utriusque Spiritus. Amen.

Ÿ. Misericordia et veritas obviave-
runt sibi:

℞. Justitia et pax osculatæ sunt.

BAZCO EGUNEAN.

Igandeco Psalmoac.

HYMNOA.

VICTIMÆ Paschali laudes immolent Chris-
tiani.

Agnus redemit oves; Christus innocens
Patri reconciliavit peccatores.

Mors et vita duello conflixere miran-
do: dux vitæ mortuus, regnat vivus.

Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?
Sepulchrum Christi viventis, et gloriam
vidi resurgentis,

Angelicos testes, sudarium et vestes.

Surrexit Christus spes mea; præcedet vos
in Galilæam.

Scimus Christum surrexisse à mortuis
verè; tu nobis, victor Rex, miserere.
Amen.

BAZCO ÇAHAR EGUNEAN.

*Igandeco Psalmoac.**Hymnoa, Forti tegente, pag. 178.*

Ÿ. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii :

℞. Propterea populi confitebuntur tibi
in æternum.

JONDONI SALBATORE

EGUNEAN.

Psalmoac Dixit, pag. 165; Confitebor, pag. 166; Laudate, pag. 169; Lætatus, pag. 202; Confitebor. . . . quoniam, pag. 212.

HYMNOA.

OPUS peregristi tuum :

O Te, Christe, victorem necis,
Æterna, quam reliqueras,
Cœlo reposcit gloria.Jam nube vectus fulgidâ,
Terras jacentes despicias :
Educta longo carcere,
Regem sequuntur agmina.Mirante turmâ cœlitum,
Panduntur æternæ fores ;
Ovansque sublimem Patris,
Homo Deus, scandis thronum.Illic Patronus, Pontifex,
Pacis sequester, quem tua

Semel profudit charitas,
Offerre pergis sanguinem.

Illinc adornas et foves
Ecclesiam sponsus tuam ;
Cunctisque vitam dividis,
Infusa ceu mens, artubus.

Illinc tot inter prælia
Periclitantem sustines ;
Das militanti vincere,
Palmam triumphanti paras.

Quò, Christe, præcedis caput,
Huc integrum corpus vocas ;
Vestigiis tritam tuis,
Fac membra sectentur viam.

† Qui victor ad cœlum redis,
Jesu, tibi sit gloria,
Cum Patre, cumque Spiritu,
In sempiterna secula. Amen.

ψ. Excelsus super omnes gentes Do-
minus ; R̄. Et super cœlos gloria ejus.

MENDECOSTE EGUNEAN.

HYMNOA.

V^{ENI}, creator Spiritus,
Mentes tuorum visitâ ;
Imple supernâ gratiâ,
Quæ tu creasti pectora.

Qui Paracletus diceris,
Donum Dei altissimi,

Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longiùs,
Pacemque dones protinùs :
Ductore sic te prævio
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Sit laus Patri, laus Filio,
Par sit tibi laus, Spiritus,
Afflante quo mentes sacris
Lucent et ardent ignibus. Amen.

HYMNOA.

Quò vos Magistri gloria, quò salus
Invitat orbis, sancta cohors, Dei
Portate verbum : vos reposit
Prima seges, pia cura fratrum.

Proh ! quanta messis protinùs extitit !
Ter mille verbum concipiunt viri ;
Deoque maturante, reddunt
Multiplicem, bona terra, fructum.

226 BESTA PRINTCIPALETACO

Compuncta passim pectora fletibus
Mœrent amaris, atque piaculo
Ardent salutaris lavacri,
Præteritas abolere labes.

At non Hebræis limitibus sacer
Hærebit ardor : sol habitabiles
Quà lustrat oras, hæc triumphis
Materies patet ampla vestris.

Jam mille divûm templa solo ruunt,
Cedit superbæ vis sapientiæ :
Cedunt tyranni, victa cedit
Carnificum rabies furentûm.

Novum potentis gratia Spiritûs
Creavit orbem : nos quoque, nos tuæ
Succendat ardor charitatis,
Alme D̄eus, renovetque totos.

Sit summa Patri, summaque Filio,
Sit, Sancte, compar laus tibi, Spiritus,
Quo dura mitescunt, novasque
Concipiunt pia corda flammæ. Amen.

Ÿ. Confirma hoc, Deus, quod opera-
tus es in nobis, R̄. A templo tuo in Je-
rusalem.

TRINITATECO IGANDEAN.

HYMNOA.

TER sancte, ter potens Deus,
Incomprehensa Trinitas ;
O lux perennis ! propriis
O ter beata gaudiis !

O vera semper Unitas!
 O una semper Veritas!
 O sancta semper, quæ bonum
 Diffundis omne, Charitas!

Te densa circum nubila,
 Te circum inaccessum jubar,
 Quod intus ardent Angeli
 Circum trementes cernere.

Te confitetur in tuo
 Et plebs renata nomine;
 Firmâque prælibat fide
 Amor quod ambit præmium.

Da posse quod jubes, Pater;
 Da scire, Fili, quod doces;
 Fac corde toto, Spiritus,
 Nos velle quod probas bonum.

Præsta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Sancto simul cum Spiritu,
 Regnans per omne seculum. Amen.

✠. Benedictum nomen majestatis
 ejus in æternum; ✠. Et replebitur ma-
 jestate ejus omnis terra.

BESTA BERRI EGUNEAN.

Psalmiac Dixit, p. 165; Confite-
 bor, p. 166; Credidi, p. 216.

BEATI omnes qui timent Do-
 minum, * qui ambulant in
 viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis, * beatus es, et benè tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans, * in lateribus domûs tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum, * in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo * qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion; * et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israël.

Lauda, Jerusalem, *p. 203.*

HYMNOA.

PANGE, lingua gloriosi
 Corporis mysterium,
 Sanguinisque pretiosi,
 Quem in mundi pretium,
 Fructus ventris generosi,
 Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
 Ex intacta Virgine,
 Et in mundo conversatus,
 Sparso verbi semine,
 Sui moras incolatûs
 Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ
 Recumbens cum fratribus,
 Observatâ lege plenè
 Cibis in legalibus,
 Cibum turbæ duodenæ
 Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum,
 Verbo carnem efficit.
 Fitque sanguis Christi merum;
 Et si sensus deficit,
 Ad firmandum cor sincerum
 Sola fides sufficit.

Tantum ergo sacramentum
 Veneremur cernui,
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui:
 Prestet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitori Genitoque
 Laus et jubilatio;
 Salus, honor, virtus quoque,
 Sit et benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

✠. Panem de cœlo præstitisti illis,
 ✠. Omne delectamentum in se habentem.

JONDONI JOANNI-BAPTISTA.

HYMNOA.

Quid moras nectis? Domino jubenti
 Cede: qui sacro lavat igne corda,

230 BESTA PRINCIPALITATE

Hic tuis ardet manibus, Joannes,
Amne lavari.

Quis fuit sensus tibi, cum videres
Supplicis ritu dare colla pronum,
Cui pedum summo reputes honori
Solvere lora?

Cernis ut nimbo rutilante, Christo
Spiritus, Patris comitante voce,
Incubat; sese Triadisque tota
Pandit imago.

Diligens instas operi minister;
Victimam mundi scelus auferentem
Prædicas Agnum, digitoque fidus
Indice monstras.

Immemor laudis propriæ, magistro
Debitos Christo properas alumnos
Reddere; ardebas minui, decebat
Crescere Christum.

Nec fidem vitæ sat erit probasse;
Vindicem læsi rigidum pudoris
Te manet carcer; Domino cruentâ
Morte præibis.

Lætus æternum celebret Parentem
Orbis; æternum celebret Parentis
Filius; par sit tibi laus per omne,
Spiritus, ævum. Amen.

ψ. Loquebar de testimoniis tuis, Do-
mine; Ϡ. Et non confundebam.

J. PETRI ET PAULO,
APOSTOLUAC.

HYMNOA.

TANDEM laborum, gloriosi Principes,
Fructum tenetis : fana passim cor-
ruunt;

Quin ipsa latè Roma, victrix gentium,
Se christiano jam stupet subdi jugo.

Sævitur tyrannus, at triumphant vic-
timæ :

Alter per ensem victor, alter per cru-
cem,

Cœlo coronam laureati possident,
Fususque sanguis Christianos seminat.

Superba sordent Cæsares cadavera,
Quæis urbs litabat impiï cultûs ferax ;
Apostolorum gloriatur ossibus,
Fixamque adorat collibus suis Crucem.

Nunc, ô cruore purpurata nobili,
Novisque felix, Roma, conditoribus,
Horum trophæis aucta, quantò veriùs
Regina fulges, orbe toto civitas !

Sit sempiterno sempiterna laus Patri :
Sit sempiternum Filio Patris decus ;
Qui nectis ambos, æquus ambobus, tibi,
Divine, sit laus sempiterna, Spiritus.

Amen.

℞. Principes populorum congregati
sunt ℞. Cum Deo Abraham.

ANDREDENA MARIA

ABOSTUCOA.

Psalmoc Dixit, p. 165; *Laudate*, p. 169; *Lætatus*, p. 202; *Nisi Dominus*, p. 203; *Lauda Jerusalem*, p. 203.

HYMNOA.

O vos ætherei, plaudite, cives;
 Hæc est illa dies clara triumpho,
 Quâ matrem placidâ morte solutam
 Natus sidereâ suscipit aulâ.

Quæ non, Virgo, tibi dona rependit?
 Cœli divitias explicat omnes;
 Verbum vestieras carne; vicissim
 Te Verbum proprio lumine vestit.

Qui velo latuit carnis, aperti
 Pleno te satiat Numinis haustu;
 Et quem virgineo lacte cibasti,
 In jugem tibi dat se Deus escam.

O concessa tibi quanta potestas!
 Per te quanta venit gratia terris!
 Cunctis cœlitibus celsior una,
 Solo facta minor, Virgo, Tonante.

Quæ Regina sedes proxima Christo,
 Alto de solio vota tuorum
 Audi, namque potes flectere Natum,
 Virgo mater; amas nos quoque natos.

Divinæ Soboli qui dare matrem
 In terris voluit, gloria Patri;

Cujus Virgo parens, gloria Nato;
 Quo fecunda, tibi gloria, Flamen. Amen.

☩. Posuisti, Domine, in capite ejus
 coronam, ☩. De lapide pretioso.

ANDREDENA MARIA

BURULUCOA.

Ama Birjinaren Besperetaco Psalmoac.

Hymnoa Unus bonorum, p. 204.

☩. Vultum tuum deprecabuntur

☩. Omnes divites plebis.

ELIÇAREN

DEDICACIONEA.

Psalmoac Lætatus, p. 202; Nisi
 Dominus, p. 203; Memento,
 p. 206; Juravit, p. 207.

SUPER flumina Babylonis illic
 sedimus et flevimus, * cùm
 recordaremur Sion.

In salicibus in medio ejus, *
 suspendimus organa nostra.

Quia illic interrogaverunt nos,
 qui captivos duxerunt nos, * ver-
 ba cantionum.

Et qui abduxerunt nos : * Hymnum cantate nobis de canticis Sion.

Quomodo cantabimus canticum Domini * in terra aliena ?

Si oblitus fuero tuum, Jerusalem, * oblivioni detur dextera mea.

Adhæreat lingua mea faucibus meis, * si non meminero tuum ;

Si non proposuero Jerusalem * in principio lætitiæ meæ.

Memor esto, Domine, filiorum Edom, * in die Jerusalem.

Qui dicunt : Exinanite, exinanite * usque ad fundamentum in ea.

Filia Babylonis misera ; * beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuisti nobis.

Beatus qui tenebit, * et allidet parvulos tuos ad petram.

Lauda, Jerusalem, *p. 203.*

HYMNOA.

ECCE sedes hic Tonantis,

ECCE cœli janua ;

Hic sacerdos, ara, templum,

Hic Deus fit hostia ;
 Incruentâ morte jugis
 Hic amor litat Deum.

Qualis ara, quanta sedes,
 Ipsius capax Dei!
 Quem, nec universa terra,
 Omne nec cœlum capit,
 Orbe parvo se coarctans,
 Hic latere sustinet.

Quàm libenter hic pudicis
 Inserit se cordibus!
 Hic amantis tota Christi
 Exerit se charitas ;
 Hic Pater caros sedere
 Gestit inter filios.

Hinc facesse, quem profana
 Polluit contagio ;
 Neu sacrum transire limen
 Inquinatus audeas ;
 Ultor adstat cum flagellis
 Puniens sontes Deus.

Sit perennis laus Parenti,
 Sit perennis Filio ;
 Laus tibi, qui nectis ambos,
 Sit perennis, Spiritus,
 Chrisma cujus nos inungens
 Viva templa consecrat. Amen.

Ÿ. Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei;
 R. Sicut lætantium omnium habitatio est
 in te.

SAINDU GUCIEN BESTA.

HYMNOA.

CŒLO quos eadem gloria consecrat,
 Terris vos eadem concelebrat dies :
 Læti vestra simul præmia pangimus,
 Duris parta laboribus.

Jam vos pascit amor, nudaque veritas ;
 De pleno bibitis gaudia flumine ;
 Illic perpetuam mens satiat sitim
 Sacris ebria fontibus.

Altis secum habitans in penetralibus,
 Se Rex ipse suo contuitu beat ;
 Illabensque, suû prodigus, intimis
 Sese mentibus inserit.

Altari medio cui Deus insidet,
 Agni fumat adhuc innocuus cruor ;
 Quæ mactata Patri se semel obtulit,
 Se jugis litat hostia.

Pronis turba senum cernua frontibus,
 Inter tot rutili fulgura luminis,
 Regnanti Domino devovet aurea,
 Quæ ponit, diademata.

Gentes innumeræ, conspicuæ stolas
 Agni purpureo sanguine candidas,
 Palmis læta cohors, cantibus æmulis
 Ter sanctum celebrant Deum.

Sit laus summa Patri, summaque Filio ;
 Sit par, Sancte, tibi laus quoque, Spiritus,

Qui das pro meritis, optimus arbiter,
Te totum simul omnibus. Amen.

ψ. In lumine tuo videbimus lumen;
℞. Prætende misericordiam tuam scientibus te, Domine.

HILEN BESPERAC.

DILEXI, quoniam exaudiet Dominus * vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi, * et in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis, * et pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem et dolorem inveni; * et nomen Domini invocavi.

O Domine! libera animam meam: * misericors Dominus, et justus, et Deus noster miseretur.

Custodiens parvulos Dominus: * humiliatus sum, et liberavit me.

Convertere, anima mea, in requiem tuam; * quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte, * oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.

Placebo Domino, * in regione
vivorum. Requiem.

AD Dominum, cum tribularer,
clamavi; * et exaudivit me.

Domine, libera animam meam
à labiis iniquis, * et à lingua do-
losa.

Quid detur tibi aut quid appo-
natur tibi, * ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ, * cum
carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus me-
us prolongatus est! habitavi cum
habitantibus Cedar; * multum in-
cola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem,
eram pacificus: * cum loquebar
illis, impugnabant me gratis.

LEVAVI oculos meos in mon-
tes, * undè veniet auxilium
mihi.

Auxilium meum à Domino, *
qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotionem pe-
dem tuum; * neque dormitet qui
custodit te.

Ecce non dormitabit neque dormiet, * qui custodit Israël.

Dominus custodit te; Dominus protectio tua * super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te, * neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: * custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum, * ex hoc nunc et usque in seculum.

De profundis, *p. 20.* Confitebor tibi. . . . quoniam, *p. 212.*

LAUDA, anima mea, Dominum: laudabo Dominum in vita mea; * psallam Deo meo quamdiù fuero.

Nolite confidere in principibus, * in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus ejus, et revertetur in terram suam: * in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cujus Deus Jacob adju-
tor ejus, spes ejus in Domino
Deo ipsius, * qui fecit cœlum et
terram, mare et omnia quæ in eis
sunt.

Qui custodit veritatem in secu-
lum, facit judicium injuriam pa-
tientibus, dat escam esurientibus.

Dominus solvit compeditos: *
Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos: * Domi-
nus diligit justos.

Dominus custodit advenas: pu-
pillum et viduam suscipiet; * et
vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in secula,
Deus tuus, Sion, * in generatio-
nem et generationem.

Requiem æternam, &c.

ψ. Requiescant in pace. R. A-
men.

ψ. Domine, exaudi, &c. R. Do-
minus vobiscum, &c.

Oracionea. Fidelium, Deus,
omnium conditor et redemptor,
animabus famulorum famularum-

que tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis, &c.

*Jaincoaren misericordia galdet-
ceco*

OTHOITÇA.

DOMINE, non secundum peccata nostra quæ fecimus nos, neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Adjuva nos, Deus salutaris noster, et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Ÿ. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R̄. Et salutare tuum da nobis.

ERREGUERENTÇAT OTHOITÇA.

EXAUDIAT te Dominus in die tribulationis : * protegat te nomen Dei Jacob.

Mittat tibi auxilium de sancto, * et de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificii tui; * et holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum, * et omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo, * et in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas : * nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cœlo sancto suo ; * in potentatibus salus dexteræ ejus.

Hi in curribus, et hi in equis; * nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

Ipsi obligati sunt, et ceciderunt; * nos autem surreximus et erecti sumus.

Domine, salvum fac Regem; * et exaudi nos in die quâ invocaverimus te.

Oracionea. Quæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus Rex noster N. . . ., qui tuâ miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, vitiorum monstra devitare, hostes superare, et ad te qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire. Qui vivis, &c.

TE Deum laudamus : te Dominum confitemur.

Te, æternum Patrem, omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, tibi Cœli et universæ Potestates,

Tibi Cherubim et Seraphim, incessabili voce proclamant :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.

244 BESTA PRINTCIPALETACO

Pleni sunt cœli et terra majestatis gloriæ
tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat exercitus,
Te per orbem terrarum sancta confitetur
Ecclesia,

Patrem immensæ majestatis;
Venerandum tuum verum et unicum Fi-
lium,

Sanctum quoque paracletum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus homi-
nem; non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo, aperuisti cre-
dentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria
Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, famulis tuis subveni,
quos pretioso sanguine redemisti.

Æternâ fac cum sanctis tuis, in gloria
numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, et
benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, et extolle illos usque in
æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in seculum,
et in seculum seculi.

Dignare, Domine, die isto, sine peccato,
nos custodire.

Miserere nostrî, Domine, miserere nostrî.
Fiat misericordia tua, Domine, super nos,
quemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi; non confundar
in æternum.

HYMNOA.

STABAT mater dolorosa,
Juxta crucem lacrymosa,
Dum pendebat Filius.

Cujus animam gementem,
Contristantem et dolentem,
Pertransivit gladius.

O quàm tristis et afflicta
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti!

Quæ mœrebat et dolebat,
Et tremebat cùm videbat
Nati pœnas inclyti!

Quis est homo qui non fleret,
Christi Matrem si videret
In tanto supplicio?

Quis posset non contristari
Piam Matrem contemplari
Dolentem cum Filio?

Pro peccatis suæ gentis,
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem Natum,
 Morientem desolatum,
 Dum emisit spiritum.

Eia, Mater, fons amoris,
 Me sentire vim doloris,
 Fac ut tecum lugeam!

Fac ut ardeat cor meum
 In amando Christum Deum,
 Ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas,
 Crucifixi fige plagas
 Cordi meo valide.

Tui Nati vulnerati,
 Jam dignati pro me pati,
 Pœnas mecum divide.

Fac me verè tecum flere
 Crucifixo condolere,
 Donec ego vixero.

Juxta Crucem tecum stare,
 Te libenter sociare,
 In planctu desidero.

Virgo virginum præclara,
 Mihi jam non sis amara,
 Fac me tecum plangere.

Fac ut portem Christi mortem,
 Passionis ejus sortem,
 Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari,
 Cruce hac inebriari,
 Ob amorem Filii.

Inflammatum et accensum,
Per te, Virgo, sum defensus,
In die iudicii.

Fac me cruce custodiri,
Morte Christi præmuniri,
Confoveri gratiâ.

Quando corpus morietur,
Fac ut animæ donetur
Paradisi gloria. Amen.

ψ. Tuam ipsius animam doloris gla-
dius pertransivit; Ϟ. Ut revelentur ex
multis cordibus cogitationes

STABAT MATER *escoaraz.*

A MA dolozez bethea,
A Cein nigarrez mainhatua,
Gurutcearen azpian.

Semea han itçaturic,
Odoletan hedaturic,
Ikhusten çuenean.

Haren bihotz dolorosa,
Triste malenconiosa,
Trencaturic çagoen.

Seme bacoitch haren penac,
Ecin conda ditiesquenac,
Cituela gogoan.

Ama haren bihotz mina.
O pena handi hetaric eguina,
Erran ahal daiteque!

Çagoela nigarretan,
Dolozeco pena hetan,
Ikhusiric Semea.

148 BESTA PRINTCIPALETACO

Nor liçateque guiçona ,
Ikhusiric Ama ona ,
Eta haren dolua ?

Elegoque nigarretan ,
Ikhusiric plainu hetan ,
Amarequin Semea.

Gu-gatic Salbatçailea ;
Jainco Jaunac igorria ,
Ikhusi du cehatcen.

Dolorezco Semea ,
Sabelean ekharria ,
Egun akhabatcen.

Oi, Ama desolatua !
Çein nigarrez mainhatua ,
Gurutcearen azpian ?

Oi, Ama desolatua !
Çure-gana amoratua ,
Nigar eraguin daçu.

Jesus dudan bihotcean ,
Ni naicen haren gracion ,
Othoitz eguin eçaçu.

Çauri hec bihotcean ,
Partituric Gurutcean ,
Ditudan nic eguiçu.

Seme Jaunaren penetan ,
Ni-gatic sofritu hetan ,
Partale eguin naçaçu.

Eguiçu nigar bedere ,
Daguidan nic bethi ere ,
Bici naicen artean.

Plainus egon nahi nauçu
 Çurequin placer baduçu ,
 Gurutcearen aldean.

Birjinaric ederrena ,
 Andreetan guehiena ,
 Othoi maita naçaçu.

Çurequin itça , eta
 Dolorezco çaurietan
 Gorde naçaçu.

Hec bihotcean sarthuric,
 Amudioz chispilduric ,
 Bici naicen munduan.

Çutaz naicen defendatu,
 Othoi , Ama gomendatu ,
 Azquen jujamenduan.

Içanen Jesus ikhusiric ,
 Gurutceaz libraturic ,
 Dudan haren graciaç.

Hartuz gueroz herioac ,
 Othoi , arimac Jaingoicoaz ,
 Duen Parabisua. Halabiz.

Oracionea. Interveniat pro no-
 bis , quæsumus , Domine Jesu-
 Christe , nunc et in hora mortis
 nostræ apud tuam clementiam ,
 beata Virgo Maria Mater tua , cu-
 jus sacratissimam animam in ho-
 ra tuæ passionis doloris gladius

250 BESTA PRINCIPALITATE
pertransivit; per te, Jesu-Christe,
Salvator mundi. Qui vivis, &c.

INVIOLATA, integra et casta es, Maria,
Quæ es effecta fulgida cœli porta.

O Mater alma Christi carissima!

Suscipe pia laudum præconia.

Nostra ut pura pectora sint et corpora,
Te nunc flagitant devota corda et ora.

Tua per precata dulcisona,
Nobis concedas veniam per secula.

O Benigna! ô Regina! ô Maria!
Quæ sola inviolata permansisti.

✠. Post partum, Virgo, inviolata per-
mansisti. ✠. Dei Genitrix, intercede pro
nobis.

BESTA BERRICO OCTAVA GUCICO.

LAUDA, Sion, Salvatorem;
Lauda ducem et pastorem,
In hymnis et canticis.

Quantum potes, tantum aude,
Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis,
Panis vivus et vitalis,
Hodiè proponitur.

Quem in sacræ mensa cœnæ,
Turbæ fratrum duodenæ
Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora ;
Sit jucunda, sit decora
Mentis jubilatio.

Dies enim solemnis agitur,
In qua mensæ prima recolitur
Hujus institutio.

In hac mensa novi regis
Novum Pascha novæ legis
Phase vetus terminat.

Vetustatem novitas,
Umbram fugat veritas,
Noctem lux eliminat.

Quod in cœna Christus gessit,
Faciendum hoc expressit,
In suî memoriam.

Docti sacris institutis,
Panem, vinum, in salutis
Consecramus hostiam.

Dogma datur christianis,
Quod in carnem transit panis,
Et vinum in sanguinem.

Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus,
Signis tantùm et non rebus,
Latent rex eximiæ

Caro cibus, sanguis potus :
Manet tamen Christus totus,
Sub utraque specie.

A sumente non concisus,
Non confractus, non divisus,
Integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille;
Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inæquali,
Vitæ vel interitus.

Mors est malis, vita bonis:
Vide paris sumptionis
Quam sit dispar exitus!

Fracto demum sacramento
Ne vacilles, sed memento,
Tantum esse sub fragmento,
Quantum toto tegitur.

Nulla rei fit scissura,
Signi tantum fit fractura,
Quam nec status, nec statura
Signati minuitur.

Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatorum,
Verè panis filiorum,
Non mittendus canibus.

In figuris præsignatur,
Cum Isaac immolatur:
Agnus Paschæ deputatur,
Datur manna patribus.

Bone Pastor, panis vere,
Jesu, nostri miserere;
Tu nos pasce, nos tuere;

Tu nos bona fac videre
In terra viventium.

Tu, qui cuncta scis et vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tuos ibi commensales,
Cohæredes et sodales
Fac sanctorum civium. Amen.

Sacramendu Sainduaren
ADORACIONEA.

LAUDA çagun misterio handia,
L Jainco Jaun bat hostian estalia,
Çuec aingueruac ceruco gorthean,
Adora çaçue gure Erreguea.

Guiçon Jainco, gure Salbatçailea,
Mundu, ceru gucien eguilea;
Jauts çaute cerutic, Jesus dibinoa,
Iguçu çure escuz, benedicionea.

Amudio gloria immortala,
Aita, Seme, Izpirituac dutela,
Ohore hirurec, batasun bcrean,
Orai eta betli eternitatean.

Sacramendu Sainduaren ohoretan.

O Salutaris Hostia!
Quæ cœli pandis ostium,
Bella premunt hostilia:
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

O quàm suavis est, Domine, Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito esurientes repleas bonis, fastidiosos divites dimittens inanes!

ψ. Panem de cœlo præstitisti illis, R. Omne delectamentum in se habentem.

Ant. O Sacrum convivium! in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur. Alleluia.

ψ. Cibavit eos ex adipe frumenti; R. Et de petra melle saturavit eos.

APOSTOLUEN HYMNOA.

QUEM misit in terras Deus,
 Q Ut morte nos servet suâ,
 Amoris hîc fidos sui
 Vos eligit vicarios.

Occisus Agnus à lupis,
 Vos misit agnos ad lupos;
 Mores ferinos exuunt,
 Agni repentè de lupis.

Quæ victimarum cædibus
Tellus madebat impiis,
Vestris eam sudoribus,
Vestro piastis sanguine.

Hoc rore facta pinguior,
Quot illa fructus protulit!
Quæ, quanta surrexit seges!
Et ista nos seges sumus.

Quam si bonus respexeris,
Qui das rigatis crescere;
Frumenta nos cœlestibus
Matura condas horreis.

Uni sit et trino Deo
Suprema laus, summum decus,
De nocte qui nos ad suæ
Lumen vocavit gloriæ. Amen.

✠. Principes populorum congregati
sunt ✠. Cum Domino Abraham.

MARTIR BATENTÇAT HYMNOA.

FELIX morte tuâ, qui cruciatibus
Cœlo difficilem rumpere amas viam,
Et signare cruore,
Quam Christo dederas fidem.
Pœnis victa quibus deficeret fides,
Tu pœnas avidâ mente præoccupas;
Cui non sufficit una,
Ambis innumeras neces.

Te pro lege sua magnanimum mori,
Te Christus pugilem spectat ab æthere:

256 BESTA PRINTCIPALETACO

Ne succumbere possis,
Tecum prælia sustinet.

Et nos delicias, vana per otia,
Gens infida Deo, quærimus anxii:

Quid torpemus? inertes
Sanguis Martyris excitat.

Patri maxima laus, maxima Filio;
Sit par, Sancte, tibi gloria, Spiritus,
Quo donante, coronam
Invictus pugil obtinet. Amen.

✠. Justus, cum ceciderit, non colli-
detur; ✠. Quia Dominus supponit ma-
num suam.

Hainitz Martirentçat

HYMNOA.

CHRISTI Martyribus debita nos decet,
Virtutis memores, promere cantica;
Quos nec blanditiis, nec potuit minis
Fallax vincere seculum.

Cœlestis patriæ mens inhians bonis,
Mundi spernit opes, fluxaque gaudia:
Vitæ quin etiam, præ Domini lucro,
Jacturam facilem putant.

Non vultus metuunt carnificum truces,
Foetas suppliciis despiciunt manus:
Enses, flagra, rotas, omnia perpeti
Victrix edocuit fides.

O incredibilem vim patientiæ!
Non, artus laceros qui cruciat dolor,
Extorquet gemitum, non querimoniam
Agnis mitibus elicit.

Ergo nunc propior, Christe, tibi sedet
 Palmis turba nitens usque virentibus,
 Victorumque gerens premia, nobiles
 Multo sanguine laureas.

Sit laus summa Patri, summaque Filio;
 Sit par, Sancte, tibi gloria, Spiritus,
 Cujus præsidio prælia sustinent,
 Contemptâ nece, Martyres.

✠. Viriliter agite, et confortetur cor
 vestrum, ✠. Omnes qui speratis in Do-
 mino.

DIES iræ, dies illa,
 Crucis expandens vexilla,
 Solvet seclum in favilla!

Quantus tremor est futurus,
 Quando judex est venturus,
 Cuncta strictè discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
 Per sepulchra regionum,
 Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
 Cùm resurget creatura,
 Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
 In quo totum continetur;
 Undè mundus judicetur.

Judex ergo cùm sedebit,
 Quidquid latet apparebit:
 Nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus?
 Quem patronum rogaturus,
 Cùm vix justus sit securus?

Rex tremendæ majestatis,
 Qui salvandos salvas gratis,
 Salva me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie,
 Quòd sum causa tuæ viæ;
 Ne me perdas illâ die.

Quærens me, sedisti lassus;
 Redemisti, crucem passus:
 Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
 Donum fac remissionis
 Ante diem rationis.

Ingemisco tanquam reus,
 Culpâ rubet vultus meus:
 Supplicanti parce, Deus.

Peccatricem absolvisti;
 Et latronem exaudisti;
 Mihi quoque spem dedisti.

Preces meæ non sunt dignæ,
 Sed tu bonus fac benignè,
 Ne perenni cremer igne.

Inter oves locum præsta,
 Et ab hædis me sequestra,
 Statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis,
 Flammis acribus addictis,
 Voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
 Cor contritum quasi cinis;
 Gere curam mei finis.

Lacrymosa dies illa,
 Quâ resurget ex favilla
 Judicandus homo reus!
 Huic ergo parce, Deus.

Pie Jesu, Domine,
 Dona eis requiem. Amen.

GAUDEAC.

GAUDE, Virgo Mater Christi,
 Quæ per flamen concepisti,
 Gabriele nuntio.

Gaude, quia Deo plena,
 Peperisti sine pœna,
 Cum pudoris lilio.

Gaude Magos advenisse,
 Aurum, thus, mirrham tulisse
 Tuo Unigenito.

Gaude Christo moriente,
 Quia ipso triumphante,
 Nostra fuit redemptio.

Gaude quia tui Nati,
 Quem dolebas mortem pati,
 Fulget resurrectio.

Gaude Christo ascendente,
 Qui in cœlum te vidente,
 Motu fertur proprio.

Gaude quæ post ipsum scandis,
 Et est honor tibi grandis,

260 BESTA PRINTCIPALETACO

In cœli palatio;
Ubi fructu ventris tui,
Per te nobis detur frui,
In perenni gaudio. Amen.

*JONDONI LEON, Aphezpicu eta
Martir, Bayonaco Hirico eta
Diocesaco Patroinari, Emaste
içorrentçat OTHOITÇA.*

SAN LEON, Saindu handia, gure arbasoen Apostolu içan çaren beçala, orai ere (heien fedetic mēdratuac garen arren) Jainco gucz misericordiosa-ganic ardiesten darozquigutçun laguntça handien ariaz, gure Apostolu içatetic guelditu ez çarena : çure arartecotasun botheretsurat dut errecurso nahiz enetçat, nahiz dakharquedan fruituarentçat ; içan deçantçat mundurat urusqui eman duquedan ondoan, bathaioco ur sainduan, graciarat berriz sortceco çoriona. Çure othoitcez eguçu, gure lehen burasoen crima della causa, emastequiac erditcean

jasaterat condenatuac içan garen
 doloreac eta penac, içan daquiz-
 quidan arinduac eta laburtuac.
 Orai-danic hec guciac ofritcen da-
 rozquitçut Jesu-Cristo gure Jau-
 nari presentatceco, bere pasione-
 an eta gurutcearen gainean berac
 jasan dituenequin bat eguiteco ;
 balia daquizquidantçat, arren, ene
 bekhatuen barkhamendutan, eta
 ene haur hunen salbamendutan.
 Çure proteccicnearen azpian ema-
 ten dut, nerequin batean ; eta er-
 requeritcen çaitut Jaincoa-ganic
 batari eta bertceari ardiesteaz, ha-
 ren manamenduen arabera bicit-
 ceco, eta çuc predicatu darocu-
 çun fedearen maximac haltoqui
 aguertceco eta gure baitan eçagut
 arazteco, gracia, finean helgaite-
 centçat bicitce eternalerat. Hala-
 biz.

ÇAZPI PSALMU

PENITENTCIALAC.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me, * neque in ira tua corripias me.

Miserere meî, Domine, quoniam infirmus sum: * sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè; * sed tu, Domine, usquequò?

Convertere, Domine, et eripe animam meam; * salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tuî: * in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, * lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus; * inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me, omnes qui operamini iniquitatem, * quoniam exaudivit Dominus vocem fletûs mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam: * Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei; * convertantur et erubescant valdè velociter.

BEATI quorum remissæ sunt iniquitates, * et quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum, * nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, * dùm clamarem totâ die.

Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua, * conversus sum in ærumna mea dùm configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci, * et injustitiam meam non abscondi.

Dixi: Confitebor adversum me injustitiam meam Domino; * et tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus * in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum, * ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione quæ circumdedit me: * exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac quâ gradieris: * firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus et mulus, * quibus non est intellectus.

In camo et fræno maxillas eorum constringe, * qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris; * sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, et exultate, justi; * et gloriamini, omnes recti corde.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me, * neque in ira tua corripas me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, * et confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ: * non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, * et sicut onus grave gravatæ sunt super me.

Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ, * à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum et curvatus sum usque in finem; * totâ die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus; * et non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, et humiliatus sum nimis: * rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum; * et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea; * et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

Amici mei et proximi mei * adversum me appropinquaverunt et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longè steterunt; * et vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates; * et dolos totâ die meditabantur.

Ego autem tanquam surdus non audiebam, * et sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens, * et non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te, Domine, spe-

ravi; * tu exaudies me, Domine Deus meus.

Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei; * et dum commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum; * et dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo; * et cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt, et confirmati sunt super me; * et multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi, * quoniam sequabar bonitatem.

Ne derelinquas me, Domine Deus meus, * ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum, * Domine, Deus salutis meæ.

MISERERE meî, Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundùm multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea, * et à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci; * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti; * incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiã; * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis

meis, * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus, * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua, * et Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiã salutaris tui, * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas, * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ; * et exultabit lingua mea justitiã tuam.

Domine, labia mea aperies; * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique; * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus; * cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies.

Benignè fac, Domine, in bona voluntate tua, Sion, * ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes et holocausta; * tunc imponent super altare tuum vitulos.

DOMINE, exaudi orationem meam; * et clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me: * in quacumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die invocaverote, * velociter exaudi me;

Quia defecerunt sicut fumus dies mei, * et ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum ut foenum, et aruit cor meum; * quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitûs mei, * adhæsitos meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis; * factus sum sicut nyc-ticorax in domicilio.

Vigilavi, * et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei; * et qui laudabant me, adversùm me jurabant.

Quia cinerem tanquàm panem manducabam, * et potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ et indignationis tuæ; * quia elevans alisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt; * et ego sicut foenum arui.

Tu autem, Domine, in æternum permanes; * et memoriale tuum in generationem et generationem.

Tu exurgens misereberis Sion; * quia tempus miserendi ejus, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus, * et terræ ejus miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum, Domine, * et omnes reges terræ gloriam tuam;

Quia ædificavit Dominus Sion,
* et videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humili-
lium, * et non spreuit precem eo-
rum.

Scribantur hæc in generatione
altera, * et populus qui creabitur
laudabit Dominum;

Quia prospexit de excelso sanc-
to suo : * Dominus de cœlo in
terram aspexit.

Ut audiret gemitus compedito-
rum, * ut solveret filios interemp-
torum;

Ut annuntient in Sion nomen
Domini, * et laudem ejus in Je-
rusalem,

In conveniando populos in u-
num, * et reges, ut serviant Do-
mino.

Respondit ei in via virtutis
suæ : * paucitatem dierum meo-
rum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio die-
rum meorum, * in generationem
et generationem anni tui.

Initio tu, Domine, terram fundasti, * et opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes; * et omnes sicut vestimentum veterascent;

Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur: * tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt; * et semen eorum in seculum dirigetur.

DE profundis clamavi ad te, Domine: * Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine, * Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus, * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël * ex omnibus iniquitatibus ejus.

DOMINE, exaudi orationem meam: * auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua; exaudi me in tua justitia.

Et non intres in iudicium cum servo tuo; * quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam meam; * humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos seculi, et anxius est super me spiritus meus; * in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum; meditatus sum in omnibus operibus tuis: * in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : *
anima mea sicut terra sine aqua
tibi.

Velociter exaudi me, Domine :
* defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam à me,
* et similis ero descendentibus in
lacum.

Auditam fac mihi manè mise-
ricordiam tuam ; * quia in te spe-
ravi.

Notam fac mihi viam in qua
ambulem ; * quia ad te levavi ani-
mam meam.

Eripe me de inimicis meis, Do-
mine, ad te confugi ; * doce me
facere voluntatem tuam, quia
Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet
me in terram rectam : * propter
nomen tuum, Domine, vivifica-
bis me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam
meam ; * et in misericordia tua
disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant

animam meam; * quoniam ego servus tuus sum.

Ant. Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum; neque vindictam sumas de peccatis nostris.

SAINDUEN LETHANIAC.

KYRIE, eleison.

KChriste, eleison.

Kyrie, eleison.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.

Fili, Redemptor mundi Deus,
miserere nobis.

Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas, unus Deus,
miserere nobis.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis.

Sancta Virgo virginum, ora pro nobis.

Sancte Michaël, ora pro nobis.

Sancte Gabriel, ora pro nobis.

Sancte Raphaël, ora pro nobis.

Omnes sancti Angeli et Archangeli,
orate pro nobis.

Omnes sancti Beatorum Spirituum ordi-
nes, orate pro nobis.

Sancte Joannes Baptista, ora pro nobis.

Sancte Josephe, ora pro nobis.

Omnes Sancti Patriarchæ et Prophetæ,
orate pro nobis.

Sancte Petre, ora pro nobis.

Sancte Paule,

Sancte Andrea,

Sancte Jacobe (Zeb.),

Sancte Joannes,

Sancte Thoma,

Sancte Jacobe,

Sancte Philippe,

Sancte Bartholomæe,

Sancte Matthæe,

Sancte Simon,

Sancte Thadæe,

Sancte Matthia,

Sancte Barnaba,

Sancte Luca,

Sancte Marce,

Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ,
orate pro nobis.

Omnes sancti Discipuli Domini,
orate pro nobis.

Omnes sancti Innocentes,
orate pro nobis.

Sancte Stephane, ora pro nobis.

Sancte Laurenti, ora pro nobis.

Sancte Vincenti, ora pro nobis.

Sancte Saturnine, ora pro nobis.

Sancte Taurine, ora pro nobis.

Ora pro nobis.

Ora pro nobis.

278 SAINDUEN LETHANIAC.

Sancte Geronti, ora pro nobis.
Sancte Galactori, ora pro nobis.
Sancte Vincenti (Acqu.), ora pro nobis.
Sancte Leo (Baion.), ora pro nobis.
Sancti Fabiane et Sebastiane,
orate pro nobis.
Sancte Irenæe, cum Sociis tuis,
ora pro nobis.
Sancti Joannes et Paule, orate pro nobis.
Sancti Cosma et Damiane,
orate pro nobis.
Sancte Maurici, cum Sociis tuis,
ora pro nobis.
Sancti Gervasi et Protasi,
orate pro nobis.
Omnes sancti Martyres, orate pro nobis.
Sancte Sylvester, ora pro nobis.
Sancte Gregori,
Sancte Ambrosi,
Sancte Augustine,
Sancte Hyeronime,
Sancte Martine,
Sancte Nicolae,
Sancte Orienti,
Sancte Leothadi,
Sancte Liceri,
Sancte Grate,
Sancte Fauste,
Sancte Bertrande,
Sancte Austinde,
Sancte Carole,

Ora pro nobis. Ora pro nobis.

Sancte Francisce Salesi, ora pro nobis.
 Omnes sancti Pontifices et Confessores,
 orate pro nobis.

Omnes sancti Doctores, orate pro nobis.

Sancte Antoni, ora pro nobis.

Sancte Benedicte, ora pro nobis.

Sancte Bernarde, ora pro nobis.

Sancte Dominice, ora pro nobis.

Sancte Francisce, ora pro nobis.

Sancte Vincenti à Paulo, ora pro nobis.

Omnes sancti Sacerdotes et Levitæ,
 orate pro nobis.

Omnes sancti Monachi et Eremitæ,
 orate pro nobis.

Sancta Anna, ora pro nobis.

Sancta Maria Magdalena,

Sancta Agatha,

Sancta Lucia,

Sancta Agnes,

Sancta Cæcilia,

Sancta Catharina,

Sancta Theresia,

Sancta Quiteria,

Omnes sanctæ Virgines et Viduæ,
 orate pro nobis.

Omnes Sancti et Sanctæ Dei,
 intercedite pro nobis.

Propitius esto, parce nobis, Domine.

Propitius esto, exaudi nos, Domine.

Ab omni malo, libera nos, Domine.

Ab omni peccato, libera nos, Domine.

Ora pro nobis.

280 SAINDUEN LETHANIAC.

Ab ira tua, libera nos, Domine.
A subitanea et improvisa morte,
Ab insidiis diaboli,
Ab ira et odio et omni mala voluntate,
A spiritu fornicationis,
A fulgure et tempestate,
A morte perpetua,
Per mysterium sanctæ Incarnationis
tuæ,
Per Adventum tuum,
Per Nativitatem tuam,
Per Baptismum et sanctum Jejunium
tuum,
Per Crucem et Passionem tuam,
Per Mortem et Sepulturam tuam,
Per sanctam Resurrectionem tuam,
Per admirabilem Ascensionem tuam,
Per adventum Spiritûs Sancti Para-
cleti,
In die iudicii,
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Ut nobis parcas,
Ut nobis indulgeas,
Ut ad veram pœnitentiam nos perdu-
cere digneris,
Ut remissionem peccatorum nostro-
rum nobis dones,
Ut compunctionem cordis, fontem-
que lacrymarum nobis dones,
Ut fidem, spem et charitatem nobis
dones,

Libera nos, Domine. Libera nos, Domine.

Te rogamus, audi nos.

- Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris, te rogamus, audi nos.
- Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris,
- Ut Dgmnum Apostolicum et omnes Gradus Ecclesiæ in sancta Religione conservare digneris,
- Ut Antistitem nostrum et omnes Congregationes illi commissas in tuo sancto obsequio conservare digneris,
- Ut Regem nostrum custodire digneris,
- Ut Regibus et Principibus Christianis pacem et veram concordiam donare digneris,
- Ut cuncto Populo Christiano pacem et unitatem largiri digneris,
- Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris,
- Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas,
- Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas,
- Ut animas nostras, fratrum, propinquorum, et benefactorum nostrorum, ab æterna damnatione eripias,
- Ut fructus terræ dare et conservare digneris,
- Ut omnibus Fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris,
- Ut nos exaudire digneris,

Te rogamus, audi nos. Te rogamus, audi nos. Te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
exaudi nos, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Pater noster, *oroqui.*

ψ. Et ne nos inducas in tentationem;

℞. Sed libera nos à malo.

Oracionea. Fidelium, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis, &c.

ψ. Domine exaudi orationem meam;

℞. Et clamor meus ad te veniat.

ψ. Exaudiat nos omnipotens et misericors Dominus.

℞. Amen.

Ÿ. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

R̄. Amen.

ÇAZPI PSALMU
PENITENCIALAC
ESCUARAZ.

JAUNA, ez naçaçula har çure furian, eta ez naçaçula gastiga çure coleraren demboran.

Urrical naquiçu, flaco bainaiz : senda dietçadatçu ene minac, ecen ene heçur guciac khiritu çaiçquit, eta indarrac osoqui beheratu.

Espantu handi batec sesitu darot ene arima, bizquitartean oraino cembat dembora utcico nauçu ene lacerian?

Jauna, bihur çaite ene-ganat, eta libra dieçadaçu ene izpiritua ; salba naçaçu çure ontasun handiaren icenean.

Ecen nor orhoituco da çutaz seculaco dolorean, eta norc er-

ranen tu çure laudorioac thomban eta ifernuan?

Flacaturic egotu naiz beherazpenez, isurico tut gau guciez nigarrac, eta hetaz bustico dut ene ohea.

Ene beguiec ecin sofritu çaituzte furian, nahasi içatu çaiquit: eta eçagutcen dut ene etsaien artean haguitz çahartu naicela.

Urrun çaquizquidate gaichto, eta inïustu guciac: ecen Jaincoac entçun du ene nigarren oihua.

Jaunac entçun du ene othoitça, errecibitu du ene auhena.

Desohora eta nahas beite ene etsai guciac; haguitz ahalca beite bere bekhatuez, eta fite bere buruac eçagut betçate.

DOHAXUA da ceinari barkhatu Diçan baitçaiçco bere gaichtaqueriac, eta ceinaren bekhatuac estaliric baitaude justicia dibinoren guericean.

Dohaxua da ceinari Jaincoac eçagutcen ez baitiotça bere ho-

benac : ceinac bihotz lano bate-
quin cerbitçatcen baitu Jaincoa
eta seculaco desterratu baititu be-
re izpiritutic gueçurra eta trom-
periac.

Nic, ceren ez baitut aithortu
ene bekhatua, sentitu tut chipi-
turic ene indarrac : eta ene dolo-
re min berec obligatu naute oi-
hu handien eguitera.

Ecen çure escua pisatu içan da
gau eta egun ene gainean ; haç-
co maneraz non bekhatuac eta
dolorec çaurthuric ene arima,
çorionez itçuli bainaiz çure-ga-
na, ene laceriaric handienaren
demboran.

Berehala eçagut araci darotçut
ene bekhatua, chahuqui erran
darotçut : eta ez dut bilhatu es-
talquiric ene injusticiarençat.

Dolorezco estatu huntan nago-
ela, çuri ene falta erakhutsi gabe,
deliberatu dut finean ; francoqui
cofesatuco dioc Jaincoari : eta
erran dudan beçain çarri, senti-

tu dut barkhatu darotaçula ene bekhatua.

Niri eman darotaçun beçalaco barkhamendu bat içatea-gatic, ene guisa ethorrigo dire çure-gana justu guciac : entçun ahal detça-quetçu muga propioan, eta hequin contra osoqui coleran içaren ez çaren demboran.

Beraz bertce jendeac pulumpatcean dolore suerte gucien diluvioan, çure itçalaren gueriçan içanen dire justuac ; eta ez dute sofrituco laceriaric batere.

O Jainco, ene bozcarioa ! ene inguruan dudan tribulacionean, ene ihes lekhua ; beguira naçaçu persecutatcen, eta cantoin gucietaric senti nauten etsaietaric.

Oracionean nagoenean iduriçait, Jauna, ihardesten darotaçula, irakhatsico daroat hire bidea, ene beguiac iduquico tiat hire gainean, hire urratsac consideratceco, eta hire altchatceco erortcen haicenean.

O Guignonac! ikhas çaque beraz Jaincoari obeditcen; eguin ez çaitetzen çamari sendo, eta mando muthiri baten guisa.

Hauc ihes eguiten ciotec çamal-dunari; eta ez tie nihor utzten, bridaz eta amorchaz baicen gobernatcerat.

Segur hainitz pena eta aflicionec abisatcen die bekhatorea, Jaunaren-gana itçultceaz; eta frogatcentic haren misericordiaren seinaleac, haren baithan ematen duen beçain sarri esperantça.

Beraz, justuac, aleguera eta glorifica çaitetze haren baithan, ceinec baituçue arima garbia eta bihotça chuchena.

O JAUNA! ez naçaçula har çure furian, eta ez naçaçula gatziga çure coleraren demboran.

Jadanic çure fletchec eguin darozquidate choil çauri handiac ene ariman, eta pisatu duçu çure escua ene gainean.

Halaco maneraz non çure cole-

rac ez baitarot parteric sendo ut-
ci ene gorphutcean : khechadura
sarthu çait heçurretaraino , eta
ene arimaco ahal guciac nahasi
çaizquit ene bekhatuen aitcinean.

Helas ! ene bekhatuec hondatu
naute, buruaz gora ditut, eta çä-
patcen naute ecin altcha deçaque-
dan carga pisu batec beçala.

Ene çauriac hain dire çaharrac,
non hequien urrina eta hustelta-
suna , estranioac baitire , laster
aski erremedioa ekharri faltaz.

Hain laceriatu eguin naute non
cargaren azpian makhurtua beça-
la bainaiz , eta languidurac eta
tristeciac flacatua.

Sentitcen dut ene errainetan
dolore borthitz bat : ni urricari
behar bidean , ene etsaiac trufat-
cen baitire nitaz ; eta menturaz
ez baita sendoa parte choil bat
ene gorphutz gucian.

Gucia languitua , eta gucia be-
heratua naiz ; eta orai naicen es-
tatuan , ene bihotceco beheraz-

penac lehen dire erroac, ecen ez auhenac.

O Jauna! badaquiçu cer chede duten ene desircundeec; eta cer penec hunela eraguiten darozquidaten beherazpenac.

Nahasmenduac sesitu darot ene bihotça; uzten naute ene indarrec, eta osoqui hil da ene nigar handiac isuriric.

Ene adisquide gucietaric, eta ene ahaide gucietaric, batçuec altchatu dire ene contra, ene pena berretcea-gatic.

Bertceac nitaz osoqui trufatu dire ez ni laguntcea-gatic, ene etsaiec bortchatcen nindutenean; eta bicia eramán nahi çarotaten demboran.

Dohacabe hec gaizqui mintçatcen ciren nitaz, pentsatcen hari ciren ni trompatu nahiz, eta niri calte eguin nahiz; eta gueçurrac erraten çarozquidaten ni galdu nahiz.

Bainan hequien tromperiac ez

eçagutu iduri eguiten nituen ; hequien balsan gorra beçala nintcen, hequien induriac ez aditcea-gatic ; eta mutua beçala nintcen, hequien calumniei ez ihardestea-gatic.

Oraino irauten du dembora harc , eta erran ahal deçaquet , eguin naicela aditceco beharriric eztuen presuna baten guisa.

Bainan çuc ihardetsico dioçute enetçat, Jauna, çure baithan eman baititut ene esperantça guciac , eta çuc entçun duçu ene othoitça , ô ene Jauna , eta ene Jaincoa !

Guciz orhoit çaitte humilqui othoitz eguin darotçu dala , ene etsaiec ene gainean ez abantailaric içateaz.

Ecen den gutiena ikharatcen ikhusten nautenean , gaichto hec berehala superbio errendatcen dire ene contra, eta ene laceriaz gloriatcen dire.

Hala ere preparatua nago çure escutic errecibitcera gogorren di-

ren gaztigu guciac, badaquit mereci dudala, ene bekhatuac emanen darotan pena gucia.

Nic ahal daquidana da, haren cofesatcea; eta satifatceco moyanen bilhatcea.

Bizquitartean ene etsaiac content bici dire, eguiten dire bor-thitçagoac, eta icigarriagoac; eta causitcen dut egun guciez berretcen direla nombrean eta indarrean.

Ene ungui eguinen aldera gaizqui eguiten darotate; bethetcen naute induriez eta solas gaichtoz: eta niri ekhartcen darotaten herrenen sujetic handiena da, bethi seguitu baitut berthutea, eta baquean bethi bici içatu bainaiz mundu guciarequin.

Bainan, Jauna, ez naçaçula abandona, eta ez çaitela urrun eneganic, ô ene Jaincoa!

Eta usantça duçunaz gueroztic ene beguiratceco gaitz suerte gucietaric, laster eguiçu ene laguntcera.

OENE Jaincoa, urrical naqui-
çu, çure misericordia han-
diaren hedadura guciaren araura.

Eta garbi dieçadaçu ene bekha-
tua, çure ontasunaren indar ex-
traordinarioez.

Gracia abundant baten beharra
dut ene garbitceco, eta ene be-
khatuaren chahutceco.

Ecen eçagutcen dut, cein han-
dia den : bethi baitut ene beguien
aitcinean, eta bethi sentitcen bai-
titut haren errantçuquiac.

Çure aitcinean eguin dut ene
falta, eta choilqui çure contra be-
khatu eguin dut; bainan, Jauna,
barkha dieçadaçu, çu çure pro-
mesetan leial causitcea-gatic, eta
contra mintçatuco diren guciac
gueçurtaracitcea-gatic.

Eguia da, haguitz ofensatu çai-
tut; bainan ez naçaitçu bada ur-
ricalduco, ene sortce dohacabea-
ren seguida denaz gueroztic ene
falta : badaquiçu bekhatuan cont-
cebitu içan naicela, eta falta mi-

serable hunen notharequin bai-
cen ene amac ez nauela mundu-
rat eman.

O ene Jaincoa! barkhatu behar
darotaçu segur; beguiratu baitut
bethi çure leguea, eta maite du-
çun doctrinaren fermutasuna: eta
hutsac eguina-gatic, sustengatu
baitut erakhutsi darotaçun çu-
hurtciaren sinhestea.

Beraz, Jauna, ceronec garbi na-
çaçu hisopoaz: ez naiz solament
chahutua içanen, bainan eguinen
naiz elhurra baino churiago.

Ene bekhatua barkhatu darota-
çun beçain sarri, betheco naiz
bozcarioz; eta hartuco ditut in-
darrac, ceinac orai baititut behe-
ratuac.

Bihur çatçu çure beguiac, ez
ikhustea-gatic guehiago ene fal-
tac; eta ene bekhatu guciac garbi
çatçu.

Eguin çaute ene baithan bihotz
guciz garbi baten creatçailea: ber-
ri çaçü ene ariman barna justicia-

ren, eta saindutasunaren izpiri-
tua.

Ez naçaçula urrun çure pre-
sentciatic : eta ez dieçadaçula khi-
en çure izpiritu saindua.

Bihur dieçadaçu, ene salbatçai-
learen esperantçan bethi içatu du-
dan, eta bekhatuac eramán daro-
tan bozcarioa ; eta borthitz naça-
çu çure izpirituaz, ceina baita iz-
piritu gucien Printcea.

Eguinen darotaçun gracia hu-
nen ordainetan, gaichtoei irakhat-
sico diotet çure legue saindua :
ene hitcec, eta ene exempluec
erakharrico tuzte bekhatoreac çu-
re-gana, eta eguinen dute peni-
tencia.

O Jaincoa, ene Jaincoa ! ceina-
ganic esperantça baitut ene sal-
bamendua, khien dieçadaçu ene
lagunaren odola isurtcean eguin
dudan bekhatua ; eta boztuco da
ene mihia çure justiciaren mira-
cuiluac publicatceaz.

Baldin, ô ene Jaincoa ! ceronec

idequitcen baitutçu ene ezpainac :
mihiac erranen tu lekhu gucietan
çure laudorioac.

Ecen, hélas ! nahi içan bacintu
sacrificioac , eta uste içan banu
hostiec aphacegatuco cintuztela ;
ofrituco narozquitçun ; eta bethe-
co nituen çure aldare guciac : bai-
nan badaquit ez duçula holocaustaric nahi.

Çuc galdeguiten duçun sacrifi-
cio bakharra dela , izpiritu peni-
tent bat tristeciac flacatua , eta ez
duçula secular errefusatcen bi-
hotz doloreac çaurthua , eta egui-
azqui humiliatua.

Halaber, Jauna, ene bekhatuac
debecatu gabe , arren ungui trata
çaçu Sioneco çure populua , cero-
nec continua çatçu , eta contserba
çatçu Jerusalemeco murrailac.

Akhabatcen direnean , maita-
tuc duçu justiciaren eguiazco sa-
crificioa ; eta ez ditutçu gaitzetsi-
co çure aldareen gainean emanen
diren ofrendac eta holocaustac.

O JAUNA! entçun eçaçu ene othoitça, eta ethor bedi çure-gana ene auhenaren oihua.

Ez deçaçula ene-ganic itçul çure bisaia : eta presta dieçadaçu çure beharria ene aflicionearen egunean.

Çure-ganat ethortcen naicen dembora gucian, fagorez laster errecibi naçaçu.

Egun dut beharric handiena, ikhūsten baititut khea beçala doacela ene egunac : eta ene heçurrac idortu çaiçquidala, suan iragan içatu balire beçala.

Ene bihotça doloreac flacaturic, secatu çait belhar iguzquian idortuaren guisa : eta hain da handia ene aflicionea, non ene bicia-
ren sustengatceco ahantz araci baitarot ene oguiaren jatea.

Ene beheraspenac eta ene auhenac halaco façoinez mehātu nautte, non ene heçurrac lothuric baitaudez ene larruari.

Ene tristeciac ihes eraguin ara-

citcen baitarot guiçonon compai-
nietaric ; eguin nau, eremuan bai-
cen placeric ez duen pelicanoa-
ren guisa ; eta bilharacitcen da-
rozquit ilhumbeac , etche çahar-
ren cilhoetan estaltcen den hunt-
çari beçala.

Iragan tut ene gabac mila khe-
chamendurequin ; eta tristatu naiz,
bere laguna galdu duen Eliça cho-
riaren guisa.

Egun guciez ene etsaiec egui-
ten çarozquidaten mila erreport-
chu ; eta enetçat laudorioric bai-
cen ez çutela iduri eguiten çaro-
tatenec berec , banderiçac eguin
cituzten ene galtceco.

Eta hala ene doloreac hain gus-
tu gutirequin janaracitcen çarotan
ene oguia, non iduritcen bai cit-
çaitan hautsa cela , eta nahasten
nuen ene nigarrequin ene edaria.

Huna nola nintcen çure colera
pisuaren azpian çapatua ; ecen
prosperitatera alchatu ondoan,
hautsi nauçu lurraren contra : eta

badiduriçu ez nauçula hunen gora
altchatu lasterrago behera etchat-
ceco baicen.

Halaco suertez non ene egunac
iragan baitire itçalen guisa, cei-
nac, cembatenaz beheratcenago
baita iguzquia, hambatenaz bai-
tire handiagoac; eta eguin içatu
naiz bero handiac ihartu duen
belhar bat beçala.

Beraz choilqui ez da çu baicen,
Jauna, eternitate gucian fermu
dena; eta çu choila çare ceinaren
laudorioa hedatcen baita mende
gucietara, eta demboran gutitcen
ez baita.

Dударic gabe altchatuco çare,
Jauna, urricalduco çaitçu Sion;
eta segur dembora da; ecen hunen
laceriac hartara dire, non galdu
behar baita, eguiten ez baidioçu
misericordia.

Oraino çure cerbitçari leialec
maite tuzte hunen calteac: ez du-
te ikhusten doluz baicen lur hu-
nen desolacionea.

Baldin, Jauna, ethortcen ba-
çare hiri saindu hunen erreparat-
cera; Nacione guciac çure icen
sainduaren, eta çure handitasu-
naren beldur içanen dire; eta lur-
reco erregue guciec ohore eta er-
respetu ekharrico diote çure Ma-
jestateari.

Çuc eman ditutçu Sionen le-
hembicico cimenduac; ez da ba-
da çure ohorea, hunen errepa-
ratcen eracutz deçaçun çure glo-
ria justua?

Ah! huna nola Jaunac contsi-
deratu duen bere cerbitçari hu-
milen othoitça, eta ez ditu laido-
tu hequien auhenac.

Hain da handia, guc hari çor-
diogun obligacionea, non gauça
hauc iscribatu behar içanen bai-
tire ethorquiçuneco mendeetan;
eta Jaincoac creatu duen popu-
luac, jaquitean miracuilu hauc,
eman beharco baitiotça laudorio
eternalac Jaunari.

Ecen ceruetaric, non eguiten

baitu bere egoitça , beheratu tu beguiac lurrera.

Entçun tu gathiboen auhenac , eta libratu tu hiltcera condemnatu cirenac.

Sioneco hirian eguin daitecen haren icenaren eta haren handitasunaren trompetac ; eta bethi publica detçaten haren laudorioac Jerusalemen.

Hauc complituco tuzte , Jau-nac -biltcen tuenean populu guciac ; eta deitcen tuenean erregue guciac , hari cerbitçu errendatcera.

Bainan noiz arribatuco dire gauça hauc ? Iduritcen çait hauc fite ikhusi nahiz populu hura heldu çaiola Jaincoari , erraten dioela : Jauna erakhutz dieçadaçu oraino cembat egun dudan bicitceco ? ez othe naiz hain dohaxu içanen , non ikhusico baitut erreparaturic Jerusalem ?

Oraino ez naçaçula deit çure gana , eta ez deçaçula hauts ene bicia bere egunen erdian ; bada-

quit çuc ceronec choilqui tutçula mende guciac baino urthe lu-ceagoac.

Çuc hastean fundatu duçu lurra, eta çure escuen obrac dire ceruac.

Bainan, eta cerua eta lurra galduco dire; eta çu ceroni egonen çare gambiatu gabe.

Galtceco perilos dire, hala nola beztimenda, hainitz demboraz erabiliric, ethentcen direnac: aldaratuco, eta gambiatuco dire, capa çahar ecin balia daitequen bat beçala; bainan çu gauça bera çare, Jauna; ez dire secular akhabatuco çure urtheac.

Beraz esperantça dugu, noiz bait egonen direla çure cerbitçarien haurrac erreparatuco duçun Jerusalemeco hirian, eta eçarrico tutçula hequien ondocoac mende gucietan.

JAUNA, oihuz egon natçaitçu ene lacerien ondo lece beheretic; Jauna, entçun eçaçu ene oihua.

Beude idequiric çure beharriac,
ene othoitz humilaren entçuteco.

Helas ! Jauna , baldin tratatcen
bagaitutçu gure falten araura ,
norc sofrituco tu çure justiciaren
aspretasunac ?

Bainan badaquigu barkhamen-
dua çure baithan dela , eta çure
leguearen eçagutçac esperantçaz
bethetcen gaitu.

Çure hitçari beguiratu dio ene
arimac , barkhatuco dioçutela pe-
nitentcia eguiten dutenei ; eta çu-
re ontasunean eman dut ene con-
fiança gucia.

Izraelec goicetic arraxeraino
esperantça du Jauna baithan.

Ecen Jauna bethea da miseri-
cordiaz ; eta harc ematen tu gra-
cia abundantac.

Beraz harc berac erosico du
Izrael ; eta libratuco bere bekha-
tu gucietaric.

JAUNA , entçun eçaçu ene ot-
hoitça ; eta fagorez errecibi
çaçu ene galdetce humila ; adi

naçaçu çure justiciaren eta çure promes leialen araura.

Ez çaitecela sar jujamenduan çure cerbitçariarequin ; ecen ez da lurrean guiçon biciric justu causi ahal daitequenic çure beguien aitcinean.

Beraz lagun çaquizquit, Jauna; ene bicia eramán nahiz ondotic baitarrait etsaia, eta jadaníc lurrerat egotciric, hain miserable eguin nau, non galtceco pontuan bainago.

Obligatu nau eremuen, eta lece ilhunén bilhatcera ; non idurítcen baitçait, aspaldi hil direnac beçala, ehörtciric nagoela ; horra cerc eman darozquidan hersturrac eta nahasmendu posible diren handienac ene ariman.

Bainan hautan ene contsolatcea-gatic gogoan iragan tut lehen eguin içan cintuen espantuac, bere periletaric libratcea-gatic gure aita aitcinecoac consideratu tut çure obrac.

Altchatu tut çure-ganat ene escuac, eta ene arima aguertu da çure beguien aitecinean; çure hain behar handian, nola baita lur chucatu eta idortu bat uriaren behar-rean.

Jauna, laster eguiçu ene laguntcera: ecen flacatcera doat ene izpiritua.

Ez deçaçula itçul ene-ganic çure bisaia; ñahi ez baiduçu eguin nadiñ hobirat doacenac beçalacoa.

Eguidaçu gracia bihotcean senti detçadan arguiaren puntan çure ontasunaren fruituac: çure baitan eman dudanz guerostic ene esperantça.

Irakhatz dieçadaçu cer bide iduqui behar dudan; ecen altchatu dut çure-gana ene arima.

Jauna, libra naçaçu ene etsaie-taric; çure-ganat choilqui ihes eguin dut: irakhatz dieçadaçu nola eguin behar dudan çure borondatea, çu baitçare ene Jaincoa.

Çure izpiritu sainduac berac,

ontasun gucien ithurriac guidatu-
co nau bide chuchenean ; Jauna
contserbatuco darotaçu bicia ; ez
ene merecimenduen-gatic , bainan
çure gloriaren icena-gatic.

Çure justiciaz atheratuco duçu
tribulacionetic ene arima , eta gal-
duco tutçu ene etsaiac , erreputa-
cionean ematea-gatic çure mise-
ricordia.

Gal aracico tutçu , ene arima
afligitcen duten guciac ; ni bai-
naiz çure cerbitçaria.

Ez çaitecela orhoit , Jauna , gu-
re faltez , eta ez gure ahaideen fal-
tez ere : eta ez deçaçula har ben-
gantçaric gure bekhatuez.

SAN FRANTCESEN LETHANIAC.

J AUNA,	urrical gaquizquitçu.
J Jesu-Cristo,	urrical gaquizquitçu.
Jesu-Cristo,	adi gaitçatçu.
Jesu-Cristo,	entçun gaitçatçu.
Jainco Aita ceruetan çarena,	urrical gaquizquitçu.
Jainco Semea , munduaren erresquetat- çailea,	urrical gaquizquitçu.

Jainco Izpiritu Saindua,
urrical gaquizquitçu.

Trinitate Saindua, hirur Presunetan Jainco bat çarena, urrical gaquizquitçu.

Maria Saindua, gutaz othoitz eguiçu.

Maria Saindua, tatcharic batere gabe contcebitua,

Maria Saindua, San Frantcesen ordenaco advocata,

San Frantces, aita guciz çuhurra,

San Frantces, ordeneco fraideen fundatçailea,

San Frantces, ebanjelioco pobreen buruçāguia,

San Frantces, lurreco gaucen mespreçatçailea,

San Frantces, penitenteiaren exemplua,

San Frantces, munduco bicioen bentçutçailea,

San Frantces, Salbatçailearen imitatçailea,

San Frantces, Cristoren marca dolo-rezcoen ekhartçailea,

San Frantces, Jesusen çauriez seinatua,

San Frantces, humilitatearen moldea,

San Frantces, ceruco graciaez aberastua,

San Frantces, errebelatuen hide segura,

Gulaz othoitz eguiçu.

Gulaz othoitz eguiçu.

Gulaz &c.

San Frantces, flacoen borthitzçailea,
gutaz othoitz eguiçu.

San Frantces, Eliça Sainduco pilarra,

San Frantces, fedearen defendatçailea,
Gutaz olhoitz eguiçu.

San Frantces, Jesu-Cristoren bandera-
ren azpian combatitçailea,

San Frantces, guericce eta erredola
borthitça,

San Frantces, hereticoen garaitçailea,

San Frantces, makhurren chuchent-
çailea,

San Frantces, lepra duteneen garbit-
çailea,

San Frantces, çure heren ordenaco
anaien arartecoa,

Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac
khentcen ditutçuna,

barkha dieçaguçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac
khentcen ditutçuna,

entçun gaitçatçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac
khentcen ditutçuna,

urrical gaquizquitçu, Jauna.

Jauna, adi gaitçatçu.

Jauna, entçun gaitçatçu.

Jauna, urrical gaquizquitçu.

Cristo, urrical gaquizquitçu.

*Pater noster, edo Gure Aita, eta gai-
neracoa, &c.*

SAN ANTONIO PADUACOAREN
LETHANIAC.

J AUNA,	urrical gaquizquitçu.
J Jesu-Cristo,	urrical gaquizquitçu.
Jauna,	urrical gaquizquitçu.
Jesu-Cristo,	adi gaitçatçu.
Jesu-Cristo	entçun gaitçatçu.
Jainco Aita ceruetan çarena,	urrical gaquizquitçu.
Jainco Semea munduaren erresquetatçailea,	urrical gaquizquitçu.
Jaincõ Izpiritu Saindua,	urrical gaquizquitçu.
Trinitate Saindua hirur presunetan Jainco bat çarena,	urrical gaquizquitçu.
Maria Saindua,	gutaz othoitz eguiçu.
Maria Saindua, tatcharic batere gabe contcebitua,	Gutaz othoitz eguiçu. Gutaz &c.
Maria Saindua, San Frantcesen ordenaco advocata,	
San Antonio Paduacoa,	
San Antonio, ceruco çuhurtciaren athea,	
San Antonio, perfeccioneari bethi jarraiquitçailea,	
San Antonio, desira desordenatuen bentçutçailea,	
San Antonio, mortificacionearen eta gurutcearen maitatçaile handia,	

San Antonio, Salbatçailearen amudioaz
osoqui sustatua, gutaz othoitz eguiçn.

San Antonio, Izpiritu Sainduaren inter-
preta,

San Antonio, Jaincoaren hitçaren
predicatçailea,

San Antonio, arimen Salbamendua-
ren desiraz animatua,

San Antonio, Apostoluen imitatçai-
lea,

San Antonio, San Frantcesen orde-
naco fraideen ohorea,

San Antonio, Portugaleco içar berria,

San Antonio, errebelatuen doctor
guidatçailea,

San Antonio, bekhatoreen instruit-
çailea,

San Antonio, infidelen garaitçailea,

San Antonio, deabruen casatçailea,

San Antonio, affigituen consolatçai-
lea,

San Antonio, gathiboen eta presone-
ren libratçailea,

San Antonio, inocenten eta justuen
sustengatçailea,

San Antonio, berthute gucien pa-
troina,

San Antonio, saindutasunaren seguit-
çaile handia,

San Antonio, banitatearen mespreçat-
çailea,

Gutaz othoitz eguiçn. Gutaz othoitz eguiçn. Gutaz othoitz eguiçn.

310 SAN ANTONIO LETHANIAC.

San Antonio, pobreciaren predicatçailea,
gutaz othoitz eguiçu.

San Antonio, obedientciaren miraila,

San Antonio, inocentciaren lilia,

San Antonio, caritate beroenaren
thronua,

San Antonio, miracuilu eguile handia,

San Antonio, mutuen mihia,

San Antonio, erien sendatçailea,

San Antonio, ixuen arguitçailea,

San Antonio, lepraren garbitçailea,

San Antonio, lilen piztailea,

San Antonio, gorphutz poseditueta-
ric debruen khentçailea,

San Antonio, gauça galduen aur-
quitçailea,

San Antonio, hauciz bidegabezqui
desolatuac direnen laguntçailea,

San Antonio, itsasoan periletan di-
renen espacatçailea,

San Antonio, çuri othoitz eguile gu-
cien fagoratçailea,

Jaincoaren bildotsa, mundutiç bekha-
tuac khentcen ditutçuna,

urrical gaquizquitçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, mundutic bekha-
tuac khentcen ditutçuna,

entçun gaitçatçu, Jauna.

Jaincoaren bildotsa, mundutic bekha-
tuac khentcen ditutçuna,

urrical gaquizquitçu, Jauna.

Gutaz othoitz eguiçu.

Gutaz othoitz eguiçu.

SAN ANTONIO LETHANIAC. 311

Jauna , adi gaitçatçu.

Jauna , entçun gaitçatçu.

Jauna , urrical gaquizquitçu.

Pater noster, edo Gure Aita, eta gaineracoa, &c.

Norc bere iceneco Sainduari eta halaber Saindu guciei, eguiteco

OTHOITÇA.

O SAINDU gloriosa N., ceinaren icenaren ekhartceco ohorea baitut, ardiex dieçadaçu Jaincoaganic gracia ez deçadan indignoqui icen hori ekhar, eta oraino iduri guehiago joan deçadan çurequin çure berthuteen imitacionean, ecen ez çure icenaren representacionean, çu bereciqui hartcen çaitut neure biciaren exemplutçat. Eman çaquizquit bada, othoi, bethi ene beguien aiticinean mirail clar bat beçala, ceinetan neure defautac eta imperfecioneac, erremarcá baitetçaquet çure perfecioneen oposicionean. Jaincoaren providentciac nahi içatu

312 SAN ANTONIO LETHANIAC.
dubenaz gueroz eguin decadan
guiristinotasunaren profesionea
çure icenaren azpian, çaren bada,
othoi, bethi ere ene ararteco hala
bician nola heriotcean.

Parabisuco Saindu eta Sainda
guciac, ceinac goçatcen baitçare
te, nic çuben arartecotasunaz,
eternitate gucian goçatu uste du
dan gloriáz, emplega dieçadaçue
çuben credita Jaincoaren aldean,
ene esperantçac içan ez ditentçat
banoac, eta probetchu gabecoac.

*Ortcegun Sainduz Olio Sainduen
Contsecracioneco HYMNOA.*

O Redemptor! sume carmen
Temet concinentium.

Audi, iudex mortuorum;

Una spes mortalium :

Audi voces proferentium

Donum pacis prævium.

O Redemptor! &c.

Arbor feta almâ luce,

Hoc sacrandum protulit :

Fert hoc prona præsens turba

Salvatori seculi.

O Redemptor! &c.

Stans ad aram imò supplex,
 Infulatus Pontifex,
 Debitum persolvit omne
 Consecrato chrismate.

O Redemptor! &c.

Consecrare tu dignare,
 Rex perennis patriæ,
 Hoc olivum, signum vivum,
 Jura contra dæmonum.

O Redemptor! &c.

Ut novetur sexus omnis
 Uctione chrismatis,

Ut sanetur sauciata
 Dignitatis gloria.

O Redemptor! &c.

Lotâ mente sacro fonte,
 Aufugantur crimina :

Unctâ fronte sacro fonte,
 Influunt charismata.

O Redemptor! &c.

Corde natus ex parentis,
 Alvum implens Virginis,
 Præsta lucem, claude mortem
 Chrismatis consortibus.

O Redemptor! &c.

Sic hæc dies festa nobis,
 Seculorum seculis;

Sit sacrata dignâ laude,
 Nec senescat tempore.

O Redemptor! sume carmen
 Temet concinentium.

JESUSEN

BIHOTZ SACRATUAREN

BESPERAC ETA OTHOITÇAC.

Besta hori Sacramendu Sainduaren
octabaco ondoco igandean atchi-
quitcen da.

Psalm. Dixit, p. 165.

Ant. Numquid est cor tuum
rectum sicut cor meum?

Psalm. Ad Dominum, p. 238.

Ant. Dolor meus super dolo-
rem, in me cor meum moerens.

AD te levavi oculos meos, *
qui habitas in cœlis.

Ecce sicut oculi servorum * in
manibus dominorum suorum.

Sicut oculi ancillæ in manibus
dominæ suæ, * ita oculi nostri ad
Dominum Deum nostrum, donec
miseretur nostrî.

Miserere nostrî, Domine, mi-

serere nostrî,* quia multùm repleti sumus despectione;

Quia multùm repleta est anima nostra,* opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

Ant. Sustinui qui simul contristaretur, et non fuit; et qui consolaretur, et non inveni.

Psalm. Laudate, pueri, *p.* 169.

Ant. Anima mea liquefacta est, ut locutus est dilectus meus, quia amore languero.

Psalm. Laudate Dominum, *p.* 214.

Ant. Si quis non amat Dominum nostrum Jesum-Christum, sit anathema.

Capitula.

QUIS nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an persecutio? an gladius? Certus sum, quia neque mors neque vita poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro.

HYMNOA.

O Christe! dùm te victimam
 Amor perennis immolat,
 Dic et doloris vulnera
 Pectus quibus transfigeris.

Fel dic amarum, dic probra,
 Novas cruces; et quas tui
 Amoris horrendas vices
 Ingrata turba destinet.

Quò vos agit cæcus furor?
 Quid, impii, tantum scelus!
 Sacrum novis Cor ictibus
 Horrete tandem pungere.

-Hæc fex dolorum : mitior
 Calix paternus ; lancea
 Atrox minus fuit : crucis
 Inane jam fit præmium.

Pectus tuum quæ vulnerant,
 Hæc nostra, Jesu, crimina ;
 Nostrum tuis inebria
 Cor perfidum doloribus.

Tuis probris, furoribus
 Constans meis fac ingemam ;
 Mæstis tibi suspiriis
 Da compati, da commori

Sit nostra per te laus Deo,
 Dilecte Patris Unice,
 Templumque vivum Spiritûs
 In sempiterna secula. Amen.

ψ. Jesus mitis et humilis corde,

℞. Fac cor nostrum secundùm cor tuum.

Magnificatean Ant. Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum, quia fortis est ut mors dilectio.

Oracionea. Respice, quæsumus, misericordissime Pater, in Cor dilectissimi Filii tui, in quo tibi benè complacuisti; tantoque amore cor nostrum accende, ut divinis ipsius ardoribus communicantes, secundùm Cor tuum inveniri mereamur. Per eundem Dominum, &c.

*Mendecoste ondoco hirurgarren
Igandearen Memoria.*

Ant. Dico vobis quia gaudium erit coram Angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente.

ÿ. In Deo laudabimur totâ die;
R̃. Et in nomine tuo confitebimur in seculum.

Oracionea. Protector in te sperantium Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum: multiplica super nos misericordiam tu-

am; ut, te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Ant. Maria conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. *Eguiten da guero Birjinaren bi-hotz Sacratuaren memoria.*

Ÿ. Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea; R̄. Faciem tuam, Domine requiram.

Oracionea. Clementissime Deus, qui ad peccatorum salutem et miserorum perfugium, cor immaculatum Beatæ Mariæ Virginis, divino Cordi Filii tui Jesu-Christi charitate et misericordiâ simillimum esse voluisti; concede, ut qui hujus dulcissimi et amantissimi Cordis memoriam agimus, ejusdem Beatæ Virginis meritis et intercessione, secundùm Cor Jesu inveniri mereamur. Per eundem Dominum, &c.

Completetan Igandeco Psalmoac.

*Jesusen Bihotz Sacratuari alde gu-
ciz harentçat içatecotan, norc
bere buruaz eguiteco emaiç
osoaren seinälapen ACTA.*

Oi Jesus, ecin çure dina mai-
tha citazquena! Huna nun
naicen orainoco nere esquerga-
betasun guciez urriquiric mine-
narequin, heldu natçaitçu nere
buruaz, çuri eta çure Jaincozco
bihotz, bazter guciac dauzcan
amodiozco khalda horri, emaitz
oso baten eguitera. Hitz dautçut
cin cinez çure aldareen oinetan,
orai-danic aincina ahal daidique-
redan ohore gucia, bai bihurtu-
co, bai ardiets eraguinen dautçu-
dala; ez dut, bicico naiceno, çu-
taz bertce beguirun garriric ez
maitha garriric eçaguturen, çu iça-
nen çare nere espartçu gucia, eta
nic ene bicitce guisaren aintcin
guidari behatuco diodana.

Indaçu, othoi, nere bicitce gu-
cian amudio huts eta bero batez

çure maithatceco gracia. Çure bihotz adoragarria bere jabetçat hautatu dutenei, dohaxutasunez, fagorez eta progotchuz gaindi badariela eçagut deçan mundu guciac ni baithan, eta handic ahal daidiqueten becembat adoratçaile bil deçaçudan; oi nic balin banu susco mihi bat, oi kharra phitz baledi nere hitcetaric, eguia horren sinhets arazteco mundu guciari, bai bihotz guciac çure-ganateco amodioz su khalda batean laudezquentçat. Jainco guciz ona! Didatçu ceronec, çure urricaltçapen handiaren bidez dudan gogocunde hunen obratceco, behar ditudan socorri guciac. Halabiz.

Jesusen Bihotçari Sacramendu guciz Sainduaren aiticinean eguiteco ohore bihurtçarena.

OI Jesus, Jainco bici denaren Semea! badaquit bihotcean duçun amudioac gaindi eguinic, Ostia horren itchuren azpian jarri çarela; nere endelguz, hori

nola eguin ahal duçun, ecin har deçaquedan arren; bada, huna nunden ni baithan gaichtaguin handien bat çure oinetan ahuspez, çure majestate guciz garajari eguin ç aizquion damuen minez, hurran den bat; halacotz eguiten dautçut egun, daidique dan beçain ohore bihurtcearen oso bat, çure bicitce sainduac eta dolozco iragaitçac cirauteno erakhutsi daitçuten laidoen alde dera, bai guiçonei dakharqueçun amudioaren mirestgarri handien hortan, Sacramendu Saindu adoragarrian oraino erakhusten daitçutenen. Cerua eta lurra nere gaichtaquerien lekhuco içatu diren beçala, lekhuco daitçat hec berac, nola minez eta damuz barnea çaurtua naicen. Ochala nere beguiei odolezco nigarrac bethi larietçen, çeren erregue gucien artean den maithagarrienaren, eta bihotz amultsuenaren alderat, hain esquergaitz eta traidore içan

bainaiz; hambat eta hunen bat maithatcen ninduen arren, nun guehienic aphalesten cintudan demboran berean, cenekharquedan bihotz beratchtasuna emendatuz baitcitçcoatçun! Oi amudio ecin erran beçain batezcoa! Oi amudiozco su khalda! nolaz, oi Jesus, guiçonac hain bertce maithatu ditutçun? Çu, nundic hec, erregueren maihainera, othuruntz alde guciz Jaincozco batetara bilduco ceinetuen, cenabiltçanean, çu ceroni hequiei bere janharitçat, bethierezco dohaxutasunaren, bahitçat ematen cenitçaitzanean, traidore gaichto hec, oinhace minenen eta laido sarcorren ondotic, heriotce ahalca garrien bat, çuri pairaraci beharrez çabiltçan. Eta guehiago baita, oi Jesus Jaincozcoa! Oraino urrunago hedatu da gure esquer gabequeria; berri berritan itçatu çaitugu gure bekhatuez Gurutceari; çure sainduteguian, çure aldareen

oinetan eguin ditugun hauguenez,
berriz burlatu, berriz laidostatu
çaitugu. Barkhamendu esque na-
gotçu, Jauna, hain bertce comu-
nionne gaichtoz eta sacrilegioz,
hain bertce farfanequeria eta es-
cudentcia menderen mendetan
ecin guehiegui gaitcestece dire-
nez; barkhamendu çure etche
sainduetan, hec munduco bertce
cein nahi den baino guehiago
mespreçatuz ardura, çure aldera-
içatu ditugun hain bertce begui-
run escasez: barkhamendu, Jau-
na, ceren, çure ontasunaz eta da-
kharçuçun amudio handiaz orhoi-
tu behar bidean, bihotçac gogor-
tuac eta gogoac bertcetarat bar-
rajatuac iduqui baititugu. Çatozte,
Jaungoicoaren ministroac; bil çai-
tezte gure-ganat, Jaincoaren po-
pulia, Jaunaren Espos berrigui-
nac; nahasteca ditçagun aldare
saindu hunen oinetan, elkharren
nigarrac, eta isur detçagun Jesu-
sen Bihotçari eguin diotçagun mi-

nen eta çaurien gainerat. Hel beitz ceruetaraino gure oiñu saminaç eta auhenac ; gaudecen bethihats beherapenetan : Izraelen Salbatçaileari Bihotcean eman diote herio colpea , gucien gainetic maithatu behar çutenec berec.

Ez, Jauna, ez, ez naiz guehiago munduco descantsuen ondoan ibilico ; nere bozcario gucia, çure lequearen beguiratcen, çure sentimenduei jarraiquitcen, çure behaçunei so eguiten, çure Bihotz adoragarriari josiric egoiten, içanenda horri ematen, horri contsecratcen natçαιο naicen gucia, adora eta maitha deçadan amoreagatic, mundu huntan eta bertcean, bai horren bidez, bihur deçodan çure Aitari çor diodan goihezgo gucia. *Goiz guciez Jesusen Bihotz Sacratuari norc bere buruaz eguiteco emaitz osoaren Moldea.*

NERE Jesusen Bihotz adoragarria ! Ala mundura jaustearequin, amultsuqui erran daitcinio-

en çure ceruco Aitari: *Oi nere Aita, huna nun nagoen çure borondate sainduaren eguitera.* Ha- in eguiaz eta cinez erran ahal ba- neçaçu nic orai hori bera, egun hunen hastetic beretic! Bai, Jain- cozco bihotça, huna nun duçun nerea, ematen dautçut oso osoa, ez dut hemendic aiticina, maitha- turen çuc maite duçunic baicen, ez nahico çuc nahi duçunic bai- cen, ez eguinen çuc manatcen duçunic baicic. Ochala behin be- thicotz eguiten dautçudan emaitz oso botu contu hau, ez deçadan nihoiz, den gutiena hauts; ez e- gun, ez nere bicitce gucian.

Egun bacotchac diraueno Jesu- sen Bihotz Sacratuari gureac josteco othoitz molde batçu eta bertce.

OI Jesusen Jaincozco Bihotça! adoratcen çaitut eta maithat- cen, heltçaquitzqui nere bicitce- aren oren çati chume guciez, eta bereciqui nere azquen hatsean.

326 JESUSEN BIHOTÇAREN

Oi Jesusen Bihotça! bethi guretçat sutan çaudena, eçar dagutçu gureac sutan çuretçat: Oi Jesus! Bihotz ezti amultsua, eguiçu bethi gure bihotcec çurea diduriten.

Jesusen Bihotz Sacratuari gau guciez eguiteco ohore bihurtçaren Moldea.

OI nere Jesusen Bihotz adorgarria! cembat aldiz egun ez çaituste gaichtaguinen dardoec berriro cilhatu? cembat colpe neronec ez daitçut hedatu? nere beguiez ikhusico dut, mundu hunen azquen orduan, colpatu dudan bihotz adoragarri hori, oi, egunco egunaren azqueneco huntan, ikhus ahal baneça urriqui bera nuquelaric! Çuc çure hobean hartu cinduen faceguaren batasunean, hartcera nohan gaurco lo hau, escaintcen darotçut, oi Bihotz guciz Jaincozcoa! Lo huntan dakhusquit ere, nere heriotcea, bai nere hobian sartcea; eta hala,

JESUSEN BIHOTÇAREN, &c. 327
egun çure majestate adoragarriari
nic nere gain, eta bertce nor na-
hidenec eguin diozcagun laidoen
aldera eta ohore bihurtçarenetan;
bitetz nere bicitcea, eta nere he-
riotcea.

JESUSEN

Bihotz Sacratuaren ohoretaco

LETHANIAC.

KYRIE, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi
nos.

Pater, de cœlis,
Deus, miserere
nobis.

Fili, Redemptor
mundi, Deus,
miserere nobis.

Spiritus Sancte,
Deus, miserere
nobis.

JAUNA, urrical ga-
quizquitçu.

Jesu Cristo,

urrical &c.

Jauna, urrical &c.

Jesu-Cristo, adi gait-
çatçu.

Jesu-Cristo, entçun
gaitçatçu.

Jainco Aita, ceruetan
çarena, urrical &c.

Jainco Semea, mun-
duaren erresquetat-
çailea, urrical &c.

Jainco Izpiritu Sain-
dua,

urrical &c.

Trinitate Saindua, hirur presunetan Jainco bat çarena, urrical &c.

Jesusen bihotça, içan eçaçu pietate.

Jesusen bihotça, Birjina baten sabelean formatua, içan &c.

Jesusen bihotça, verbo eternalarequin bat eguina, içan &c.

Jesusen bihotça, Jaincoaren egon lekhu sacratua, içan &c.

Jesusen bihotça, Trinitate Sainduaren tabernaclea, içan &c.

Jesusen bihotça, Saindutasunaren templua, içan &c.

Jesusen bihotça, eternitate gucian emanen diren gracia gucien ithurburua, içan &c.

Sancta Trinitas, unus Deus, miserere &c.

Cor Jesu, miserere &c.

Cor Jesu, in sinu Matris Virginis formatum, miserere &c.

Cor Jesu, verbo Dei substantia-liter unitum, miserere &c.

Cor Jesu, Divinitatis Sanctuarium, miserere &c.

Cor Jesu, Sanctissimæ Trinitatis tabernaculum, miserere &c.

Cor Jesu, Sanctitatis templum, miserere &c.

Cor Jesu, Fons omnium gratiarum, miserere &c.

Cor Jesu, mitissimum et humiliatum, miserere &c.	Jesusen bihotça, ezti- tasunez eta humili- tatez bethea, içan &c.
Cor Jesu, Fornax amoris, miserere &c.	Jesusen bihotça, amu- dioaren suzco labe sacratua, içan &c.
Cor Jesu, Origo contritionis, miserere &c.	Jesusen bihotça, egui- azco contricionea- ren surtsa, içan &c.
Cor Jesu, sapien- tiæ thesaurus, miserere &c.	Jesusen bihotça, çoi- netan baitire cerra- tuac chuhurtciaren tresor guciac, içan &c.
Cor Jesu, bonita- tis oceanus, miserere &c.	Jesusen bihotça, Jain- coaren borondate- aren ixasoa, içan &c.
Cor Jesu, miseri- cordiæ thronus, miserere &c.	Jesusen bihotça, Jain- coaren misericordi- aren thronua, içan &c.
Cor Jesu, virtu- tum omnium exemplar, miserere &c.	Jesusen bihotça, ber- thute gucien molde perfeta, içan &c.
Cor Jesu, Domus Dei et porta coeli, miserere &c.	Jesusen bihotça, Jain- coaren etche eta ce- ruco bidea, içan &c.

330 JESUSEN BIHOTÇAREN

Jesusen bihotça, tresor ecin akhituzcoa, içan &c.

Jesusen bihotça, çoinaren bethetasunetic guciac errecibitu baititugu, içan &c.

Jesusen bihotça, invocacenen çaituztenen alderat aberax eta liberal çarena, içan &c.

Jesusen bihotça, gure bakea eta erreconciliacionea, içan &c.

Jesusen bihotça, ostia bici, saindu eta Jaincoari agradacenen çaiona, içan &c.

Jesusen bihotça, gure bekhatuen barkhamendutan bictima jarria, içan &c.

Jesusen bihotça, bethiereco bicitceraino hedacenen denuraren ithurburua, içan &c.

Cor Jesu, Thesaurus nunquam deficiens, miserere &c.

Cor Jesu, de cujus plenitudine nos omnes accepimus, miserere &c.

Cor Jesu, dives in omnes qui invocant te, miserere &c.

Cor Jesu, Pax et reconciliatio nostra, miserere &c.

Cor Jesu, Hostia vivens, sancta, Deo placens, miserere &c.

Cor Jesu, Propitiatio pro peccatis nostris, miserere &c.

Cor Jesu, Fons aquæ salientis in vitam æternam, miserere &c.

Cor Jesu, Puteus
aquarum viven-
tium,
miserere &c.

Jesusen bihotça, ur bi-
cigarrien ithurria,
içan &c.

Cor Jesu, in hor-
to anxiatum,
miserere &c.

Jesusen bihotça, oli-
betaco baratcean
tristecia handiene-
an pulumpatua,
içan &c.

Cor Jesu, sudore
sanguineo de-
bilitatum,
miserere &c.

Jesusen bihotça, odo-
lezco icerdiz ahitua,
içan &c.

Cor Jesu, satura-
tum opprobriis,
miserere &c.

Jesusen bihotça, ahal-
khez eta afruntuz
gure-gatic asea,
içan &c.

Cor Jesu, attri-
tum propter
scelera nostra,
miserere &c.

Jesusen bihotça, gure
bekhatuen-gatic do-
lore bicienez por-
roscatua, içan &c.

Cor Jesu, usque
ad mortem cru-
cis obediens
factum,
miserere &c.

Jesusen bihotça, gu-
rutce baten gaine-
an heriotceraino
obedient içan çare-
na, içan &c.

Cor Jesu, lanceâ
perforatum,
miserere &c.

Jesusen bihotça, lant-
ça colpe batez cil-
hatua, içan &c.

332 JESUSEN BIHOTÇAREN

Jesusen bihotça , gu-
rutcearen gainean
odolez hustua ,
içan &c.

Jesusen bihotça , be-
khatoreen ihes le-
khua , içan &c.

Jesusen bihotça , jus-
tuen indarra ,
içan &c.

Jesusen bihotça , afli-
gituen contsolacio-
nea , içan &c.

Jesusen bihotça , ten-
tacionez behartuac
direnen sostengua ,
içan &c.

Jesusen bihotça , ifer-
nuco izpiritu gaichto
guciac ikharatcen di-
tuena , içan &c.

Jesusen bihotça , jus-
tuei çure amudioan
iraun arazten dio-
çutena , içan &c.

Jesusen bihotça , çu
baithan hilteen di-
renen esperantça ,
içan &c.

Cor Jesu , in cru-
ce sanguine ex-
haustum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Refugi-
um peccato-
rum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Fortitu-
do justorum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Conso-
latio afflicto-
rum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Robur
tentatorum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Terror
dæmonum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Perse-
verantia bono-
rum ,
miserere &c.

Cor Jesu , Spes
morientium ,
miserere &c.

Cor Jesu, Gaudium beatorum, miserere &c.	Jesusen bihotça, dohaxu guciën bozçarioa, içan &c.
Cor Jesu, Rex et centrum omnium cordium, miserere &c.	Jesusen bihotça, bihotz guciën bihotça eta erreguea, içan &c.
Ab omni peccato, libera nos, Jesu.	Bekhatu guciëtaric, beguira gaitçatçu, Jesus.
A duritia cordis, libera nos, Jesu.	Bihotçaren gogortasunetic, beguira gaitçatçu, Jesus.
A morte perpetua, libera nos, Jesu.	Heriotce bethierecotic, beguira gaitçatçu, Jesus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Jesu.	Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac khentcen dituçuna, barkha dieçaguçu, Jauna.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Jesu.	Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac khentcen dituçuna, entçun gaitçatçu, Jauna.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis, Jesu.	Jaincoaren bildotsa, mundutic bekhatuac khentcen dituçuna, urrical gaquizquitçu, Jauna.

334 JESUSEN BIHOTÇAREN, &c.

Jesus, adi gaitçatçu. || Jesu, audi nos.
Jesus, entçun gaitçat- || Jesu, exaudi nos.
çu.

ψ. Jesus, bihotz humil eta amultsua ;
℞. Eguiçu nere bihotça, çurea beçalacoa.

Dugun othoitz eguin.

JESUS Jauna, çure Bihotz guciz
sacratuaren tresoretaric, ecin
erran beçambat aberatstasun gui-
çonon gainerat bethi isurtcen ha-
ri çarena, iguçu fagorez halaco-
ren guisaco bat, nun gure bihot-
çac çure Jaincozco horren khide
eguin bairre, nun guri diàkhar-
gun amudioaren ordaina bihur-
tuko baitiogu ; eta bere amudioz-
co Sacramenduan içan tuen lai-
doen aldera, çoi çaiçquion oho-
reez altchatuco baitugu. Aita Jain-
coarequin, Izpiritu Sainduaren ba-
tasunean, menderen mende gucie-
tan bici çaren eta erreguinatcen
duçun Jaincoa. Halabiz.

MEÇA SAINDUÇO OTHOITÇAC.

*Meça behar beçala entçuteco
Preparacionea.*

CURE aldare sainduaren oine-
tan ahuspez emanic, adorat-
cên çaitut, Jainco bothere gu-
ciac ditutçuna; fermuqui sinhes-
ten düt, entçuterat nohan Meça
dela, Jesu-Cristo çure Seme Jain-
coaren gorphutz eta odolaren sa-
crificioa; ofritceco manera hala
berecoa ez içan arren, harc berac
Calbarioco mendian guiçon gu-
cientçat ofritu çuen sacrificio hura
bera. Eguidaçu gracia sartceco,
ô ene Jaincoa, Apheçaren escuz,
hau çuri dignequi ofritceco behar
ditudan disposicionetan. Ofritcen
darotçut, bat eguiten naicelatic
Jesu-Cristoren eta haren Eliça-

ren intencione equin: 1. Çure Majestate dibinoari, çor çaioen homaja eta ohore soberanoa errendatceco; 2. Eguin darozquigutçun on eta ungui guciez esquerrac bihurtceco; 3. Munduco bekhatu gucientçat eta bereciqui eneentçat çuri satisfacione eguiteco; Finan arimaco salbamenduarentçat eta gorphutceco biciarentçat behar ditudan laguntçac eta sokhorriac çure-ganic ardiesteco. Çure-ganic gracia hauc guciac uste ditut, Jesu-Cristo çure Se-mearen merecimenduen bidez, ceinac nahi baitu berac içan, sacrificio adoragarri hunen apheça eta bictima.

Meçaren hastean, eta Confiteor erratean.

ENE bekhatuen jaquiteco eta eçagutceco, ô ene Jaincoa! behar ez duçun arren ene aithorric eta cofesioric, eta ene gaitaqueria guciac ene bihotcean irakhurtcen ditutçun arren; co-

fesatcen darozquitçut halere ceruaren eta lurraren aiticinean: aihortcen dut ofentsatu çaitudalagogoz, hitcez, eta obraz. Ene bekhatuac handiac dire, bainan çure misericordiec neurriric ez dute. Urrical naquicu, ô ene Jaincoa! orhoit çaute çure haurra, çure escuco obra, çure odolaren precioa naicela.

Birjina Saindua, Ceruco Aingueruac, Parabisuco Saindu eta Saindac, guretçat othoitz eguçue; eta nigarrezco eta miseriazco haran huntan dolhamenetan gaudecen orduetan, gracia eskhaçaçue guretçat, eta ardiets dieçaguçue bekhatuen barkhamendua.

Introitean.

JAUNA! çuc Patriarkhei eta Profetei inspiratu diotçotçute, çure Seme bakhotcha lurrerat jaus-ten ikhusteco, hain desira khar-tsuac; indaçu heien khar saindu-tic parte bat; eta eguçiu, bicitce mortal hunen abraçuen erdian,

ene baithan senti deçadan çure-
quin bat içateco lehia saindu bat.

Kyrie eleison *etan*.

DOLHAMEN eta suspira dobla-
tuez , ô ene Jaincoa ! erreque-
ritcen çaitut , eguidaçu misericor-
dia , eta memento guciez , bici nai-
ceino , erran banieçaçu : *Jauna !
nauçun urricari* : ez liteque oraino
asqui ene bekhatuen nombrearen-
tçat eta handitasunarentçat.

- Gloria in excelsis *ean*.

GLORIA in excelsis Deo , et in
terra pax hominibus bonæ vo-
luntatis. Laudamus te , benedici-
mus te , adoramus te , glorifica-
mus te , gratias agimus tibi prop-
ter magnam gloriam tuam : Domi-
ne Deus , Rex cœlestis , Deus ,
Pater omnipotens ; Domine , Fili
unigenite , Jesu-Christe ; Domine
Deus , Agnus Dei , Filius Patris ,
qui tollis peccata mundi , misere-
re nobis ; qui tollis peccata mun-
di , suscipe deprecationem nos-
tram ; qui sedes ad dexteram Pa-

tris, miserere nobis: quoniam tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus, Jesu-Christe, cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

Oremusetan, edo Oracionetan.

A GRADA bequizquitçu, Jauna, guretçat eguiten ç aizquitçun othoitçac; igutçu, Eliça ç ure esposac, Apheçaren ahoz, gure fagoretan galdeguiten darozquitçun graciac eta berthuteac. Ez dugu merecitcen (hala da) entçunac içate; bainan contsidera ç açu gracia horiec eskhatcen darozquitçugula, Jesu-Cristo, ç ure Semearen bidez, ceina ç urequin bici baita eta erreguinatcen baitu mendeen mende gucietan. Halabiz.

Epistolatan.

EPISTOLA huni beguiratcen ditot, ô ene Jaincoa, ç ure borondateac irakhasteco egortcen darotaçun guthun bati beçala; othoi indaçun manatcen darotaçunaren complitceco indarra. Çuc

ceronec, Jauna, Profetei eta Apostoluei inspiratu diotçatçute, iscribus utci darozquiguten eguiac: heien arguitaric parte indaçu, eta pitz çaçu ene bihotcean, hec erretcen cituen su sacratu hura, maita çaitçadan eta cerbitça, hec beçala, ene bici gucian.

Ebanjelioan, chutituric.

CHUTITCEN naiz, ô Legue eguile-soberanoa, çuri marcatceco Ebanjelio Sainduan diren eguia handiac, ene odolaz ciguilatcerat prest naicela. Eguia horiec ene bihotcean ceronec, othoi, Jauna, barneraino graba çatçu. Horiec betçate erreguela ene gogoe-tac, ene hitçac, eta ene obrac. Ez dut guehiago seguitu nahi çure maximez bertceric: mintça çaite. Jauna, huna non aditcen çaitudan, sehi baten sumetimendu oso batequin. Indaçu çure erranen complitceco hambat indar, nola baitut fermutasun heien sinhesteco.

Credoan.

CREDO in unum Deum, Patrem
 Omnipotentem, factorem cœ-
 li et terræ, visibilium omnium et
 invisibilium : Et in unum Domi-
 num Jesum-Christum, Filium Dei
 unigenitum ; et ex Patre natum
 ante omnia secula ; Deum de Deo,
 lumen de lumine , Deum verum
 de Deo vero ; genitum , non fac-
 tum, consubstantialem Patri ; per
 quem omnia facta sunt ; qui prop-
 ter nos homines, et propter nos-
 tram salutem descendit de cœlis ;
 et incarnatus est de Spiritu Sanc-
 to ex Maria Virgine ; **ET HOMO
 FACTUS EST ;** Crucifixus etiam pro
 nobis sub Pontio Pilato , passus
 et sepultus est ; et resurrexit ter-
 tiâ die secundùm Scripturas ; et
 ascendit in cœlum , sedet ad dex-
 teram Patris ; et iterùm venturus
 est cum gloria judicare vivos et
 mortuos ; cujus regni non erit fi-
 nis : Et in Spiritum Sanctum Do-
 minum, et vivificantem, qui ex Pa-

tre Filioque procedit; qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur; qui locutus est per Prophetas; Et unam, Sanctam, Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum: et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi seculi.

Amen.

Ofertorioan.

CREATURA hilcor, eta bekhatu-
ez cargatu bat baicen, ez nai-
cen arren; ofritcen darozquitçut
Apheçaren ezcuz, ô eguiazco Ja-
inco bici eta eternala, ogui hori
eta arno hori, ceinac içan behar
baitute gambiatuac çure Seme
Jesu-Cristoren gorphutcerat eta
odolerat. Errecibi çaçü, Jauna,
ecin erranezco sacrificio hau,
amultsuqui eta goçoqui, eta sofri
çaçü, ofrenda saindu horri junta
dioçadan, ene gorphutçaz, ari-
maz, onthasunez, biciaz eta ditu-
dan guciez eguiten darotçudan

sacrificioa. Eguiçu nitaz, ô ene Jaincoa! creatura berri bat; ogui hori eta arno hori çure bothereaz gambiatcerat çohacen beçala.

Apheçac bere erriac garbitcean.

GARBI naçaçu, Jauna, sacrificatua içaterat dohatçun Bildoaren odolean; notha gucieta-ric chahutua, eta çure graciaren espos arropas beztitua, çure-ganat escu churi eta bekhatu gabeac altcha detçadantçat; eta esperantça içan egun batez errecibitua içateco, çure Hautatuei, Ceruan preparatu dioçuten banquet sacratuan.

Ichiltoric Apheçac erraten dituen Othoitçetan.

AGRADA bequiçu, ô ene Jaincoa! çure Icen Sainduaren ohoretan eta gloriarentçat, gure abantailetan, eta çure Eliça Sainduarenetan, ofritcen çaicun sacrificioa; haren intencione bertan sarthuric, huna non galdet- cen darozquitçudan, Eliçac orai,

Apheçaren bidez , eskhâtcen darozquitçun gracia guciac ; hortacotz bat eguiten naiz Apheçarequin , acorda dietçagutçun amoreac-gatic , Jesu-Cristo gure Jau-naren bidez eta icenean.

Prefacioan.

ORDU da, ô ene arima, altchagaitecen behere huntaco gauça guciez gorago. Tira etçatçu, Jauna, tira etçatçu, gure bihotçac çure-ganat : sofri çaçü, çorçazquitçun laudorioac eta esquer-rac errendatceco, junta detçagun gure boz flacoac, izpiritu dohaxuen alegrantciazco eta estasiaczco aire justuarequin ; eta desterruco lekhu huntan erran dieçaçugun hec gloriaren egoitçan cantatcen darotçutena : *Saindua, Saindua, Saindua da armadetaco Jainco Jauna, içan bedi glorificatua ceruetaco gorenean.*

PREFACIO COMUNA.

PER omnia secula seculorum.
R̄. Amen.

Ψ. Dominus vobiscum ;

℞. Et cum spiritu tuo.

Ψ. Sursùm corda ;

℞. Habemus ad Dominum.

Ψ. Gratias agamus Domino Deo nostro : ℞. Dignum et justum est.

Verè dignum et justum est , æquum et salutare , nos tibi semper et ubique gratias agere , Domine Sancte , Pater omnipotens , æterne Deus , per Christum Dominum nostrum ; per quem Majestatem tuam laudant Angeli , adorant Dominationes , tremunt Potestates ; Cœli Cœlorumque Virtutes , ac beata Seraphim sociâ exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces , ut admitti jubeas deprecamur , supplici confessione dicentes :

Sanctus , Sanctus , Sanctus , Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ , hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini , hosanna in excelsis.

Abendoaren Prefacioa.

Verè dignum. . . . per Christum Dominum nostrum; quem perdito hominum generi salvatorem misericors et fidelis promisisti, cujus veritas instrueret inscios, sanctitas justificaret impios, virtus adjuvaret infirmos. Dùm ergo propè est ut veniat quem missurus es, et dies affulget liberationis nostræ; in hac promissionum tuarum fide piis gaudiis exultamus. Et ideò cum Angelis et Archangelis, cum Thronis et Dominationibus, cumque omni militia cœlestis exercitûs, hymnum gloriæ tuæ canimus, sine fine dicentes: Sanctus, &c.

Eguberriren Prefacioa.

Verè dignum. . . . æternè Deus, quia per incarnati Verbi mysterium nova mentis nostræ oculis lux tuæ claritatis infulsit; ut dùm visibiliter Deum cognoscimus, per hunc in invisibilium amorem rapiamur. Et ideò, &c.

Trufaniaren Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, qui cùm Unigenitus tuus in substantia nostræ mortalitatis apparuit, novâ nos immortalitatis suæ luce reparavit. Et ideò, &c.

Garicumaco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, qui corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et præmia, per Christum Dominum nostrum; per quem Majestatem, &c.

Gurutcearen Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, qui salutem humani generis in ligno crucis constituisti, ut undè mors oriebatur, inde vita resurgeret, et qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur, per Christum Dominum nostrum; per quem Majestatem, &c.

Sacramendu Sainduaren botuetaco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, per Christum Dominum nostrum,

verum æternumque Pontificem, et solum sine peccati macula sacerdotem : qui in novissima cœna formam sacrificii perennis instituens, hostiam se tibi primùm obtulit, et primus docuit offerri : cujus carne pro nobis immolatâ dum pascimur, roboramur, et fuso sanguine dum potamur, abluimur. Et ideò, &c.

Bazco demboraren Prefacioa.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, te quidem, Domine, omni tempore, sed in hoc potissimùm (die) gloriosius prædicare, cum Pascha nostrum immolatus est Christus : ipse enim verus est Agnus, qui abstulit peccata mundi ; qui mortem nostram moriendo destruxit, et vitam resurgendo reparavit. Et ideò, &c.

Jondoni Salbatores Prefacioa.

Verè dignum. . . æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus

apparuit, et, ipsis cernentibus, est elevatus in cœlum, ut nos divinitatis suæ tribueret esse participes. Et ideò, &c.

Mendecostez Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, per Christum Dominum nostrum, qui ascendens super omnes cœlos, sedensque ad dexteram tuam, promissum Spiritum Sanctum (hodiernâ die) in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis totus in orbe terrarum mundus exultat: sed et supernæ Virtutes, atque Angelicæ Potestates, hymnum gloriæ tuæ concinunt, sine fine dicentes: Sanctus, &c.

Trinitateco Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, qui cum unigenito Filio tuo et Spiritu Sancto, unus es Deus, unus es Dominus; non in unius singularitate personæ, sed in unius Trinitate substantiæ. Quod enim de tua gloria, revelante te, credimus; hoc de Filio tuo, hoc

de Spiritu Sancto, sine differentia discretionis sentimus: ut in confessione veræ sempiternæque Deitatis, et in Personis proprietas, et in essentia unitas, et in majestate adoretur æqualitas. Quem laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque ac Seraphim, qui non cessant clamare quotidie, unâ voce dicentes: Sanctus, &c.

*Særamendu Sainduaren
Prefacioa.*

Verè dignum... æterne Deus, per Christum Dominum nostrum, qui remotis carnalium victimarum inanibus umbris, corpus et sanguinem suum nobis in sacrificium commendavit, ut in omni loco offeratur nomini tuo, quæ tibi sola complacuit, oblatio munda. In hoc igitur inscrutabilis sapientiæ, et immensæ charitatis mysterio, id ipsum quod semel in cruce perfecit, non cessat mirabiliter operari, ipse offerens,

ipse et oblatio. Et nos unam secum hostiam effectos, ad sacrum invitat convivium, in quo ipse cibus noster sumitur, recolitur memoria Passionis ejus, mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur. Et ideò, &c.

*Elicaren Contsecracioneco
Prefacioa.*

Verè dignum. . . . æterne Deus, qui hanc orationis domum quam ædificavimus, bonorum omnium largitor inhabitas; et Ecclesiam quam ipse fundasti, incessabili operatione sanctificas. Hæc est enim verè domus orationis, visibilibus ædificiis adumbrata; templum habitationis gloriæ tuæ, sedes incommutabilis veritatis, sanctuarium æternæ charitatis. Hæc est arca, quæ nos à mundi ereptos diluvio, in portum salutis inducit. Hæc est dilecta et unica sponsa, quam acquisivit Christus sanguine suo, quam vivificat spiritu suo: cujus in sinu, rena-

ti per gratiam tuam, lacte verbi pascimur, pane vitæ roboramur, misericordiæ tuæ subsidiis confovemur. Hæc fideliter in terris, sponso adjuvante, militat, et perenniter in cœlis, ipso coronante triumphat. Et ideò, &c.

Ama Birjinaren Prefacioa.

Verè dignum... æterne Deus, et te in (***) beatæ Mariæ semper virginis collaudare, benedicere, et prædicare; quæ et Unigenitum tuum Sancti Spiritûs obumbratione concepit, et virginitatis gloriâ permanente, lumen æternum mundo effudit, Jesum-Christum Dominum nostrum; per quem Majestatem, &c.

Apostoluen Prefacioa.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, te Domine, suppliciter exorare, ut gregem tuum, Pastor æterne, non deseras, sed per beatos Apostolos tuos continuâ protectione custodias: ut iisdem rectoribus guberne-

tur, quos operis tui vicarios eidem contulisti præesse pastores. Et ideò, &c.

*Umuru Saindu edo Sainda gu-
cien eta Patroinen Prefacioa.*

Verè dignum... æterne Deus; qui glorificaris in concilio Sanctorum, et eorum coronando merita, coronas dona tua: qui nobis in eorum præbes, et conversatione exemplum, et communione consortium, et intercessione subsidium: ut tantam habentes impositam nubem testium, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, et cum eis percipiamus immarcessibilem gloriæ coronam; per Jesum-Christum Dominum nostrum, cujus sanguine ministratur nobis introitus in æternum regnum: per quem Majestatem tuam tementes adorant Angeli, et omnes Spirituum cœlestium chori sociâ exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces ut admitti jubeas de-

precamur, supplici confessione dicentes: Sanctus, &c.

Hilen Prefacioa.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubiquè gratias agere, Domine Sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum; in quo nobis spem beatæ resurrectionis concessisti; ut dùm naturam contristat certa moriendi conditio, fidem consoletur futuræ immortalitatis promissio. Tuis enim fidelibus, Domine, vita mutatur, non tollitur; et dissolutâ terrestris hujus habitationis domo, æterna in cœlis habitatio comparatur. Et ideò, &c.

Sanctus erran ondoan.

AITA bethierecoa, artçainetaco
Artçain soberanoa! çure Eliça contserba eta governa çaçü, finca çaçü eta heda lurraren baster gucietarat. Izpiritu bat eta bihotz bat emoçute Cristau guciei.

Benedica çatçu gure Aita Saindua, gure Aphezpicua, gure Erregue, gure Erretora eta çure Eliçaren sinhestean bici diren guciac.

Lehembicico Mementoan.

JAUNA, orai çure erresuman çarena: orhoit çaitte nitaz çure misericordian; eta sacrificio saindu hunen merecimenduz indatçu necessario ditudan berthute guciac; eta batac bertcearentçat othoitz eguitea manatu darocuçunaz gueroz; Jauna, othoi, adi çatçu eta entçun humilqui eta confidantciarequin eguiten darozquitçudan othoitçac ene ahaidentçat, adisquidentçat, arimaco eta gorphutceco ungui eguilentçat. Ene bihotz guciac halaber gomendatcen darozquitçut ene etsaiac eta tratamendu gaichto cembeit eguin ahal darotaten guciac: ahantz bequizquitçu heien bekhatuac, eta neureac: ene bihotcetic khien çatçu khirastasun eta gaitcirizco guciac, eta desira araz dieçadaçu eta ar-

dietz araz heien amudioa. Mundu guciac senti beça sacrificio hunen ona. O ene Jaincoa! iguçü guciei baque eguiazco bat, ceinac, el-kharrequin unionean atchiquitcen gaituela, bethicotz baitgaitu unionea emanen Birjina Amarequin, çure Apostoluequin, Martirequin, Saindu eta Sainda guciequin, eta finean eternitate gucian çurequin. *Apheçac Calitçaren eta Ostia-
ren gainean escuac çabalduac daduzcanean.*

HEDA çaçü, Jauna, ene gaine-
rat çure escus dibinoa, pose-
sionetan sartceco ene bihotcean
eta ene sentsuetan; ene baithan
correitceco çure contra den gu-
cia, ni contcecratceco çure Aita
Jaincoari, çure baithan eta çu-
taz; eta ni moyan hortaz libratce-
co deabruaren escuetaric eta dam-
nacione eternaletic.

Ostia Saindua altchatcean.

OJESUS! ene Salbatçailea, egui-
azco Jaincoa eta eguiazco

Guiçona , sinhesten dut cinez eta fermuqui , Ostia Sainduan errealqui hor çarela ; adoratcen çaitut hor , ene Jauna eta Jaincoa çarena. Iguçu , niri eta hemen garen guciei , Misterio adoragarri huntan çor darotçugun debocionea , amudioa eta eçagutça.

Calitça altchatcean.

ADORATCEN dut Calitz hortan, ô ene Jesus dibinoa, enë erospenaren precioa , eta guiçonguciena. Odol adoragarri hortaric chorta bat jausterat utz çaçü ene arimaren gainerat , içan dadintçat garbitua bekhatu gucietaric , eta sustatua çure amudioaren khar sacratuaz.

Jaincoa altchatu ondoan.

EZ darotçugu guehiago oguia eta arnoa ofritcen, bainan bai Cristo çure Semearen Gorphutz adoragarria, ô ene Jaincoa, haren pasicnearen , pitztearen , cerurat igatearen orhoitçapenetan : gure

escutic , Jauna errecibi çatçu ,
eta bethe gaitçatçu çure graciez.

Bigarren Mementoan.

ORHOIT çaitte halaber , Jauna ,
purgatorioan diren arima gai-
choez : dohaxuqui çureac dire eta
çure esposac ere dire. Bereciqui
gomendatcen darozquitçut ene
ahaideenac , adisquideenac , ari-
maco eta gorphutceco ungui egui-
leenac eta othoitcen beharra gue-
hien dutenac.

Nobis quoque peccatoribus *erratean.*

GUCIA bekhatorea naicelaric ,
ausartatcen naiz galdetcerat
gracia bera enetçat , erran nahi
da , ô ene Salbatçailea ! çure glo-
rian parte pichca bat. Mila bekha-
tuz hango çucena galdu dudala ,
ikhusten dut eta aithortcen çure
presentcian , ô ene Jaincoa ! ene
mereciei beguiratcen badioçute ,
ez duquet esperantçaric plaçatua
içateco Erresuma hartan , ceine-
tarat Apostoluec , Martirec eta

Birjina Sainduec ecin ardietsi baitute, bethi sofrituz eta berthute guiristinozco guciac pratican eman ez baicen. Nola beraz ausarta ere othe naiteque, Jauna, esperantça icaterat? Çure odolac eguiten du ene fidantcia gucia. Barkha dietçaquidatçu ene faltac, eta penitentcia eguiazco batez digne errenda naçaçu hartarat heltceco.

Pater erratean.

CREATURA ez deus eta dohacabe bat baicen ez naicen arren; halere, Jainco handia! ausartatcen naiz çu ene Aita deitcerat, ceren hola nahi duçun: eguidaçu gracia, ô ene Jaincoa! ez deçadan nihoiz ere gal çure umearen calitatea. Içan bedi çure icena sanctificatua ceru lurretan. Erreguina çaçu orai beretic çure graciaz bihotcean, çu requin erreguina deçadantçat eternitatean çure glorian; eta çure borondateac compli detçadantçat lurrean, Sainduec complitcen tuzten beçala ceruan. Ene Aita ç-

re, indaçu beraz, othoi, ceruco ogui hura, ceinetaz neurritcen baiditutçu çure haurrac. Barkhamendu acorda dieçadaçu, nic çure amoreac-gatic bihotz onez ofentsatu nautenei acordatcen diotedan beçala, eta ez deçaçula permeti nihoiz tentamendu batec ere garai naçan: aiticitic çure graciaz lagunduric; eguiçu bentçu detçadan ene salbamenduaren etsai guciac.

Agnus Dei erratean.

JAINCOAREN Bildoxa, munduco bekhatuez cargatu nahi içatu duçuna, garbi çatçu eta borra neure guciac çure odolean; hain khario erosi duçun baquea içateco, digne errenda naçaçuntçat. Indaçu baque hura çurequin, baque hura proximoarequin, baque hura neure buruarequin; inspiratcen darotaçularic humiltasun osoena; eta ene baithan it-hotcen ditutçularic mendecuzco desira guciac.

Domine, non sum dignus *erratean.*

AH! Jauna, sobera baicen ez da eguia, ez dudala mereci çure errecibitcea; indigne errendatu naiz osoqui ene bekhatuez: guciez urriqui dut eta dolore, cerendamuztatu baitçaituzte eta çureganic urrundu bainaute. Çure hitz bakhar batec senda deçaque ene arima: ez naçaçula abandona, ô ene Jaincoa! eta çure escutic atchic naçaçu.

Apheçaren Comunionean, norc berac comuniatcen ez duenean errealqui.

OENE Jesus maitagarria! egun çure haragui sainduaz neurritua içateco çoriona ez badut, sofri çaçü errecibi çaitçadan berederen izpirituz eta bihotcez, eta çurequin bat eguin nadin fedeaz, esperantçaz eta caritateaz. Sinhesten dut çure baithan; çure baithan dut ene esperantça; eta maite çaitut ene bihotz guciaz.

Ala dohaxu bainintequē, ene Salbatçaile maitea, çure-ganat hurbiltceco, çure mahain saindu-an presentatceco, çure gorphutz sacratua errecibitceco, eta çure odola edateco estatutan banintz. Ah, cer franquia, cer contsolacione, cembat gracia ez dioçute ematen hetaz neurritcen ditutçunej.

Norc berac comuniatcen duenean, horren orde eguin behar dire Comunionecco Actac.

Hostia pichcac Apheçac biltcean.

JAUNA, çure graciatic mendre-
Jena hain guebiagoqui baliosa da; ja erran dut: Ez dut mereci çure mahainean, çure haurren herruncan jatea; bainan permeti dieçadaçu bil detçadan bederen erortcen diren papurrac, Cananarrac galdetcen çuen beçala. Eguiçu ez deçadan çure inspira-cionetic batere neglija; ecen negligentcia horrec obliga çaitça-que guciez escas eguiterat.

Post-Comunionean.

CONTSOMATU dire guciac, ô Jauna! ene beguien aitcinean sacrificaturic çatoz. O ene Jaincoa! ez naiz nihoiz gueldituco çuri laudoriozco sacrificioa errendatcetic : eta gucz bihotz, çu ofentsatuaz doloratu, çaurthu eta humiliatu baten sacrificioa ofritcetic.

Azqueneco Oracionetan.

NAHI duçu, Jauna, arteric utci gabe gure othoitçac adreça dietçaçugun ; ceren dugun bethi çure gracies beharra : iisur çaçugure-gainerat eta iguçu othoitçaren izpiritua, ceina baita humiltasunezco, confidentciazco eta amudiozco izpiritu bat, hortaz errequeritcen çaitugu Jesu-Cristo çure Semeaz, ceinac çurequin erreguinatcen baitu glorian.

Benedicionearen aitcinean.

TRINITATE gucz Saindua eta Adoragarria, Aita, Semea eta Izpiritu Saindua, Jainco choil eta

bakhar bat çarena ; çutaz sacrificio hau hasi dugu, çutaz finatcen dugu : agrada bequiçu, eta ez gaitçatçula egor çure benediçionea gabetaric.

Azqueneco Ebanjelioa erratean.

VERBO eternala, gauça guciene eguilea, demborac bethe cirenean gure-gatic Guiçon eguinic, sacrificio miragarri hau establitu duçuna ; esquerrac humilqui errendatcen darozquitçugu, ceren eguin darocuçun gracia, hunen entçuteco ; hunen efetu salbagarriac, errecibi detçaguntçat. Aingueru eta Saindu gucienc hortaz lauda beçaitçate bethi ceruan, eta gu has gaitecen çu hortaz benedicatcen lurrean, comportatcen garelaric egungo egunean çure leguearen arabera. Barkha dieçadacu, ô ene Jaincoa ! ene izpiritucoco barrajamendua eta ene bihotceco hotztasuna, çutaz ocupatua eta çuretçat sustatua içan behar çuten moment hortan. Ahantz be-

quizquitçu, Jauna, ene bekhatu-
ac, ceinentçat Jesu-Cristo çure
Semea, Aldare hunen gainean im-
molaturic heldu baita : eta ez de-
çaçula permeti asqui ondicozco
içan nadin, çu hemendic harat
ofensatceco ; bainan eguiçu, çu-
cenqui comportatcen naicelatic,
bethi, beguira dieçaçudan ene go-
goeten, ene hitcen, eta ene obren
erreguelari eta azquen finari beça-
la. Halabiz.

MEÇA SAINDUAREN

ORDINARIOA

LAGUNTCECO MOLDEAREQUIN.

In nomine Patris †, et Filii, et Spiritûs
Sancti. Amen.

INTROIBO ad altare Dei.

R. Ad Deum qui lætificat ju-
ventutem meam.

Judica me, Deus, et discerne
causam meam de gente non sanc-

ta: ab homine iniquo et doloso erue me.

R̄. Quia tu es, Deus, fortitudo mea: quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

R̄. Et introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus: quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

R̄. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, et Deus meus.

Gloria Patri, &c.

R̄. Sicut erat, &c.

Introibo ad altare Dei.

R̄. Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Adjutorium nostrum in nomine Domini,

R̄. Qui fecit cœlum et terram.

Apheçac erraten du :

Confiteor, &c.

Laguntçailleac erraten du :

R̄. Misereatur tuî omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

Apheçac erraten du : Amen.

Laguntçailleac erraten du :

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni-Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem-Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

*Apheçac othoitz eguiten du
laguntçaileentçat eta beretçat.*

Misereatur vestri omnipotens
Deus, et dimissis peccatis vestris,
perducat vos ad vitam æternam.

R̄. Amen.

Indulgentiam, absolutionem et
remissionem peccatorum nostro-
rum tribuat nobis omnipotens et
misericors Dominus.

R̄. Amen.

Deus, tu conversus vivificabis
nos.

R̄. Et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, mise-
ricordiam tuam.

R̄. Et salutare tuum da nobis.

Domine exaudi orationem me-
am.

R̄. Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum,

R̄. Et cum spiritu tuo.

*Apheçac aldarerat joatean erra-
ten du : Oremus.*

Aufer à nobis, quæsumus, Do-
mine, iniquitates nostras, ut ad

Sancta Sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum &c., Amen.

Aldareari musu ematean Apheçac erraten du:

Oramus te, Domine, per merita Sanctorum tuorum, quorum reliquiæ hîc sunt, et omnium Sanctorum, ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

Introite ondoan Apheçac erraten du:

ψ. Kyrie eleison. R. Kyrie eleison. ψ. Kyrie eleison. R. Christe eleison. ψ. Christe eleison. R. Christe eleison. ψ. Kyrie eleison. R. Kyrie eleison. ψ. Kyrie eleison.

Aldarearen erdian denean Apheçac erraten du:

Gloria in excelsis, p. 299.

Apheça itçultcen da Populuaren aldera, eta erraten du:

ψ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*Epistolaren akhabantçan ihar-
desten da:*

R̄. Deo gratias.

*Ebanjelioa baino lehen Apheçac
erraten du:*

Munda cor meum ac labia mea,
omnipotens Deus, qui labia Isaiaë
Prophetæ calculo mundasti igni-
to; ita me tuâ gratiâ miseratione
dignare mundare, ut Sanctum
Evangelium tuum dignè valeam
nuntiare.

Jube, Domine, benedicere.

Dominus sit in corde meo et
in labiis meis, ut dignè et compe-
tenter annuntiem Evangelium su-
um. Amen.

ÿ. Dominus vobiscum.

R̄. Et cum spiritu tuo.

Initium *edo* Sequentia Sancti
Evangelii secundùm N.

R̄. Gloria tibi, Domine.

*Ebanjelioaren akhabantçan ihar-
desten da:*

R̄. Laus tibi, Christe.

*Apheçac Ebanjelioari musu
ematean erraten du :*

Per evangelica dicta deleantur
nostra dilecta.

*Aldarearen erdian denean Aphe-
çac erraten du :*

Credo, &c., p. 301.

Dominus vobiscum.

R̄. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Suscipe, Sancte Pater, omnipo-
tens æterne Deus, hanc immacu-
latam hostiam quam ego indignus
famulus tuus offero, tibi Deo meo
vivo et vero, pro innumerabili-
bus peccatis, et offensionibus, et
negligentiis meis, et pro omni-
bus circumstantibus, sed et pro
omnibus fidelibus Christianis, vi-
vis atque defunctis, ut mihi et illis
proficiat ad salutem in vitam æter-
nam. Amen.

*Apheçac ematen du ura etia ar-
noa Calitcean.*

Deus, qui humanæ substantiæ
dignitatem mirabiliter condidisti

et mirabiliùs reformasti ; da nobis per hujus aquæ et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes , qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps, Jesus-Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum , &c.

*Apheçac Calitça ofritcean,
erraten du :*

Offerimus tibi , Domine , Calicem salutaris , tuam deprecantes clementiam , ut in conspectu divinæ Majestatis tuæ , pro nostra et totius mundi salute , cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Gurthuric erraten du :

In spiritu humilitatis, et in animo contrito suscipiamur à te, Domine , et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodiè, ut placeat tibi , Domine Deus.

*Oguia eta Arnoa benedicatcean,
erraten du :*

Veni, sanctificator omnipotens, æterne Deus , et benedic hoc sa-

crificium tuo sancto nomini præparatum.

*Apheçac erriac garbitcen tu,
erraten duelaric :*

Lavabo inter innocentes manus meas, et circumdabo altare tuum, Domine. Ut audiam vocem laudis, et enarrem universa mirabilia tua. Domine, dilexi decorem domûs tuæ et locum habitationis gloriæ tuæ. Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam: et cum viris sanguinum vitam meam. In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta es muneribus. Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me et miserere meî. Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te, Domine. Gloria Patri, &c.

*Apheça gurtcen da, eta erraten
du :*

Suscipe, Sancta Trinitas, hanc oblationem quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, et Ascensionis Jesu-

Christi Domini nostri, et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, et beati Joannis-Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum et omnium Sanctorum; ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem, et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per, &c.

Apheçac aldareari musu ematen dio, eta erraten du:

Orate, fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

R. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Apheçac erraten du ichiltoric Amen, seguidan Secreta, eta guero haltoqui:

Ÿ. Per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Ÿ. Dominus vobiscum,

℞. Et cum spiritu tuo.

Ÿ. Sursùm corda;

℞. Habemus ad Dominum.

Ÿ. Gratias agamus Domino Deo nostro. ℞. Dignum et iustum est.

Prefacio comuna, eta bertce demboretacoac, p. 305.

TE igitur, clementissime Pater, per Jesum-Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, uti accepta habeas et benedicas hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia illibata, imprimis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica, quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum, unà cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N., et Rege nostro N., et omnibus orthodoxis atque catholicæ et apostolicæ fidei cultoribus.

Memento , Domine , famulo-
rum famularumque tuarum N. N.
et omnium circumstantium, quo-
rum tibi fides cognita est et no-
ta devotio , pro quibus tibi of-
ferimus , vel qui tibi offerunt hoc
sacrificium laudis , pro se suisque
omnibus , pro redemptione ani-
marum suarum , pro spe salutis
et incolumitatis suæ , tibi que red-
dunt vota sua æterno Deo vivo et
vero.

Communicantes, et memoriam
venerantes imprimis gloriosæ sem-
per Virginis Mariæ, genitricis Dei
et Domini nostri Jesu-Christi, sed
et beatorum Apostolorum ac Mar-
tyrum tuorum Petri et Pauli, An-
dreæ , Jacobi , Joannis , Thomæ,
Jacobi , Philippi , Bartholomæi ,
Matthæi , Simonis et Thadæi, Li-
ni , Cleti , Clementis, Xisti, Cor-
nelii , Cypriani, Laurentii, Chry-
sogoni, Joannis et Pauli, Cosmæ
et Damiani, et omnium Sancto-

rum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per, &c.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tuâ pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per, &c.

Quam oblationem, tu Deus, in omnibus quæsumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris, ut nobis corpus et sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu-Christi, qui pridie quàm pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas; et elevatis oculis in cœlum ad te, Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et manducate ex

hoc omnes : HOC EST ENIM CORPUS MEUM.

Simili modo postquam coenatum est, accipiens et hunc præclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes: HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI, (MYSTERIUM FIDEI), QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM.

Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Undè et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tam beatæ Passionis, necnon et ab inferis Resurrectionis, sed et in coelos gloriosæ Ascensionis, offerimus præclaræ Majestati tuæ de tuis donis ac datis, Hostiam puram, Hostiam sanctam, Hostiam immaculatam, Panem

sanctum vitæ æternæ, et Calicem salutis perpetuæ.

Suprà quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech sanctum sacrificium, immaculatam Hostiam.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublimi Altare tuum, in conspectu divinæ Majestatis tuæ, ut quotquot ex hac Altaris participatione sacrosanctum Filii tui corpus et sanguinem sumpserimus, omni benedictione cœlesti et gratiâ repleamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Hilen Memoria.

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum N. N., qui nos præcesserunt cum

signo fidei, et dormiunt in somno pacis.

Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas deprecamur. Per eundem, &c.

Apheçac bere bulharrac jotcen tubelaric, erraten du:

Nobis quoque peccatoribus, famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam, et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus, cum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcilia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis: intrà quorum nos consortium, non æstimator meriti sed veniæ, quæsumus, largitor admitte, per Christum Dominum nostrum, per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivi-

ficas, benedicis, et præstas nobis. Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritûs Sancti, omnis honor et gloria.

Per omnia secula seculorum.

R̄. Amen.

Oremus.

Præceptis salutaribus moniti, et divinâ institutione formati, audemus dicere:

Pater noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terra; panem nostrum quotidianum da nobis hodiè: et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem.

R̄. Sed libera nos à malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus et futuris; et intercedente beatâ et gloriosâ semper Virgine, Dei genitrice Mariâ,

cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum-Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti, Deus.

ÿ: Per omnia secula seculorum. R. Amen.

ÿ. Pax Domini sit semper vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Apheçac nahasten du Calitçan hirur çathi eguin duen Hostiatic parte bat, eta erraten du:

Hæc commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu-Christi, fiat accipientibus nobis in vitam æternam. Amen.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Hilen Mecetan Miserere nobis-
en lekhuban erraten da Dona eis
requiem; *eta* Dona nobis pacem,
erraten den lekhuban Dona eis
requiem sempiternam.

Domine, Jesu-Christe, qui dixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis; ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiæ tuæ, eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris. Qui vivis et regnas, Deus, per omnia secula, &c.

Domine Jesu-Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem tuum, ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis, et fac me tuis

semper inhærere mandatis , et à te nunquam separari permittas ; qui cum eodem Deo Patre et Spiritu Sancto , vivis et regnas, Deus, per omnia secula , &c.

Perceptio Corporis tui , Domine Jesu-Christe , quod ego indignus sumere præsumo , non mihi proveniat in iudicium et condemnationem , sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis , et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre , in unitate Spiritûs Sancti, Deus. Per omnia secula seculorum.

*Apheçac Hostia Saindua adora-
tu duen ondoan , hartcen du es-
cubetan , erraten dubelaric.*

Panem cœlestem accipiam , et nomen Domini invocabo.

Domine , non sum dignus ut intres sub tectum meum ; sed tantùm dic verbo , et sanabitur anima mea.

*Hiruretan erran ondoan
erraten du :*

Corpus Domini nostri Jesu-
Christi custodiat animam meam
in vitam æternam. Amen.

*Apheçac Jesu-Cristoren Gorphut-
ça errecibitu ondoan, hartcen
du Calitça eta erraten du :*

Quid retribuam Domino pro
omnibus quæ retribuit mihi? Ca-
licem salutaris accipiam, et no-
men Domini invocabo. Laudans
invocabo Dominum, et ab ini-
micis meis salvus ero.

*Apheçac Calitçarequin eguiten
du gurutcearen seinalea, eia
erraten dit :*

Sanguis Domini nostri Jesu-
Christi custodiat animam meam
in vitam æternam. Amen.

Lehembicico Ablucionean.

Quod ore sumpsimus, Domine,
purâ mente capiamus; et de mu-
nere temporali fiat nobis remedi-
um sempiternum.

Bigarren Ablucionean.

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis quem potavi, adhæreat visceribus meis, et præsta ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt Sacramenta. Qui vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Apheça itçultcen da Populuaren alderat, eta erraten du;

Dominus vobiscum,
R̄. Et cum spiritu tuo.

Post-Comunionearen ondoan erraten du

Dominus vobiscum,
R̄. Et cum spiritu tuo.

Ite, Missa est, *edo* Benedicamus Domino. R̄. Deo gratias.

Defuntuen Mecetan Apheçac erraten du Requiescant in pace.

Eta Meça laguntçaileac. Amen.

Placeat tibi Sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut sacrificium quod oculis tuæ

Majestas indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

*Apheçac Populuaren alderat
itçuliric erraten du:*

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R̄. Amen.

Dominus vobiscum,

R̄. Et cum spiritu tuo.

Initium Sancti Evangelii secundum Joannem.

R̄. Gloria tibi, Domine.

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum, et lux in tenebris lu-

cet, et tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine; ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus; qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. **ET VERBUM CARO FACTUM EST**, et habitavit in nobis: et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis.

R/. Deo gratias.

JESU-CRISTO

GURE SALBATÇAILEAREN

PASIONEA ,

San Mathiuren arabera. Cap. 26.

JESUSEC erran cioten bere Dicipu-
luei: † Badaquiçue bi egunen bu-
ruan Bazco eguinen dela, eta Guico-
naren Semea libratua içanen dela gu-
rutceficatua içan dadintçat. c. Orduan
Aphecen Printceac eta populuco Ça-
harrac bildu ciren Caïphas deitcen
cen Aplez handiaren salara, eta han
deliberatu çuten Jesus fineciaz preso
hartcerat, eta hil arazterat. Bainan
cioten: s. Ez ordean bestac diraueino
populua asalda ez dadintçat. c. Eta
nola Jesus Bethanian Simon leprosa-
ren etchean baitcen, emazte bat ha-
rat joan citçaion unguentu precios ba-
tez bethericaco albastrasco jarro ba-
tequin, eta hura isuri cioen bere bu-
ruaren gainerat, jarriric çagoen dem-
boran. Dicipuluec hori ikhusiric be-
khaiztu ciren, eta cioten: s. Cergatic

horla galduda unguentu balios hori?
 Ecen sal citequen haguitz garastia,
 horren balioa pobrei emateco. c. Je-
 susec hori jaquinic, erran cioten: †
 Cergatic errencura eguiten dioque
 emazte huni? Hunec niri eguin daro-
 tana, obra on bat da, ecen bethi bai-
 tutque pobreac quequin, bainan ni
 bethi ez nauque icanen; eta baldin
 unguentu hori ene gorphutcerat isu-
 ri badu, ni ehorsten naiceneco eguin
 du. Eguia erraten darotquet: non ere
 predicatua icanen baita Ebanjelio
 hau mundu gucian, condatuco da
 hunen orhoitçapenetan hunec orai
 eguin duena. c. Orduan hamabitari-
 bat Judas Iscariotes deitcen cena,
 joan cen Aphecen Printceen ganat,
 eta erran cioten: s. Cer nahi darota-
 que eman, eta libratuco darotquet?
 c. Eta hec prometatu ciotçaten hogoi
 eta hamar diru peça, eta gueroztic
 parada bilha çabilan hura hequien es-
 cuetarat emateco. Eta Azimen lehem-
 bicico egunean Dicipuluac joan cit-
 çaizcon Jesusi, eta erran cioten: s.
 Non nahi duçu prepara dieçaçugun
 Bazcoa jatcco behar dena? s. Jesu-

sec ihardetsi cioten: † Çoazte hiri-
rat, eta han causituco duçue guiçon
bat pegar bat ur etche batetara da-
ramana, eta erroçue etche hartaco
Jaunari: Nausiac gaztiatcen darotçu,
ene dembora hurbildu da, çure et-
cherat heldu naiz ene Dicipuluequin
Bazco eguiterat. c. Dicipuluec eguin
çuten Jesusec manatu ciotena, eta pre-
paratu cioten Bazco eguiteco nece-
sario cena. Arraxa ethorri cenean,
mahainean eman cen here hamabi
Dicipuluequin, eta jaten hari cirela
erran cioten: † Eguia erraten darot-
çuet, çuetaric batec tradituco nau.
c. Hitz hortaz guciac handizqui tris-
taturic, batbederac galdetu cioen: s.
Jauna, ni othe naiz haina? Jesusec
ihardetsi cioten: † Enequin escua
platerat ematen duenac tradituco
nau: badoa bada Guiçonaren Semea
hartaz errana den beçala; bainan çori-
gaitz hainarentçat, ceinetaz Guiçona-
ren Semea traditua içanen baita: ho-
be içanen cen harentçat, egundaino
jaioa ez balitz. c. Horren gainean Ju-
das haren traditçaileac erran cioen:
s. Nausia, ni othe naiz hura? c. Ihar-

detsi cioen : † Ceronec dioçu. *c.* Eta afaritan hari cirela , Jesusec hartu çuen oguia , eta benedicatu ondoan , hautsi çuen eta eman cioten bere Dicipuluei , erraten ciotela : † Har eçaçue eta jan eçaçue , hau da ene Gorphutça. *c.* Manera berean Calitça harturic eta Jaincoari esquerrac errendaturic , eman cioten , cioçotela : † Edan eçaçue guciec hortaric , eceu hau da ene Oçola Testament berri-coa , ceina hanitcentçat isuria içanen baita bekhatuen barkhamendutan ; erraten darotçuet , ez dudala guehiago mahastico fruitu huntaric edanen çuequin , ene Aitaren erresuma e-rian edanen dudan egun hartaraino. *c.* Guero hymnoa erranic joan ciren Olibetaco mendira. Orduan Jesusec erran cioten : † Gau huntan guciei escandalazco occasione bat içanen natçaitçue , eceu escribatua da cehatuco dut artçaina , eta arthaldeco ardiac barrajatuac içanen dire. Bainan piztu naicen ondoan , çuen aicinean Galilearat joanen naiz. *c.* Petric erran cioen : *s.* Bertce gucientçat escandalazco sujet bat bacine ere , ez çare se-

culan enetçat hala içanen. c. Jesusec ihardetsi cioen : † Eguiaz erraten darotçut, gau huntan berean, oilarrac cantatuco duen baino lehen, hirurretan nitaz ukhatuco duçu. c. Petric errepusta eguin cioen : s. Çurequin hil behar banu ere, ez neçaque çutaz ukha c. Eta gauça bera erran cioten bertce Dicipulu guciec ere dembora berean. Jesus joan een hequin Gethsemani deitcen cen lekhu batera, eta hei erran cioten : † Çuec jar çaitetze hemen, nic harat joanic othoitz eguin deçaquedan artean. c. Petri eta Zebedearen bi semeac berequin hartu ondoan, hasi cen tristatcen eta affigitcen, erran ere cioten : † Triste da ene arima heriotceraino : çaudete hemen eta beila eçaque enequin batean. c. Eta hetaric urrunduche cen ondoan, ahuspez jarriric bisaia lurraren contra çuela othoitz eguin çuen erraten çuela : † Ene Aita, posible bada Calitz hau urrun bedi ene-ganic; guciarequin ere ez dadin içan ene nahia complitua, bainan bai çurea. c. Ondoan joan cen bere Dicipuluetarat, eta lo çaudecela causitu-

ric, erran cioen Petriri: † Nola ecin oren bat beilatu duçue enequin batean? Beila çaque eta çaudete othoitcean, tentacionetan sar ez çaitzentçat; eguiazqui izpiritua borthitçada, bainan haraguia flacoa. c. Berriz ere bigarrenean joan cen, etá othoitz eguin çuen cioelatic: † Ene Aita, baldin ecin pasa banaiteque Calitz hau edan gabe, çure borondatea biz complitua. c. Ondoan bihurtu cen hetara, ceinac, bere beguiac cargatûac içanez, loac hartu baitcitu en. Eta hec hala utciric erretiratu cen oraino berriz ere, eta othoitz be- ra hirur garrenean eguin çuen; guero turnatu cen bere Dicipuluetarat, eta erran ciotea: † Orai eguiçue lo, eta errepausa çaitezte; huna non ore- na ethorri den, eta Guiçonaren Se- mea libratua içaterat dohan bekhato- reen escuetarat. Altcha çaitezte, goa- cen; huna non ni traditu behar nau- ena hurbildu den. c. Horla oraino mintço cela, Judas, hamabi Dicipu- luetaric bat, arribatu cen Aphecen Printceec eta populuco Çaharrec egorrericaco ezpataz eta makhilez

harmaturicaco jende oste handi batequin. Ordean hura traditcen çuenac eman cioten seinalea, hura eçagutcecotz, ciotela: s. Nõri ere musu emanen baitiot, haina içanen da çuec billhatcen duçuenaa, hartaz sesi çaitzete. c. Eta berehala hurbilduric Jesusi, erran cioen: s. Agur, Nausia. c. Eta musu eman cioen. Jesusec ihardetsi cioen: † Adisquidea, certarat hunat ethorri çare? c. Dembora berean bertceac hurbildu citçaizcon, escuac hedatu çiotçaten, eta sesitu çuten. Bainan Jesusequin cirenetaric batec, bere ezpata atheraturic, jo çuen hartaz Aphez handiaren cerbitçari bat, eta ebaqui cioen beharri bat. Jesusec hori ikhusiric erran cioen: † Erremetiçaçu çure ezpata bere lekhurat, ecen ezpataz cerbitçatuco diren guciac, ezpataz finituco dire. Uste duçu ez deçaquedala othoitz ene Aita, eta harc ez lieçaquedala berehala egor Aingueruzco hamabi legione baino guehiago? Ordean nola complituco da Escripturec diotena, manera huntan gauec arribatu behar dutela? Ondon erran cioen jende tropa hari: †

Ohoin baten ganat beçala ethorri çarete espataz eta makhilez harmaturic ene preso hartcerat, egun oroz çuen artean jarriric negoen, templuan irakhasten nuela, eta orduan ez ninduçuen preso hartu. c. Bainan hauc guciac arribatu dire, Profeten erranac complituac içan ditentçat. Orduan bere Dicipuluec abandonatu çuten, ere guciac ihesari eman citçaucon. Eta Jesusez sesitu ciren jende hec, eta eramán çuten Caiphaz Aphet handia baitarât; ceinetan Escribabac eta Çaharrac bilduac baitçaudecen. Petric seguitu çuen urrundic Aphet handiaren salaraino, eta han barna sarthucen ondoan, jarri cen cerbitçarien baltsan, ikhusteco gauça nola finatucen. Bizquitartean Apheten Printceac eta contseilu guciac bilhatcen çuten cembait faltso testimonio Jesusen contra, hura hil arazteco; bainan etçuten causitcen, hainitz lekhuco faltso presentatu cen arren. Azquenean bade hi lekhuco faltso ethorri ciren, eta erran çuten : s. Erran du hunec, deseguin deçaquet Jaincoaren templua, eta ondoan hirur egunie bar-

nean erreberri deçaquet. c. Horren gainean Apez handiac bere lekhu-
tic altchaturic erran cioen : s. Ez
duçu deusic ihardesten, jende hauc
çure contra declaratcen dutenaren
gainean? Bainan Jesus ichilic cego-
en. Orduan Apez handiac erran
cioen : s. Manatcen darotçut Jainco
biciaren partez, erran dieçaguçun
Cristo Jaincoaren Semea çaren. c.
Jesusec ihardetsi cioen : † Çuc er-
ran duçu, eta declaratcen darotçuet
ikhusico duçuela oraino Guiçonaren
Semea Jainco puchantaren escuine-
co aldean jarria; eta ceruco hedoi-
etan behere huntarat heldu dela. c.
Orduan Apez handiac bere tresnac
hautsi cituen. s. Blasfemo eguin du,
certaco behar dugu lekhuçoric gue-
hiago? Horra non çuec entçun du-
çuen eguin duen blasfemia, çuec
cer sentimendutaco çarete? c. Ihar-
detsi cioten : s. Heriotcea mereci du.
c. Orduan bere bisaia kherrustatu
cioten, ukhabilacoç jo çuten, eta
oraino batçuec macelacoac eman ci-
otçaten, erraten ciotela : s. Cristo
asma dieçague, nor da hi jo hauena?

c. Bizquitartean Petri campoan jarri-
ric cegoen ezcaratcean, eta nescato
batec hurbilduric erran cioen : s. Çu
ere Jesus Galileacoarequin cinen. c.
Bainan ukhatu çuen gucien aiticinean,
cioela : s. Ez daquit cer erraten du-
çun. c. Eta athetic camporat ilkhit-
cen cela bertce batec ikhusiric erran
cioten han present cirenei : s. Hau ere
Jesus Nazarengoarequin cen. c. Eta
Petric bigarrenean ukhatu çuen cio-
ela juramenturequin : Ez dut eçagut-
cen guiçon hori. Aphur baten ondo-
an han present cirenac hurbildu cit-
çaizcon Petriri, eta erran cioten : s.
Segurqui jende hetaric çare, ecen
çure hitzcuntçac eçagutcerat emai-
ten çaitu. c. Orduan hasi cen burrho
eta juramentu eguiten, ez çuela gui-
çon hura eçagutcen. Eta berehala
oilarrac cantatu çuen. Petri orhoitu
cen Jesusec erran cioenaz : Oilarrac
cantatu baino lehen, nitaz hiruretan
arnegatuco duçu. Hala camporat il-
khiric, garrazqui nigar eguin çuen. Ar-
guitu cen pontuan, Aphecen Printce
guciec eta populuco Çaharréc cont-
seilu itchiqui çuten Jesusen contra hu-

ra hil arazteco; eta amarratu ondoan eramán çuten, eta erremetitu. Ponticio Pilatus Gobernadorearen escutarat. Orduan Judas hura traditu çuenac, ikhusi ondoan condenatua cela, urriquituric eguin çuen accioneaz, eramán ciotçaten Aphecen Printcei eta Çaharrei hogoi eta hamar diru peçac, cioela : s. Bekhatu eguin dut justuaren odola traditceaz. c. Ihardetsi cioten : s. Guri cer dohacu? hori çuri dohatçu. c. Orduan Judas diru hec templuan egotciric erretiratu cen, eta bere burua urkhatu çuen Bainan Aphecen Printceec diru hec bildu ondoan erran çuten : s. Ez da permis diru hauc tresorerat ematea, ceren odolaren precioa baita. c. Bainan elkharrequin combenituric, erosi çuten hartaz lur bachera eguille baten landa, estranjerac han ehors-teco. Hargatic landa hura deitcenda oraino egungo egunearino Haceldama, erran nahi da odolaren landa. Orduan complitu cen Jeremias Profetac erran çuena : Errecibitudituzte hogoi eta hamar diru peça, ceinac bai dire Izraelgo umetaric

salmentan eman dutenaren precioa; eta eman dituzte lur bachera eguile baten landaren erosteco, Jaunac niri ordenatu çarotan beçala. Jesus bada presentatu cen Governadorearen aitcinean, eta Governadoreac interrogatu çuen, erraten cioela : s. Çu çare Juduen Erreguea? Ihardetsi cioen : † Çuc dioçu. c. Eta Aphecen Printceez eta Çaharrez acusatua celaric, densic ez çuen ihardetsi. Hargatic Pilatusec erran cioen : s. Ez duçu aditcen oembat gaucez jende hauc acusatcen çaituzten? c. Bainan, ez cion deusen ere gainean erreputaric eguin; ceinetaz Governadoreac handisqui miretsi baitçuen. Ordean Governadoreac bethi usaia çuen, Bazcotan populuari harc hautatcen çuen presuner bat libratcea; eta dembora hartan preso çaucan Barrabas deitcen cen, fama gaichtotaco guiçon bat. Hala guciac elkhar gana bilduac çaudecen demboran, Pilatusec erran cioten : s. Cein nahi duçue libra dieçaqueudan, Barrabas ala Jesu-Cristo deitcendena? c. Ecen bacequien imbidiaz haren escuatarat libratu çutela. Eta bere

tribunalean jarriric cęgoen demboran,
bere emazteac gastiatu cioen : s. Ez ęai-
tecela mela guięon justu horren eguite-
coan, ecen horren sujetan egun eguin
dudan amets batean hainitz sofritu
dut. c. Bizquitartean Aphecen Print-
ceec eta ęaharrec burutarat eman cio-
ten populuari, Barrabas galdetcea,
eta Jesus gal araztea. Hala Goberna-
doreac oraino galdetu ciotenean : s.
Cein nahi duęue bietaric libra da-
quięuen? c. Ihardetsi cioten : s. Bar-
rabas. c. Pilatusec erran cioten : s.
Eta cer eguinen dut Jesus, Cristo dei-
tzen denaz? c. Gućiec ihardetsi ęu-
ten : s. Gurutcefica bedi. c. Gober-
nadoreac erran cioten : s. Cer gaizqui
ordean eguin du? c. Horren gainean
guciac oihuz jarri ciren, ciotela : s.
Gurutcefica bedi. c. Pilatusec ikhu-
sirik deusic ez ęuela irabazten, con-
trara jendeac guehiago asaldatcen
cirela, populuaren aiticinean bere es-
cuac urez garbitu cituen, cioela : c.
Nitaz denaz beęan batean inocent
naiz justu hunen odolaz, ęuec behar-
co duęue ihardetsi. Eta populu gu-
cia eman cen oihuz : Jesusen odola

eror bedi gure, eta gure umeen gai-
 nera. c. Orduan libratu cioten Barra-
 bas, eta Jesus jadanic aqotatua eman
 cioten escuetarat, gurutceficatua içan
 cedintçat. Gobernadorearen soldadu-
 ec Jesus pretoriorat eramanic, haren
 ingurutara banda guciac bil araci ci-
 tuzten: eta biluz gorritu çuten ondo-
 an, escarlatazco capa batez estali çu-
 ten; eta arrantcezco khoro bat eman
 cioten bere buruaren gainean, eta ses-
 ca bat escuineco escuan, eta haren
 aiticinean belhauricaturic escarniatcen
 çuten, erraten ciotela: c. Agur Juduen
 Erreguea. Eta bisaiarat thu eguiten
 ciotela, eramane cioten escuan cedu-
 can sesca, eta hartaz buruan jotçen çu-
 ten. Manera hartan hartaz trufatu ci-
 ren ondoan, idequi cioten, eman cio-
 ten escarlatazco capa, eta bere tres-
 nez beztiaraciric eramane çuten guru-
 tceficatcerat. Ilkhitcen cirela erre-
 contratu çuten Cireneco guizon bat
 Simon deitcen cena; eta hari bort-
 chaz Jesusen gurutcea eramane araci
 cioten. Eta arribatu cirenean Golgo-
 tha deitcen den lekhura, ceina baita
 Galberioa, eman cioten edaterat mi-

nagrearequin nahastaturicaco arno
 batelic : bainan dastatu çuen ondo-
 an, ez çuen edan nahi içatu. Guru-
 tceficatu çuten ondoan, partitu cituz-
 ten haren tresnac, çorthea egotciric,
 Profetaren errana complitua içan ce-
 dintçat : Partitu dituzte ene tresnac,
 eta ene arropa çorthean tiratu du-
 te. Ondoan jarriric çaudecela goar-
 datcen çuten. Eta eman çuten haren
 buruaren gainean, haren heriotcea-
 ren sujeta escribaturic, ceina bait-
 cen : Hau da Jesus Juduen Erreguea.
 Dembora berean gurutceficatu cituz-
 ten harequin batean bi ohoin, bata
 haren escuineco aldean, eta bertcea
 ezquerrecoan. Eta handic iragaten ci-
 renec haren contra blasfematcen çu-
 ten, bere buruac higitcen cituztela ;
 eta cioçotela : s. Eta bada hic Jaincoa-
 ren templua deseguiten, eta guero
 hirur egunic barnean erreberritcen
 duquena, salba çac hire burua ; Jain-
 coaren Semea bahiz, jauts adi gurutce
 hortaric. c. Manera berean Aphecen
 Printceec, Escribau eta Çaharrequin
 batean, hartaz burlatcen cirela cio-
 ten : s. Bertceac salbatu ditu, eta be-

re burua ecin salba deçaque. Izraelgo Erregue bada, jauts bedi orai gurut-cetic, eta sinhetsico dugu horren bait-han. Jaincoa baithan du bere esperant-ça. Jaincoac beraz onic nahi badio, li-bra beça orai; ecen berac erran du : Jaincoaren Semea naiz. c. Harequin gurutceficatuac çaudecen ohoinec ere gauça bera erreportchatcen cioten Eta seigarren orenetic bederatci gar-reneraino, mundu gucia ilhundu cen. Eta bederatci garren orenaren ingu-ruan, Jesusec oihu handi bat eguin çu-en? erraten çuela: † *Eli, Eli, lamma sabacthani?* erran nahi da: Ene Jaiu-coa, ene Jaincoa, cergatic abandonatu nauçu? c. Present cirenetic eta horla oihu eguiten aditu çutenetic batçu-ec, cioten. s. Eliasi oihu eguiten dio. c. Eta berehala hetaric batec laster eguin çuen belogui bat minagrez be-thetcera, eta hura sesca baten puntan emanic edaterat presentatu cioen. Bai-nau bertcec cioten : s. Çauce ikhus agun behin cia Elias ethorrico çaioen libratcerat. Orduan Jesusi, berriz ere oihu handi bat eguinic, arimac eguin cioen. (*Hemen aphur bat belhaunico*

egon behar da, eta Frantziaco usantça laudatcecoaren arabera lurrari musu eman behar çaió.) Dembora berean templuco beloa hautsi cen, eta bi çathi eguin gainetic behereaino, lurra ikharatu cen, eta harriac arrailatu ciren, sepulturac idequi ciren, jadanic hilac ciren hainitz sainduen gorphutçac piztu ciren, eta bere hobietaric ilkhiric hura piztu cen ondoan, hiri saindura joan ciren, eta hainitci aguertu citçaiçcon. Centurioneac eta bertce harequin Jesusen goardatcen cirenec ikhusiric, nola lurra ikharatu cen, eta bertce arribatu ciren gauçac, handizqui icitu ciren, erran ere çuten: c. Eguiazqui guiçon hau Jaincoaren Semea cen. s. Baciren oraino handic urrunchago hainits emazte, Jesus Galileatic haraino seguitu çutenac, hartaz artha içateco, ceinen artean baitciren Maria Magdalena, Maria Jacobe eta Josephen ama, eta Zebedearen semeen ama. Arraxa ceñean, ethorri cen Arimathiaco guiçon aberats bat, Joseph çaritçona, ceina Jesusen dicipulua baitcen, eta harc galdetu cioen Pilatusi Jesusen gor-

phutça; ceinac berehala manatu baitçuen eman cequion gorphutz hura. Josephec hartu çuenean gorphutz hura, mihise chahu batez troçatu çuen, eta eman çuen arroca baten barnean, eraguin çuen sepultura berri batean: eta haren entradaraino harri handi bat herrestaraci çuen ondoan erretiratu cen. Maria Magdalena eta bertce Mariac ere han çaudecen jarriric sepulturaren aldean.

Ondøeo egunean, ceina baitcen Sabat ðeitcen çuten eguna, Aphecen Printceac eta Pharisabac bildu ciren Pilatusen gana, eta erran cioten: Jaina, orhoitu gare nola jende enganatçaile harc oraino bici cela erran çuen: Hirur egunen buruan piztuco naiz. Mana çaqu beraz sepultura goarda dadin hirugarren eguneraino; haren Dicipuluec ethorriric, haren gorphutça eraman ez deçaten, eta ondoan populuari erran ez dioçaten: Hiletaric piztu da; ecen bide hortaz azqueneco enganioa lehemhicoa baino gaichtoagoa liteque. Pilatusec ihardetsi cioten: Baduçue goarda; çoazte, guarda çaque daritçaçuen beçala. Ha-

la joan ciren, sepultura ungui cer-
ratu çuten, harria cachetatu, eta go-
ardac han eman cituzten.

*JESU - CRISTO gure Jaunari, haren
Pasioneco articulu bakhotcharen gai-
nean,*

OTHOITÇA.

✠. Adoratcen çaitugu Jesu-Cristo eta
benedicatcen;

✠. Ceren çure gurutce sainduaz erosi
baituçu mundua.

Oracionea.

JAINCO ona, çure escuac, çure oinac, eta çu-
re gorphutz gucia, gu bekhatoreentçat
gurutceco habeñ eçarri nahi ditutçuna, ar-
rantcesco khorobat Juduec çure icen sacra-
tuaren laidotan buruaren gainean eman çar-
rotçutena, pacienqui ekharri duçuna, eta
gu bekhatore berentçat gurutceco habe be-
rean bortz çauri errecibitu ditutçuna; acor-
da dieçaguçu egun eta bethi ere penitent-
ciaren, abstinenciaren, pacienciaren, hu-
militatearen, caritatearen praticatceco in-
darra eta berthutea, necesario dugun ar-
guia, sentçua, adimendua, eta contciencia
garbi bat, hetan azquen fineraino persebe-
ratceco graciarequin, çure merecimenduen
bidez; Jesus adoragarria, ceina bici baitça-
re, eta ceinac erreguinatcen baituçu Aitaren
eta Izpiritu Sainduaren batasunetan men-
dez mende. Halabiz.

O Filii, et filiae,
Rex coelestis, Rex gloriae,
Morte surrexit hodie, Alleluia.
Et mane prima Sabbati,
Ad hostium monumenti,
Accesserunt Discipuli, Alleluia.
Et Maria Magdalene,
Et Jacobi et Salome,
Venerunt corpus ungere, Alleluia.
In albis sedens Angelus,
Prædixit mulieribus,
In Galilæa est Dominus, Alleluia.
Et Joannes Apostolus,
Concurrit Petro citius,
Monumento venit prius, Alleluia.
Discipulis adstantibus,
In medio stetit Christus,
Dicens: Pax vobis omnibus, Alleluia.
Ut intellexit Dydimus,
Quia surrexerat Jesus,
Remansit fere dubius, Alleluia.
Vide Thomas, vide latus,
Vide pedes, vide manus,
Noli esse incredulus, Alleluia.
Quando Thomas vidit Christum,
Pedes, manus, latus suum,
Dixit: Tu es Deus meus, Alleluia.
Beati qui non viderunt,
Et firmiter crediderunt,
Vitam æternam habebunt, Alleluia.
In hoc festo sanctissimo
Sit laus et jubilatio,
Benedicamus Domino, Alleluia.
Ex quibus nos humillimas,
Devotas atque debitas,
Deo dicamus gratias, Alleluia.

LIBURU HUNETAN

DIREN GAUCEN CAUSITCECO

TABLA.

	Pag.
<i>GOICECO Othoitça . . . . . pag.</i>	9
<i>Arraxeco Othoitça . . . . .</i>	20
<i>Exercicio Izpirituala . . . . .</i>	32
<i>Pentsamendu Sainduac . . . . .</i>	37
<i>Meça Sainduaren entçuteco De- bocionea . . . . .</i>	52
<i>Cofesatceco Debocionea . . . . .</i>	63
<i>Cofesatu ondoan eguiteco Actac , Sacramendu Sainduaren erre- bitceco Debocionea . . . . .</i>	72
<i>Comunione ondoco Actac . . . . .</i>	76
<i>San Thomasec Jaincoari egui- ten cioen Othoitça . . . . .</i>	87
<i>Aldareco Sacramendu Saindua- ren Lethaniac . . . . .</i>	92
<i>Andredena Mariaren Lethaniac</i>	97
<i>Aspiracione debotac nahiz Co- munione 'ondocotz , eta noiz nahi denecotz . . . . .</i>	102
	105

TABLA.

Pag.

<i>Exemplu eder bat Guicon pobre batec Jaincoaren borondatea- requin çuben conformitatea- ren gainean. . . . .</i>	112
<i>Guiconaren lau azquen Finac, Arimaren combertsionea Jain- coa-ganat . . . . .</i>	120
<i>Dialoga edo Arroçoinamendua Bekhatorearen eta Justuaren artean. . . . .</i>	129
<i>Bekhatoreac quitatcen du bekha- tua . . . . .</i>	131
<i>Bekhatoreac quitatcen du bekha- tua . . . . .</i>	135
<i>Nola eguin behar den Contri- cionea . . . . .</i>	136
<i>Bekhatoreac hartu nahi du bi- citce ona . . . . .</i>	141
<i>Bekhatorea Manjateraren eta Gurutcearen erdian. . . . .</i>	144
<i>Jesu-Cristoc Abisu ematen dio Penitentari . . . . .</i>	144
<i>Sacramendu Sainduari Amanda honorablea . . . . .</i>	147
<i>Jesu-Cristori Othoitça . . . . .</i>	150
<i>Andredena Mariaren cerbitçari icateco Othoitça . . . . .</i>	152
<i>Joseph handiari Othoitça, Aingueru Beguirailari. . . . .</i>	153
<i>Aingueru Beguirailari. . . . .</i>	154

TABLA.

Pag.

<i>Cantica Berriac Bazcoco Co- munionearen gainean . . . . .</i>	156
<i>Orenac jotcean Othoitça . . . . .</i>	158
<i>Predicuaaren ailtcinean eguiteco Othoitça . . . . .</i>	158
<i>Nihor penetan denean cerbait eguiteco ez jaquinez nola eguin, Jaincoari eguiteco Othoitça ,</i>	159
<i>Burasoec bere umeen bicitce ona Jaincoari galdeguiteco Othoit- ça . . . . .</i>	160
<i>Emazte icorrec egun guciez eguin behar duten Othoitca . . . . .</i>	162
<i>Biaietan dabilçan Presunec e- guiteco Othoitça . . . . .</i>	164
<i>Igandeco Besperac . . . . .</i>	165
<i>Completac . . . . .</i>	180
<i>Itsasoan elementa denean Ma- riñelec gogotic chede batequin eguiteco Othoitça . . . . .</i>	194
<i>Arraxeco Examena . . . . .</i>	194
<i>Gurutce Sainduaren ailtcinean eguiteco Othoitça . . . . .</i>	197
<i>Andrçdena Mariari Hymnoa, Ave Maris stella . . . . .</i>	199
<i>Urtheco Besta printcipaletaco Besperac. — Abendoco dem- boran . . . . .</i>	200

TABLA.

Pag.

—	<i>Andredena-Mariaren Con- cepcionea . . . . .</i>	202
—	<i>Eguberri egunean . . . . .</i>	206
—	<i>Jondoni Estebe . . . . .</i>	209
—	<i>Jondoni Joanni, Ebanje- lista . . . . .</i>	210
—	<i>Jesu-Cristo gure Jaunaren Circuncisionea . . . . .</i>	212
—	<i>Trufaniaz . . . . .</i>	214
—	<i>Purificacionea . . . . .</i>	215
—	<i>Jondoni Leon, Bayonaco Aphezpicoa . . . . .</i>	216
—	<i>Jeſu-Cristoren Anuntcia- cionea . . . . .</i>	221
—	<i>Basco egunean . . . . .</i>	222
—	<i>Basco çahar egunean . . . . .</i>	223
—	<i>Jondoni Salvatore egunean . . . . .</i>	223
—	<i>Mendecoste egunean . . . . .</i>	224
—	<i>Trinitateco Igandean . . . . .</i>	226
—	<i>Besta Berri egunean . . . . .</i>	227
—	<i>Pange Lingua, Hymnoa . . . . .</i>	228
—	<i>Jondoni Joanni Baptista, ...</i>	229
—	<i>Jondoni Petri eta Pauli, Apostoluac . . . . .</i>	231
—	<i>Andredena Maria Abos- tucca . . . . .</i>	232
—	<i>Andredena Maria Burulu- coa . . . . .</i>	233

TABLA.

Pag.

— <i>Elicaren Dedicacionea</i>	233
— <i>Saindu gucien Besta</i>	236
<i>Hilen Besperac</i>	237
<i>Jaincoaren misericordia galdet- ceco Othoitça</i>	241
<i>Erreguerentçat Othoitça</i>	242
<i>Stabat Mater, latinez</i>	245
<i>Stabat Mater, escoaraz</i>	247
<i>Besta berrico Octava gucico</i>	250
<i>Sacramendu Sainduaren Ado- racionea</i>	253
<i>O salutaris Hostia</i>	253
<i>Apostoluen Hymnoa</i>	254
<i>Martiren Hymnoa</i>	255
<i>Dies iræ</i>	257
<i>Gaudeac</i>	259
<i>Jondoni Leon, Aphezpicu eta Martir, Bayonaco Hirico eta Diocesaco Patroinari Emaste icorrentçat Othoitça</i>	260
<i>Çazpi Psalmu Penitencialac, latinez</i>	262
<i>Sainduen Lethaniac</i>	276
<i>Çazpi Psalmu Penitencialac, escoaraz</i>	283
<i>San Frantcesen Lethaniac</i>	3
<i>San Antonio Paduacoaren Le- thaniac</i>	30

TABLA.

Pag.

<i>Norc bere iceneco Sainduari, eta halaber Saindu guciei, eguiteco Othoitça . . . . .</i>	311
<i>Ortcegun Sainduz Olio Sainduen Contsecracioneco Hymnoa . . .</i>	312
<i>Jesusen Bihotz Sacratuaren Bes- perac eta Othoitçac . . . . .</i>	314
<i>Jesusen Bihotz Sacratuaren oho- retaco Lethaniac . . . . .</i>	327
<i>Meça Sainduco Othoitçac . . . .</i>	335
<i>Prefacio Comuna . . . . .</i>	344
<i>Meça Sainduaren Ordinarioa la- guntceco Moldearequin . . . . .</i>	365
<i>Jesu-Cristo gure Salbatçailea- ren Pasionea . . . . .</i>	389

FINA.

177

